

From
the People of Japan

Оцінка попиту на професії, які затребувані на ринку праці

Результати дослідження в рамках проекту
«Економічне та соціальне відновлення Донбасу»

Оцінка попиту на професії, які затребувані на ринку праці

Результати дослідження в рамках проекту
«Економічне та соціальне відновлення Донбасу»

Вересень-жовтень 2015

Підготовано Київським міжнародним інститутом соціології
на замовлення Програмою Розвитку ООН в Україні за фінансової підтримки Уряду Японії

Дослідження «Оцінка попиту на професії, які затребувані на ринку праці» підготовлено в межах проекту «Економічне і соціальне відновлення Донбасу», що реалізується Програмою Розвитку ООН в Україні за фінансової підтримки Уряду Японії.

Виконавцем дослідження Київський міжнародний інститут соціології.

Погляди, висловлені в цьому дослідженні, належать авторам і можуть не збігатися з офіційною позицією Програми розвитку ООН.

Програма розвитку ООН в Україні
Кловський узвіз, 1, Київ, 01021, Україна
Тел.: 0 (44) 253 93 63, факс: 0 (44) 253 26 07
<http://www.ua.undp.org/>
www.facebook.com/UNDPukraine

Зміст

Резюме	4
Методологія дослідження	7
Завдання дослідження:	7
Компоненти кабінетного дослідження:	7
Компоненти якісного дослідження:	8
Аналіз інформації, зібраної методом контент-аналізу сайтів працевлаштування.....	10
Попит та пропозиція на ринку праці в регіональному розрізі	10
Дніпропетровська область.....	14
Донецька область	15
Київська область	16
Луганська область.....	17
Полтавська область.....	18
Одеська область	19
Запорізька область.....	20
Рівень заробітної плати по регіонах та сферах зайнятості	21
Вимоги до освіти та досвіду роботи пошукачів.....	22
Аналіз інформації Державної служби зайнятості щодо поточних потреб ринку праці в розрізі професій (спеціальностей) в цільових регіонах.....	24
Дніпропетровська область	25
Донецька область.....	29
Харківська область	32
Київ	36
Київська область.....	40
Луганська область	44
Полтавська область	47
Одеська область	51
Запорізька область	55
Україна.....	59
Результати опитування експертів у 8 областях України	64
Особливості економічної ситуації та ринку праці в розрізі регіонів	64
Найбільш затребувані спеціалісти на ринку праці (в регіональному розрізі).....	67
Можливості для віддаленої роботи.....	70
Тенденції на ринку праці: прогнозований попит на вакансії	71

Оцінка статистики Державної служби зайнятості та результатів контент-аналізу сайтів з працевлаштування	72
Загальні рекомендації щодо професійної перепідготовки	74
Можливі напрямки для перенавчання та підвищення кваліфікації	76
Приклади програм перенавчання та підвищення кваліфікації	78
Ставлення до ВПО. Бар'єри та переваги працевлаштування ВПО	80
Додаток 1: Динаміка руху вакансій у Дніпропетровській області (2014 рік)	83
Додаток 2: Динаміка руху вакансій у Харківській області (2014 рік)	84
Додаток 3: Динаміка руху вакансій у м.Києві (2014 рік)	85
Додаток 4: Динаміка руху вакансій у Київській області (2014 рік)	86
Додаток 5: Динаміка руху вакансій у Полтавській області (2014 рік)	87
Додаток 6: Динаміка руху вакансій в Одеській області (2014 рік)	88
Додаток 7: Динаміка руху вакансій у Запорізькій області (2014 рік)	89
Додаток 8: Динаміка руху вакансій в Україні (2013 рік)	90
Додаток 9: Топ назв оголошень на сайтах працевлаштування в містах Краматорськ, Маріуполь, Лисичанськ, Сєвєродонецьк	91
Додаток 10: Перелік експертів, які брали участь в глибинних інтерв'ю та фокус-групах	93
Додаток 11: Класифікація вакансій та резюме по ISCO-08 (розподіли по областях, % оголошень від розпізнаних)	95
Додаток 12: Класифікація вакансій та резюме по ISCO-08 (розподіли по областях, N розпізнаних оголошень)	97
Додаток 13: Найпопулярніші (1%+) посади (професії) в регіонах особливого інтересу (за результатами аналізу частот слів в назвах оголошень)	99
Додаток 14: Найпопулярніші (1%+) посади (професії) в регіонах особливого інтересу (за результатами аналізу частот слів в назвах оголошень, частоти)	100

Резюме

За даними UNHCR Kyiv та Міністерства соціальної політики України, число внутрішньо переміщених осіб (ВПО) внаслідок збройного конфлікту на Сході України станом на 14 серпня 2015 року складало понад 1,4 мільйони. Більшість з них зареєстровані в областях, прилеглих до зони конфлікту: Донецькій, Луганській, Харківській, Дніпропетровській та Запорізькій, значну частку ВПО прийняв Київ та Київська область, а також Одеська та Полтавська області. Згідно зі статистикою, наведеною у звіті Світового Банку¹ «Аналіз впливу кризи та потреб на Східній Україні», у січні 2015 року принаймні 219 тисяч із зареєстрованих на той момент 980 тисяч ВПО були працездатними (не дітьми, не пенсіонерами та не інвалідами) і потенційно шукали роботу. Дійсна цифра може бути вищою у зв'язку зі збільшенням кількості внутрішньо переміщених протягом року; також є свідчення, що працездатні особи менше зацікавлені реєструватися, зокрема це стосується чоловіків.

Працевлаштування – одна з основних потреб ВПО, котрі гостро потребують нових джерел доходів замість втрачених після переселення². Разом з тим, поява значної кількості ВПО збільшила конкуренцію на ринку праці, який і без них переживає не найкращі часи у зв'язку із кризовими тенденціями в українській економіці і скороченням виробництва.

Програма «Економічне та соціальне відновлення Донбасу» спрямована на сприяння економічному відновленню та покращенню умов життя в найбільш постраждалих від конфлікту регіонах шляхом створення можливостей щодо зайнятості та отримання доходу, а також посилення здатності ВПО та місцевого населення до працевлаштування. Дане дослідження виконане в рамках цієї програми, аби визначити перелік професій, які користуються найбільшим та стійким попитом на ринку праці в тих регіонах, що прийняли найбільшу кількість ВПО. Дослідження включало в себе аналіз статистики Державної служби зайнятості (ДСЗ), контент-аналіз найбільш популярних сайтів працевлаштування, опитування експертів із працевлаштування у цільових регіонах.

Основні висновки дослідження:

- Статистика Державної служби зайнятості дуже частково відображає реальну ситуацію на ринку праці в цілому, оскільки оперує переважно низькооплачуваними вакансіями або такими, що потребують невисокої кваліфікації. У структурі вакантних робочих місць превалюють вакансії, пов'язані, передусім, із задоволенням поточних потреб регіональних ринків праці у працівниках певних професій (ситуативний попит), тоді як вакансії, які не користуються значним попитом, але які потрібні задля переходу від індустріальної до постіндустріальної та інноваційної моделі розвитку, залишаються поза сферою інтересів роботодавців (відтермінований попит). Дані ДСЗ щодо пропозиції, на думку експертів, дещо викривлює явище зареєстрованих безробітних, які в дійсності зацікавлені не у працевлаштуванні, а в отриманні соціальних виплат. Тим не менш, ця статистика дозволяє виокремити у сегменті низькооплачуваної роботи найбільш затребувані спеціальності, для яких характерна порівняно невисока пропозиція, і попит на які підтверджується спеціалістами у сфері працевлаштування. Що стосується даних, отриманих за допомогою контент-аналізу сайтів працевлаштування, багато в чому збігаються з експертною оцінкою. Ймовірно, найпопулярніші сайти недооцінюють попит на IT-спеціалістів, оскільки у цій сфері поширені інші способи пошуку працівників (наприклад, спеціалізовані портали лише для даної галузі).
- Найбільша кількість вакансій, розміщених на сайтах працевлаштування, передбачають роботу в 4 регіонах, які входять до цільових цього дослідження: в Києві, Дніпропетровській, Одеській та Харківській областях. Запорізька та Київська області, хоч і пропонують набагато менше

¹ [http://www-](http://www-wds.worldbank.org/external/default/WDSContentServer/WDSP/IB/2015/06/11/090224bo82f1beaa/1_0/Rendered/PDF/RecoveryoandopooinoEasternUkraineo.pdf)

[wds.worldbank.org/external/default/WDSContentServer/WDSP/IB/2015/06/11/090224bo82f1beaa/1_0/Rendered/PDF/RecoveryoandopooinoEasternUkraineo.pdf](http://www-wds.worldbank.org/external/default/WDSContentServer/WDSP/IB/2015/06/11/090224bo82f1beaa/1_0/Rendered/PDF/RecoveryoandopooinoEasternUkraineo.pdf)

² http://www.lhsi.org.ua/images/2015/Doslidzhennya_VPO_LHSI2015.pdf

можливостей для працевлаштування, аніж перші 4 адміністративні одиниці, тим не менш, попадають в топ-7 за кількістю вакансій. Найгірша ситуація в підконтрольних Україні Донецькій та особливо Луганській областях. Кількість резюме суттєво перевищує кількість вакансій у всіх цільових регіонах та по Україні в цілому. За даними сайтів, пропозиція перевищує попит найбільше для юристів, представників морських спеціальностей, HR-спеціалістів, бухгалтерів та фінансистів, адміністративного персоналу (включно з водіями та кур'єрами). Найменше — у недержавних організаціях, продажах, страхуванні, нерухомості, сільському господарстві та автобізнесі.

- Якщо порівнювати статистику ДСЗ на 1.07.2014 та на 1.07.2015, кількість вакансій по Україні скоротилась (особливо для найпростіших професій, кваліфікованих робітників з інструментом, робітників з обслуговування технологічного устаткування, фахівців), а кількість резюме, навпаки, зростає (особливо серед керівників, фахівців, технічних спеціалістів, працівників сфери торгівлі та послуг). Втім, в окремих областях динаміка кількості резюме та вакансій може відрізнятися від тенденцій по всій країні.
- За результатами контент-аналізу сайтів з працевлаштування, найчастіше в назвах вакансій та резюме по всій Україні зустрічаються ключові слова, які можна віднести до однієї з наступних професійних груп: менеджери з продажів (найбільш наповнена категорія – понад 20% від всіх вакансій), програмісти, оператори call-центрів, бухгалтери, інженери, перекладачі та викладачі англійської мови, керівники, водії. Типологізація оголошень про роботу за класифікацією ISCO-08 підтверджує, що найбільша (чи одна з них) кількість вакансій відноситься до категорії «Професіонали та фахівці в сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу» (в якій переважають менеджери з продажу, торговельні представники тощо). Загалом, найбільший попит на робочу силу наразі спостерігається у сфері торгівлі та послуг (якщо врахувати також керівників у цій галузі, продавців у магазинах, службовців, що обслуговують клієнтів, та інших працівників, що надають послуги). Пропозиція зі сторони пошукачів найбільше перевищує попит для професійних категорій, які включають в себе здебільшого юристів, журналістів, перекладачів («Професіонали та фахівці в галузі правознавства, правосуддя та правоохоронної діяльності, Професіонали в сфері архівної справи, музеєзнавства, бібліотечної справи, інформації та кінопрограм, Професіонали в галузі художньої творчості»).
- Серед спеціальностей, для яких станом на 1.07.2015 у ДСЗ було найбільше незакритих вакансій, найчастіше зустрічаються продавці продовольчих та непродовольчих товарів, водії автотранспортних засобів, підсобні робітники, охоронці, касири, прибиральники, кухарі, медичні сестри, швачки, кваліфіковані робітники різних спеціалізацій, бухгалтери, а також спеціалісти державної служби. В переліку найбільш критичних з позицій навантаження з боку безробітних на одну вакансію у розрізі професій найчастіше зустрічаються продавці, бухгалтери, охоронники, керівники; також в окремих областях велике навантаження на вакансії прибиральників, підсобних робітників, касирів, кухарів та деяких інших. І навпаки, найменше навантаження на порівняно затребувані спеціальності спостерігається для персоналу з медичною освітою (сестра медична, лікар загальної практики, провізор), кваліфікованих робітників (токарь, електрик, електрогазозварник, монтер колії, готувач розчинів та сумішей, станційний робітник) або водіїв/машиністів специфічних видів транспорту (водій трамваю/тролейбуса, машиніст дорожньо-будівельних машин).
- Опитані експерти підтверджують наявність високого та стабільного попиту на спеціалістів у сфері продажів (особливо високоефективних), кваліфікованих робітників з великим досвідом (для яких абсолютна кількість вакансій не дуже велика, але на них дуже важко знайти достатньо підготовану людину), працівників сфери послуг, молодший медичний персонал. Окрім того, є ряд затребуваних спеціальностей з невисоким порогом входження у сферах, що активно розвиваються: працівники у сфері Інтернет-маркетингу, контент-менеджменту, адміністрування груп у соціальних мережах, SEO, SMM, верстальники та дизайнери сайтів, тестувальники програмного забезпечення, а також працівники call-центрів. Бухгалтери також

завжди затребувані, але є свідчення, що ця сфера перенасичена. Експерти зауважують, що в будь-якій області діяльності необхідні, але рідко зустрічаються висококваліфіковані працівники (зокрема професіонали у сфері ІТ або інженери-технологи у промисловості). Також вони звертають увагу на наступну тенденцію: з часом зростає потреба у працівниках, що суміщали б декілька спеціальностей. Це стосується всіх категорій зайнятості: як фахівців, так і адміністративний персонал чи кваліфікованих робітників.

- На думку експертів, можливості перенавчання досить обмежені, оскільки ринку праці бракує в першу чергу досвідчених спеціалістів. Тим не менш, є декілька напрямків, на які можна було б спрямувати зусилля: це тренінги для роботи у сфері продажів (де успішність більше залежить від характеру працівника, аніж від наявності специфічних знань), навчання на найпростіші спеціальності в сфері Інтернет-маркетингу та ІТ, освоєння вузькоспеціалізованого програмного забезпечення для фахівців, а також стимулювання самозайнятості. Для внутрішньо переміщених осіб експерти радять починати з профорієнтації, навичок самопрезентації та ефективного пошуку роботи.

Методологія дослідження

Дослідження ПРООН «Оцінка попиту на професії, які затребувані на ринку праці» реалізується в рамках проекту Програми Розвитку ООН (ПРООН) в Україні «Економічне і соціальне відновлення Донбасу» та фінансується Урядом Японії. Виконавець проекту – Київський міжнародний інститут соціології. Проект складається з кількох компонентів:

- кабінетне дослідження,
- глибокі інтерв'ю з експертами з кадрових агентств та фокус-групові дискусії з галузевими експертами, роботодавцями та HR-фахівцями щодо попиту на ринку праці в цільових регіонах.

Мета дослідження – визначити професії, на які найбільш доцільно здійснювати підготовку та перепідготовку внутрішньо переміщених осіб на уражених конфліктом територіях України на короткотермінових навчальних курсах. Період проведення – вересень-жовтень 2015 року.

Завдання дослідження:

- визначити перелік професій, що користуються найбільшим попитом на ринку праці в розрізі регіонів України, в яких проживає найбільша кількість внутрішньо переміщених осіб;
- описати динаміку попиту на професії, що користуються найбільшим попитом на ринку праці в цільових регіонах, для визначення професій, на які існує стабільний попит;
- визначити, яких компетенцій не вистачає пошукачам відповідних професій для зайняття наявних вакансій;
- сформулювати рекомендації щодо змісту короткотермінових навчальних заходів, які дозволяють отримати професії та компетенції, на які існує попит на ринку праці.

Цільові регіони, що вивчалися в даному дослідженні, - ті, де державні служби зареєстрували найбільшу концентрацію внутрішньо переміщених осіб, а саме: Дніпропетровська, Донецька³, Запорізька, Київська, Луганська, Одеська, Полтавська, Харківська області та м. Київ.

Компоненти кабінетного дослідження:

1) Аналіз інформації від Державної служби зайнятості щодо поточних потреб ринку праці в розрізі професій (спеціальностей) та регіонів.

В рамках даного компоненту дослідження був проведений аналіз професійної структури незайнятого населення та вакансій, заявлених роботодавцями в Державну службу зайнятості, за професіями, на основі баз даних Державної служби зайнятості про чисельність зареєстрованих незайнятих громадян та кількість вакансій (за розділами, підрозділами та класами професій, сформованими на основі даних Форми № 2-ПН (працевлаштування, 2004-2015).

Було сформовано базу даних щодо професійної структури незайнятого (безробітного) населення та вакансій, заявлених роботодавцями в Державну службу зайнятості, за професіями.

Основа формування бази даних: статистична інформація (адміністративні дані) Державної служби зайнятості про чисельність осіб, які мали статус безробітного (2013-2015) та кількість вакансій, заявлених роботодавцями в Державну службу зайнятості (за розділами, підрозділами та класами професій), що включає наступні дані:

- код професії (посади) за розділами, підрозділами та класами професій (відповідно до Класифікатору професій ДК 003:2010, гармонізованого з Міжнародною стандартною класифікацією професій ISCO-88 (згідно до переліку національних (державних) статистичних класифікацій (класифікаторів), які використовуються органами державної статистики⁴);

³ Дані по Донецькій та Луганській областях наведені без частини зони проведення антитерористичної операції.

⁴ <https://ukrstat.org/uk/work/klass200n.htm>

- чисельність осіб, які мали статус безробітного, 2013-2015 (за розділами, підрозділами та класами професій);
- кількість вакансій (одиниць), 2013-2015;
- навантаження на 1 вільне робоче місце.

Також було здійснено аналіз короткострокових потреб роботодавців у робочій силі, виходячи зі структури вакансій, заявлених роботодавцями в Державну службу зайнятості, а також аналіз тенденцій перспективних змін структури зайнятості за професіями на основі методів прогнозування розвитку подій та моделювання ситуації.

2) Контент-аналіз сайтів з вакансіями та резюме.

Джерелом даних для аналізу були 6 найпопулярніших в українському сегменті Інтернет сайтів пошуку роботи: work.ua, rabota.ua, HeadHunter (hh.ua), jobs.ua, rabotaplus.ua та alljob.com.ua. Збір даних відбувався з допомогою створеного спеціально для кожного із сайтів парсерів — алгоритмів виділення в коді сторінок резюме та вакансій повторюваних шаблонів, що містять релевантну для дослідження інформацію. Кожен із парсерів містив шаблони для виділення даних за 5 змінними: професія (посада), орієнтовна сума зарплатні, вид зайнятості (для вакансій), вимоги до освіти та досвіду (для вакансій), населений пункт розміщення. Для окремих сайтів збирались також дані по валюті зарплатні, якщо користувачам надається можливість вказувати суми в різних одиницях, з метою подальшої стандартизації до гривень за курсом НБУ на день проведення аналізу (20.09.2015). Всього було зібрано дані з 220 452 оголошень про вакансії та 567 314 оголошень про пошук роботи (резюме) за період 21.08.-20.09.

Розподіл оголошень за сайтами:

Сайт	Кількість вакансій	Кількість резюме
work.ua	55 608	196 494
rabotaplus.ua	15 186	44 415
rabota.ua	64 370	98 752
jobs.ua	23 608	207 493
hh.ua ⁵	1 980	4 780
alljob.com.ua	59 700	15 380

До інтерпретації абсолютних чисел вакансій та резюме слід ставитись з обережністю, оскільки один роботодавець чи пошукач могли розміщувати декілька оголошень на різних сайтах, в різних категоріях та/або з дещо зміненими умовами чи назвами, при цьому маючи на меті пошук однієї людини / місця роботи.

Поєднання двох методів збору даних уможливує комплексний аналіз ситуації на ринку праці, оскільки певні категорії роботодавців та пошукачів систематично не звертаються до Державної служби зайнятості, а інші, навпаки, не шукають роботу або працівників через Інтернет. З цієї причини висновки, зроблені на основі аналізу даних з обох джерел, можуть відрізнятися, проте їх слід сприймати як взаємодоповнюючі, а не такі, що суперечать один одному, враховуючи специфіку кожного з джерел інформації.

Компоненти якісного дослідження:

1) Глибинні інтерв'ю з місцевими експертами з працевлаштування⁶.

В рамках даного компоненту дослідження було проведено 9 глибинних інтерв'ю з представниками рекрутингових агентств та центрів зайнятості, які володіли інформацією про ситуацію на ринку

⁵ Сайт HeadHunter (hh.ua) виводить обмежену кількість сторінок результатів загального пошуку резюме та вакансій, на кожній з яких міститься по 20 оголошень. Вся база доступна лише для уточненого пошуку за конкретними назвами посад та іншими детальними параметрами.

⁶ Список експертів, що взяли участь у глибинних інтерв'ю та фокус-групах, наведений у Додатку 10.

праці у своїй області. У Києві та Запоріжжі було проведено по 2 інтерв'ю, в Сєверодонецьку Луганської області – жодного, оскільки на підконтрольній Україні території не залишилось рекрутингових агентств, у решті областей – по одному.

2) Фокус-групові дискусії за участю галузевих експертів, роботодавців та HR-фахівців.

В кожній області було проведено по одній фокус-групі за участю експертів з працевлаштування. Завданням обох компонентів було зібрати експертні точки зору на поточну ситуацію на ринку праці, скласти перелік найбільш затребуваних та дефіцитних спеціальностей, з'ясувати можливі напрямки перенавчання на ці та інші перспективні спеціальності, а також оцінити відповідність результатів кабінетного дослідження експертним уявленням про попит та пропозицію на ринку праці їх міста та області.

Аналіз інформації, зібраної методом контент-аналізу сайтів працевлаштування

Попит та пропозиція на ринку праці в регіональному розрізі

Всі проаналізовані сайти дають можливість публікувати оголошення жителям як підконтрольних українській владі територій, так і тих, що тимчасово не перебувають під її контролем (у тому числі жителям Криму). Також деякі сайти дають можливість вказувати місце роботи за кордоном. У цьому аналізі ми обмежуємось територіями, що перебувають під контролем України.

Розподіл оголошень про вакансії та резюме між регіонами України такий:

Адміністративний регіон	Вакансії		Резюме		N пошукачів на 1 вакансію
	%	частота	%	частота	
м. Київ	37	81463	39,1	222091	2,7
Дніпропетровська	9,8	21671	9,7	54872	2,5
Одеська	7,6	16822	6,2	35447	2,1
Харківська	6,4	14173	8,6	48604	3,4
Львівська	5,8	12873	4,6	26203	2,0
Запорізька	3	6712	3,7	20895	3,1
Київська	2,3	5131	1,9	10533	2,1
Миколаївська	1,9	4215	1,7	9583	2,3
Вінницька	1,8	4013	1,8	10416	2,6
Черкаська	1,7	3826	1,5	8353	2,2
Полтавська	1,6	3612	2,4	13603	3,8
Івано-Франківська	1,4	2998	0,8	4307	1,4
Херсонська	1,3	2899	1,2	6746	2,3
Хмельницька	1,3	2855	1	5648	2,0
Волинська	1,3	2832	0,7	4047	1,4
Рівненська	1,3	2764	0,9	5076	1,8
Тернопільська	1,1	2498	0,6	3135	1,3
Житомирська	1,1	2494	1,6	8814	3,5
Чернігівська	1,1	2423	1	5956	2,5
Сумська	1	2213	1,2	6603	3,0
Кіровоградська	0,9	2010	0,9	5293	2,6
Закарпатська	0,9	1947	0,6	3416	1,8
Чернівецька	0,9	1923	0,6	3379	1,8
Підконтрольна Україні частина Донецької області	0,5	1107	1,2	6789	6,1
Підконтрольна Україні частина Луганської області	0,1	278	0,2	1162	4,2

У всіх регіонах кількість резюме перевищує кількість наявних вакансій щонайменше в 1,3 раз. Середнє навантаження на 1 вакансію – 2,6 пошукача.

Найбільша кількість вакансій, розміщених на сайтах працевлаштування, передбачають роботу в 4 регіонах, які входять до цільових цього дослідження: в Києві, Дніпропетровській, Одеській та Харківській областях. Запорізька та Київська області, хоч і пропонують набагато менше можливостей для працевлаштування, аніж перші 4 адміністративні одиниці, тим не менш, попадають в топ-7 за кількістю вакансій. Найгірша ситуація в підконтрольних Україні Донецькій та особливо Луганській областях. В останній за 30 днів у серпні-вересні було розміщено всього 278 вакансій. У цих двох областях навантаження пошукачів на 1 вакансію найбільше: 6,1 осіб у Донецькій та 4,2 особи в Луганській.

Для більш наочного порівняння абсолютні частоти оголошень візуалізовано на картах.
Кількість оголошень про вакансії (N= 220 452):

Кількість резюме (N= 567 314):

Навантаження пошукачів на 1 вакансію відрізняється не лише між регіонами, а й сферами зайнятості.

На основі категоризації сфер роботи на аналізованих сайтах було сформовано 33 категорії професій. Нижче подано співвідношення попиту та пропозиції за цими категоріями по Україні загалом. Цей відсоток скрізь менший від 100, тобто кількість резюме за всіма категоріями перевищує кількість вакансій.

Співвідношення попиту і пропозиції за категоріями професій (відсортовано за спаданням дефіциту кадрів) наведено у наступній таблиці:

Категорія	% вакансій від кількості резюме
Некомерційні організації / НДО	21,7
Нерухомість	19,8
Страхування	16,6
Продажі / Клієнт-менеджмент	15,5
Сільське господарство / Агробізнес – Лісове господарство	12,8
Автобізнес / Сервісне обслуговування	12,2
Спорт / Краса / Оздоровлення	12,0
Телекомунікації / Зв'язок	11,5
Робочі спеціальності / Персонал для дому	11,0
Консалтинг / Аналітика / Аудит	10,8
Студенти / Початок кар'єри / Без досвіду	10,2
ІТ	10,1
Будівництво / Архітектура	9,2
Маркетинг / Реклама / PR	8,6
Медицина / Фармацевтика / Охорона здоров'я	7,9
Готелі / Ресторани / Кафе	7,7
Виробництво / Інженери / Технологи	7,6
Медіа / Видавнича справа	6,0
Торгівля	5,5
Наука / Освіта / Переклад	5,4
Дизайн / Графіка / Фото	5,2
Туризм / Подорожі	5,1
Логістика / Митниця / Склад	4,6
Культура / Шоу-бізнес / Розваги	4,6
Закупівлі / Постачання	4,6
Банки / Інвестиції – Лізинг	4,4
Топ-менеджмент / Директора	4,4
Охорона / Безпека	4,2
Адміністративний персонал / Водії / Кур'єри	3,6
Бухгалтерія / Податки / Фінанси підприємства	3,0
HR спеціалісти / Бізнес-тренери	3,0
Морські спеціальності	2,9
Юристи, адвокати, нотаріуси	2,1

Як бачимо, пропозиція перевищує попит найбільше у тих сферах, де найбільше випускників т.зв. «престижних спеціальностей»: економічних та правових. Найменше — у сферах, де зарплатня, як правило, залежить від обсягу залучених працівником коштів, є досить стресовою та передбачає застосування методів агресивного маркетингу: продажі, страхування, нерухомість.

Інтерпретуючи дані показники слід зважати на те, що вимоги щодо кваліфікації, пропонований рівень зарплатні у вакансіях та резюме можуть не співпадати. Відповідно, співвідношення вакансій і резюме, у яких очікування і вимоги співпадають, може бути іншим.

За даними контент-аналізу сайтів працевлаштування були виділені найбільш часто вживані слова у назвах вакансій. Ті з них, чия частка серед всіх слів перевищує 1%, були згруповані в професійні категорії. Частки відображають частоту появи слів з відповідної категорії у базі назв вакансій та резюме. Потрібно враховувати, що спеціальності / вакансії, які мають багато назв або підкатегорій, мали менше шансів потрапити до цього списку, аніж ті, що можна назвати одним-двома словами. Посади / професії, що найчастіше зустрічаються в назвах резюме та вакансій по Україні – менеджери з продажів, програмісти, інженери, оператори call-центрів, бухгалтери, перекладачі та викладачі англійської мови, водії. Менеджери у сфері продажу зі значним відривом випереджають інші назви за частотою вживання.

Назва професії (посади)	Частка серед вакансій (%)	Частка серед резюме (%)
Менеджери з продажів	21,9	10,5
Програмісти	3,1	<1
Оператори call-центрів	3	<1
Бухгалтери	2,9	4,8
Інженери	1,9 ¹	4,3 ²
Перекладачі та викладачі англійської мови	1,3	<1
Менеджери вищої ланки, керівники, директори	<1	4,9
Водії	<1	4,7

Примітки:

¹ переважно сфера ІТ; ² переважно сфера виробництва

В Додатку 13 наведені більш деталізовані розподіли по областях, які входять в аналіз цього дослідження. Окрім вже перерахованих назв найбільш популярних спеціальностей, часто зустрічаються помічники керівника, повари, будівельники, економісти, технологи виробництва.

Окрім того, методом напівавтоматичного кодування оголошенням з бази вакансій та резюме по назві було присвоєно класифікаційний код професії ISCO-08. Усього було розпізнано та закодовано близько 80% усіх оголошень з назвами найбільш часто згадуваних професій⁷.

Слід наголосити, що обидва показники не відображають кількість реально відкритих вакансій та пошукачів, а радше структуру попиту та пропозиції, оскільки роботодавці та пошукачі могли розміщувати одне оголошення на декількох ресурсах або декілька оголошень на одному ресурсі.

⁷ Детальна класифікація оголошень в розрізі областей наведена у Додатку 11-12.

Дніпропетровська область

У **Дніпропетровській області** роботодавці найчастіше шукали професіоналів та фахівців у сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу (в цю категорію попадають переважно менеджери з продажів). Сумарно вакансій у сфері торгівлі та послуг є найбільше, якщо рахувати також керівників, продавців, службовців, що обслуговують клієнтів, та інших працівників, що надають послуги.

Серед інших затребуваних професійних категорій – секретарі та службовці, що виконують операції за допомогою клавіатури або зайняті з цифровими даними (сюди входять секретарі, адміністратори, офіс-менеджери, а також копірайтери, SMM, SEO та інші), а також кваліфіковані робітники.

Пропозиція зі сторони пошукачів найбільше перевищує попит для професійних категорій, які включають в себе здебільшого юристів, журналістів, перекладачів (Професіонали та фахівці в галузі правознавства...) та інженерів-технологів (Професіонали та фахівці в галузі фізичних, математичних та технічних наук).

Класифікація	% оголошень		N оголошень	
	Вакансії	Резюме	Вакансії	Резюме
Професіонали та фахівці в сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу	22%	16%	3570	7457
Секретарі, службовці, що виконують операції за допомогою клавіатури, зайняті з цифровими даними	15%	11%	2444	5373
Керівники підприємств, установ та організацій (переважно у торгівлі та сфері послуг)	12%	14%	1949	6679
Інші працівники, пов'язані з наданням послуг	8%	8%	1358	3552
Продавці в магазинах	7%	10%	1189	4591
Службовці, що обслуговують клієнтів	6%	4%	1044	1709
Кваліфіковані робітники (металургія, машинобудування, ремесла, електромонтажники, сільське господарство тощо)	5%	4%	861	1650
Найпростіші професії	5%	3%	762	1246
Професіонали та фахівці в галузі інформаційних та комунікаційних технологій	4%	5%	706	2553
Водії та робітники з обслуговування машин, пересувної техніки та установок	4%	7%	631	3100
Професіонали та фахівці в галузі медицини, освіти	3%	3%	532	1377
Професіонали та фахівці в галузі правознавства, правосуддя та правоохоронної діяльності, професіонали в сфері архівної справи, музеєзнавства, бібліотечної справи, інформації та кінопрограм, професіонали в галузі художньої творчості	3%	8%	507	3558
Професіонали та фахівці в галузі фізичних, математичних та технічних наук	3%	9%	487	4017
Будівельники будівель та споруд	2%	0%	366	199

Донецька область

У **Донецькій області** роботодавці найчастіше шукали професіоналів та фахівців у сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу (в цю категорію попадають переважно менеджери з продажів). Сумарно вакансій у сфері торгівлі та послуг є найбільше, якщо рахувати також керівників, продавців, службовців, що обслуговують клієнтів, та інших працівників, що надають послуги.

Серед інших затребуваних професійних категорій – будівельники будівель і споруд, секретарі та службовці, що виконують операції за допомогою клавіатури або зайняті з цифровими даними (сюди входять секретарі, адміністратори, офіс-менеджери, а також копірайтери, SMM, SEO та інші), а також найпростіші професії.

Пропозиція зі сторони пошукачів найбільше перевищує попит для професійних категорій, які включають в себе здебільшого юристів, журналістів, перекладачів (Професіонали та фахівці в галузі правознавства...), інженерів-технологів (Професіонали та фахівці в галузі фізичних, математичних та технічних наук) та секретарів-адміністраторів (Секретарі та службовці, що виконують операції...).

Класифікація	% оголошень		N оголошень	
	Вакансії	Резюме	Вакансії	Резюме
Професіонали та фахівці в сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу	20%	19%	286	1473
Інші працівники, пов'язані з наданням послуг	13%	5%	189	357
Будівельники будівель та споруд	13%	0%	184	38
Продавці в магазинах	10%	10%	149	776
Керівники підприємств, установ та організацій (переважно у торгівлі та сфері послуг)	9%	16%	135	1263
Секретарі, службовці, що виконують операції за допомогою клавіатури, зайняті з цифровими даними	7%	13%	100	1042
Найпростіші професії	7%	2%	98	166
Професіонали та фахівці в галузі медицини, освіти	4%	3%	65	321
Кваліфіковані робітники (металургія, машинобудування, ремесла, електромонтажники, сільське господарство тощо)	4%	4%	65	250
Водії та робітники з обслуговування машин, пересувної техніки та установок	4%	6%	51	460
Професіонали та фахівці в галузі фізичних, математичних та технічних наук	3%	8%	47	661
Професіонали та фахівці в галузі інформаційних та комунікаційних технологій	2%	3%	30	232
Службовці, що обслуговують клієнтів	2%	3%	29	252
Професіонали та фахівці в галузі правознавства, правосуддя та правоохоронної діяльності, професіонали в сфері архівної справи, музеєзнавства, бібліотечної справи, інформації та кінопрограм, професіонали в галузі художньої творчості	2%	7%	28	556

Київська область

У **Київській області** роботодавці найчастіше шукали професіоналів та фахівців у сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу (в цю категорію попадають переважно менеджери з продажів). Сумарно вакансій у сфері торгівлі та послуг є найбільше, якщо рахувати також керівників, продавців, службовців, що обслуговують клієнтів, та інших працівників, що надають послуги.

Серед інших затребуваних професійних категорій – кваліфіковані робітники та найпростіші професії.

Пропозиція зі сторони пошукачів найбільше перевищує попит для професійної категорії, які включають в себе здебільшого юристів, журналістів, перекладачів (Професіонали та фахівці в галузі правознавства...).

Класифікація	% оголошень		N оголошень	
	Вакансії	Резюме	Вакансії	Резюме
Професіонали та фахівці в сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу	18%	19%	507	1684
Продавці в магазинах	13%	9%	364	775
Інші працівники, пов'язані з наданням послуг	12%	9%	344	825
Найпростіші професії	9%	2%	266	215
Кваліфіковані робітники (металургія, машинобудування, ремесла, електромонтажники, сільське господарство тощо)	9%	2%	262	216
Керівники підприємств, установ та організацій (переважно у торгівлі та сфері послуг)	9%	8%	257	720
Секретарі, службовці, що виконують операції за допомогою клавіатури, зайняті з цифровими даними	6%	16%	182	1430
Професіонали та фахівці в галузі медицини, освіти	5%	5%	134	470
Професіонали та фахівці в галузі фізичних, математичних та технічних наук	4%	6%	122	548
Водії та робітники з обслуговування машин, пересувної техніки та установок	4%	9%	114	756
Будівельники будівель та споруд	4%	1%	106	68
Службовці, що обслуговують клієнтів	3%	4%	76	341
Професіонали та фахівці в галузі інформаційних та комунікаційних технологій	2%	2%	47	170
Професіонали та фахівці в галузі правознавства, правосуддя та правоохоронної діяльності, професіонали в сфері архівної справи, музеєзнавства, бібліотечної справи, інформації та кінопрограм, професіонали в галузі художньої творчості	1%	8%	40	669

Луганська область

У **Луганській області**⁸ роботодавці найчастіше шукали будівельників будівель і споруд. На другому місці - професіонали та фахівці у сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу (в цю категорію попадають переважно менеджери з продажів). Сумарно вакансій у сфері торгівлі та послуг майже стільки ж, скільки і будівельних, якщо рахувати також керівників, продавців, службовців, що обслуговують клієнтів, та інших працівників, що надають послуги.

Пропозиція зі сторони пошукачів найбільше перевищує попит для професійних категорій, які включають в себе здебільшого інженерів-технологів (Професіонали та фахівці в галузі фізичних, математичних та технічних наук) та менеджерів по роботі з клієнтами, диспетчерів, операторів call-центрів (Службовці, що обслуговують клієнтів).

Класифікація	% оголошень		N оголошень	
	Вакансії	Резюме	Вакансії	Резюме
Будівельники будівель та споруд	36%	2%	226	23
Професіонали та фахівці в сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу	16%	14%	104	183
Найпростіші професії	12%	3%	79	44
Керівники підприємств, установ та організацій (переважно у торгівлі та сфері послуг)	9%	14%	56	184
Продавці в магазинах	6%	5%	36	73
Інші працівники, пов'язані з наданням послуг	5%	5%	34	63
Секретарі, службовці, що виконують операції за допомогою клавіатури, зайняті з цифровими даними	5%	7%	30	94
Водії та робітники з обслуговування машин, пересувної техніки та установок	2%	10%	15	133
Професіонали та фахівці в галузі фізичних, математичних та технічних наук	2%	16%	14	212
Професіонали та фахівці в галузі правознавства, правосуддя та правоохоронної діяльності,				
Професіонали в сфері архівної справи, музеєзнавства, бібліотечної справи, інформації та кінопрограм,	2%	8%	14	112
Професіонали в галузі художньої творчості				
Професіонали та фахівці в галузі медицини, освіти	2%	6%	11	82
Професіонали та фахівці в галузі інформаційних та комунікаційних технологій	1%	1%	7	10
Службовці, що обслуговують клієнтів	1%	3%	4	99
Кваліфіковані робітники (металургія, машинобудування, ремесла, електромонтажники, сільське господарство тощо)	1%	7%	4	35

⁸ Дані по Северодонецьку наведені в Додатку 9.

Полтавська область

У **Полтавській області** роботодавці найчастіше шукали професіоналів та фахівців у сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу (в цю категорію попадають переважно менеджери з продажів). Сумарно вакансій у сфері торгівлі та послуг є найбільше, якщо рахувати також керівників, продавців, службовців, що обслуговують клієнтів, та інших працівників, що надають послуги.

Серед інших затребуваних професійних категорій – кваліфіковані робітники, а також секретарі та службовці, що виконують операції за допомогою клавіатури або зайняті з цифровими даними (сюди входять секретарі, адміністратори, офіс-менеджери, а також копірайтери, SMM, SEO та інші).

Пропозиція зі сторони пошукачів найбільше перевищує попит для професійних категорій, які включають в себе здебільшого юристів, журналістів, перекладачів (Професіонали та фахівці в галузі правознавства...).

Класифікація	% оголошень		N оголошень	
	Вакансії	Резюме	Вакансії	Резюме
Професіонали та фахівці в сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу	22%	18%	565	2042
Керівники підприємств, установ та організацій (переважно у торгівлі та сфері послуг)	13%	15%	336	1636
Продавці в магазинах	10%	10%	260	1154
Інші працівники, пов'язані з наданням послуг	9%	7%	223	779
Секретарі, службовці, що виконують операції за допомогою клавіатури, зайняті з цифровими даними	8%	11%	208	1204
Кваліфіковані робітники (металургія, машинобудування, ремесла, електромонтажники, сільське господарство тощо)	7%	3%	171	309
Будівельники будівель та споруд	5%	0%	135	44
Найпростіші професії	5%	2%	123	211
Професіонали та фахівці в галузі фізичних, математичних та технічних наук	4%	10%	113	1063
Професіонали та фахівці в галузі інформаційних та комунікаційних технологій	4%	3%	101	335
Водії та робітники з обслуговування машин, пересувної техніки та установок	4%	6%	98	656
Службовці, що обслуговують клієнтів	4%	4%	90	413
Професіонали та фахівці в галузі медицини, освіти	3%	3%	86	380
Професіонали та фахівці в галузі правознавства, правосуддя та правоохоронної діяльності, професіонали в сфері архівної справи, музеєзнавства, бібліотечної справи, інформації та кінопрограм, професіонали в галузі художньої творчості	2%	8%	58	927

Одеська область

В **Одеській області** роботодавці найчастіше шукали професіоналів та фахівців у сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу (в цю категорію попадають переважно менеджери з продажів). Сумарно вакансій у сфері торгівлі та послуг є найбільше, якщо рахувати також керівників, продавців, службовців, що обслуговують клієнтів, та інших працівників, що надають послуги.

Серед інших затребуваних професійних категорій - секретарі та службовці, що виконують операції за допомогою клавіатури або зайняті з цифровими даними (сюди входять секретарі, адміністратори, офіс-менеджери, а також копірайтери, SMM, SEO та інші), кваліфіковані робітники та найпростіші професії.

Пропозиція зі сторони пошукачів найбільше перевищує попит для професійних категорій, які включають в себе здебільшого юристів, журналістів, перекладачів (Професіонали та фахівці в галузі правознавства...).

Класифікація	% оголошень		N оголошень	
	Вакансії	Резюме	Вакансії	Резюме
Професіонали та фахівці в сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу	20%	17%	2068	5337
Керівники підприємств, установ та організацій (переважно у торгівлі та сфері послуг)	12%	14%	1272	4297
Інші працівники, пов'язані з наданням послуг	11%	9%	1139	2701
Продавці в магазинах	10%	7%	1100	2112
Секретарі, службовці, що виконують операції за допомогою клавіатури, зайняті з цифровими даними	10%	13%	1050	3981
Найпростіші професії	6%	3%	684	822
Кваліфіковані робітники (металургія, машинобудування, ремесла, електромонтажники, сільське господарство тощо)	6%	3%	612	862
Професіонали та фахівці в галузі інформаційних та комунікаційних технологій	5%	6%	494	1864
Водії та робітники з обслуговування машин, пересувної техніки та установок	4%	6%	476	1769
Службовці, що обслуговують клієнтів	4%	2%	434	747
Професіонали та фахівці в галузі медицини, освіти	4%	4%	378	1226
Професіонали та фахівці в галузі фізичних, математичних та технічних наук	3%	7%	359	2278
Професіонали та фахівці в галузі правознавства, правосуддя та правоохоронної діяльності,				
Професіонали в сфері архівної справи, музеєзнавства,	3%	9%	269	2859
бібліотечної справи, інформації та кінопрограм,				
Професіонали в галузі художньої творчості				
Будівельники будівель та споруд	2%	1%	244	187

Запорізька область

У **Запорізькій області** роботодавці найчастіше шукали професіоналів та фахівців у сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу (в цю категорію попадають переважно менеджери з продажів). Сумарно вакансій у сфері торгівлі та послуг є найбільше, якщо рахувати також керівників, продавців, службовців, що обслуговують клієнтів, та інших працівників, що надають послуги.

Серед інших затребуваних професійних категорій - секретарі та службовці, що виконують операції за допомогою клавіатури або зайняті з цифровими даними (сюди входять секретарі, адміністратори, офіс-менеджери, а також копірайтери, SMM, SEO та інші), кваліфіковані робітники.

Пропозиція зі сторони пошукачів найбільше перевищує попит для професійних категорій, які включають в себе здебільшого юристів, журналістів, перекладачів (Професіонали та фахівці в галузі правознавства...).

Класифікація	% оголошень		N оголошень	
	Вакансії	Резюме	Вакансії	Резюме
Професіонали та фахівці в сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу	20%	16%	886	2790
Керівники підприємств, установ та організацій (переважно у торгівлі та сфері послуг)	14%	13%	590	2244
Інші працівники, пов'язані з наданням послуг	9%	8%	390	1373
Продавці в магазинах	8%	10%	355	1677
Секретарі, службовці, що виконують операції за допомогою клавіатури, зайняті з цифровими даними	8%	14%	338	2334
Кваліфіковані робітники (металургія, машинобудування, ремесла, електромонтажники, сільське господарство тощо)	8%	4%	327	636
Найпростіші професії	6%	3%	238	564
Професіонали та фахівці в галузі інформаційних та комунікаційних технологій	5%	4%	237	765
Водії та робітники з обслуговування машин, пересувної техніки та установок	4%	6%	187	1115
Будівельники будівель та споруд	4%	1%	180	94
Професіонали та фахівці в галузі фізичних, математичних та технічних наук	4%	7%	168	1254
Службовці, що обслуговують клієнтів	4%	3%	168	476
Професіонали та фахівці в галузі медицини, освіти	4%	4%	160	652
Професіонали та фахівці в галузі правознавства, правосуддя та правоохоронної діяльності, професіонали в сфері архівної справи, музеєзнавства, бібліотечної справи, інформації та кінопрограм, професіонали в галузі художньої творчості	2%	7%	99	1234

Рівень заробітної плати по регіонах та сферах зайнятості

За даними сайту alljob.com.ua (єдиного із 6, на якому зазначення зарплати є обов'язковим), співвідношення зарплат, вказаних у резюме та вакансіях, наступне (за категоріями професій, що вказані роботодавцями та пошукачами, відсортоване за спаданням реалізації очікувань):

Категорія	Середня зарплата у вакансіях	Середня зарплата у резюме	Співвідношення зарплати у резюме до зарплати у вакансіях (%)
Тимчасова робота, робота на дому	7838	3097	253,1
WEB-спеціалісти	9768	4353	224,4
Поліграфія, видавництво	9445	4259	221,8
Робота для студентів	4277	2323	184,1
ЗМІ, редагування, переклади	7205	4030	178,8
Телекомунікації, зв'язок	6810	3932	173,2
Дизайн, оформлення, креатив	7791	4675	166,7
Культура, кіно, шоу-бізнес	9527	5791	164,5
Комп'ютерні технології, ІТ	8977	5575	161,0
Освіта, наука, виховання	8331	5265	158,2
Банки, інвестиції, лізинг	6485	4370	148,4
Медицина, фармація	6649	4592	144,8
Готельно-ресторанний бізнес	6719	4777	140,7
Сфера послуг	6797	5267	129,0
Туризм, спорт	5407	4217	128,2
Юриспруденція, консалтинг, страхування	5688	4549	125,0
Транспорт, автосервіс	6100	5076	120,2
Ресторанний бізнес, кулінарія	5217	4360	119,7
Різне	4631	3897	118,8
Логістика, склад, ЗЕД	5393	4721	114,2
Будівництво, архітектура, нерухомість	8523	7468	114,1
Робота за кордоном	16097	14156	113,7
Бухгалтерія, банк, фінанси, аудит	4698	4185	112,3
Менеджери середньої ланки	5147	4942	104,1
Офісний персонал, HR	3741	3598	104,0
Інженерія, виробництво, робочі спеціальності	6267	6085	103,0
Реклама, маркетинг, PR	4771	4736	100,7
Торгівля, продаж	4179	4304	97,1
Служба безпеки, охорона	4712	5093	92,5
Сільське господарство, агробізнес	6628	7685	86,2
Керівництво, топ-менеджмент	7409	10098	73,4

Майже у всіх сферах зайнятості рівень зарплат у вакансіях перевищує рівень очікувань пошукачів, що розмістили резюме (окрім керівних посад, сільського господарства та сфери безпеки та охорони). Разом з тим, слід зважати, що вимоги у вакансіях можуть не відповідати характеристикам резюме. Відповідно, вакансії з вищими ставками зарплатні призначені для більш кваліфікованих працівників, які не розміщують резюме, а лише переглядають вакансії.

Найбільш високооплачуваними серед розміщених на сайті alljob.com.ua вакансій є такі, що пропонують роботу за кордоном, роботу для WEB-спеціалістів, в сфері ІТ, культурі, кіно та шоу-бізнесі, поліграфії, будівництві та нерухомості, освіти, науці та вихованні. Найнижчий рівень зарплат пропонується офісному персоналу та HR, працівникам сфери торгівлі, студентам, а також в сферах бухгалтерії, аудиту, фінансів, безпеки, реклами, маркетингу та PR.

Нижче наведений середній рівень зарплат за вакансіями та резюме по всіх областях України (за даними всіх сайтів по тих вакансіях та резюме, де вказана зарплата):

Адміністративний регіон	Середня зарплата у вакансіях	Середня зарплата у резюме
м. Київ	6316	6699
Одеська область	5680	5745
Харківська область	5450	4765
Дніпропетровська область	4949	4746
Підконтрольна Україні частина Луганської області	4858	5973
Хмельницька область	4814	4800
Вінницька область	4695	4479
Київська область	4622	5150
Львівська область	4568	4757
Підконтрольна Україні частина Донецької області	4568	5112
Сумська область	4454	6476
Миколаївська область	4441	4630
Запорізька область	4357	4331
Тернопільська область	4335	4955
Чернівецька область	4319	4813
Полтавська область	4228	4448
Херсонська область	4195	5107
Закарпатська область	4185	4765
Житомирська область	4104	4277
Кіровоградська область	4047	4396
Івано-Франківська область	3946	5293
Волинська область	3925	4256
Рівненська область	3900	4646
Черкаська область	3883	4297
Чернігівська область	3848	4001

Якщо брати до уваги дані всіх сайтів з працевлаштування, тенденція змінюється: майже в кожній області рівень очікувань пошукачів перевищує рівень зарплатної пропозиції роботодавців. Найімовірніше, це пов'язано з тим, що роботодавці частіше уникають вказувати заробітну плату для більш високооплачуваних посад.

Серед 9 цільових областей 5 займають перші місця за рівнем заробітної плати по Україні: м. Київ, Одеська, Харківська, Дніпропетровська та Луганська область. Найменше пропонують у вакансіях у Запорізькій та Полтавській областях.

Вимоги до освіти та досвіду роботи пошукачів

Найчастіше у вакансіях зустрічаються такі комбінації вимог:

Вимоги	Частка серед вакансій (%)
досвід роботи від 1 року	14,5
досвід роботи від 2 років, вища освіта	12,6
досвід роботи від 1 року, вища освіта	10,4
досвід роботи від 2 років	7,1
досвід роботи від 5 років, вища освіта	4,1
вища освіта	3,9
досвід роботи від 1 року, середня спеціальна освіта	3,4
досвід роботи від 2 років, середня спеціальна освіта	2,2
досвід роботи від 5 років	1,9
вища освіта, готові взяти студента	1,7

Якщо співвіднести дані вимоги з найпопулярнішими посадами (професіями), що зустрічаються у назвах вакансій, то матимемо наступний розподіл:

Вимоги	Частка серед вакансій за професіями (посадами)					
	Менеджер з продажів	Оператори call-центрів	Інженери (переважно сфера ІТ)	Бухгалтери	Програмісти	Перекладачі та викладачі англійської мови
досвід роботи від 1 року	25,9	23,5	6,1	6,7	15,6	4,8
досвід роботи від 1 року, вища освіта	19,4	12,2	13,8	13,8	11,2	25,5
досвід роботи від 2 років, вища освіта	15,5	4,7	32,4	35,3	28,9	19,5
досвід роботи від 2 років	6,9	5,5	5,8	6,4	17,9	0,8
вища освіта	6,2	6,0	6,4	4,6	2,8	9,8
досвід роботи від 1 року, середня спеціальна освіта	5,3	7,4	1,8	1,7	0,2	0,2
вища освіта, готові взяти студента	2,6	4,5	2,7	0,7	2,1	12,4
середня спеціальна освіта	2,2	4,3	0,5	0,7	0,0	0,2
досвід роботи від 1 року, вища освіта, готові взяти студента	2,2	3,5	2,2	1,2	2,9	9,2
досвід роботи від 5 років, вища освіта	1,9	0,7	17,9	22,0	8,9	5,6

Даний розподіл вказує на те, що лише досвід роботи важливіший малокваліфікованої роботи. Комбінація досвіду роботи з обов'язковою відповідною освітою — типова вимога до кваліфікованих працівників. Особливо високі вимоги до бухгалтерів, на другому місці — інженери.

Аналіз інформації Державної служби зайнятості щодо поточних потреб ринку праці в розрізі професій (спеціальностей) в цільових регіонах

Формування ефективної структури зайнятості за професіями в Україні можливо на основі реалізації дієвих структурних реформ, спрямованих на досягнення макроекономічної стабілізації, забезпечення узгодженості попиту та пропозиції на національному та регіональних ринках праці. Водночас сучасні реалії соціально-економічного розвитку України, пов'язані з неефективністю структурних змін в економіці, посиленням кризових тенденцій в економіці, обумовлених анексією АР Крим та військовими діями на Сході України, загостренням проблем внутрішньо переміщених осіб, суттєво впливають на стан та тенденції розвитку національного та регіональних ринків праці. Аналіз обсягів та структури пропозиції робочої сили (за професіями) та попиту на робочу силу на регіональних ринках праці може бути здійснений на основі дослідження збалансованості розвитку зареєстрованого та незареєстрованого сегменту ринку праці України. Зокрема, це стосується здійснення аналізу короткострокових потреб роботодавців у робочій силі, виходячи зі структури вакансій, заявлених в регіональні центри зайнятості, а також заявлених на сайтах працевлаштування. Разом з тим, важливим компонентом дослідження є визначення тенденцій змін обсягів та структури пропозиції робочої сили (з боку безробітного населення) за професіями у зареєстрованому сегменті ринку праці. Визначення переліку професій, за якими спостерігалось суттєве зростання навантаження з боку безробітного населення протягом певного періоду часу, дозволить у певній мірі коригувати обсяги та структуру підготовки за цими професіями. Загалом, здійснення аналізу тенденцій перспективних змін структури зайнятості за професіями на основі методів прогнозування розвитку подій (у регіональному розрізі) сприятиме визначенню переліку професій, попит на які буде достатньо стабільним та утримуватиметься на найближчу перспективу.

Дніпропетровська область

Макроекономічна ситуація. Індекс промислового виробництва Дніпропетровської області за січень – червень 2015 р. до січня – червня 2014 р. склав 89,1%. Це було обумовлено скороченням обсягів випуску продукції (товарів, послуг) на підприємствах всіх видів промислової діяльності. Зокрема, індекс промислового виробництва у добуванні корисних копалин і розробленні кар'єрів становив 94,4%; у переробній промисловості – 86,4%, у сфері з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 62,3%.

Одним з найбільш вагомих чинників скорочення обсягів промислового виробництва Дніпропетровської області за цей період часу стало зниження обсягів виробництва з видобутку металевих руд (індекс виробництва – 92,8%). У металургії та металообробці зниження індексу промислової продукції (85,1%) відбулося під впливом зниження обсягів виплавки чавуну, сталі та феросплавів (99,9%), випуску трубної продукції (55,5%), металообробки (72,2%). У машинобудуванні порівняно з січнем–червнем 2014 р. також спостерігалось скорочення обсягів виробництва продукції (товарів, послуг) (індекс – 77%).

У січні – червні 2015 р. індекс обсягу сільськогосподарського виробництва порівняно з січнем – червнем 2014р. становив 87,4%. Індекс будівельної продукції до відповідного періоду попереднього року становив 80,9%.

У січні – травні 2015р. обсяги експорту товарів Дніпропетровської області склали 2806,9 млн. дол. США, імпорту – 1289,1 млн. дол., і проти відповідного періоду попереднього року експорт зменшився на 25,4%, імпорт – на 28,1%. Обороти роздрібною торгівлі (до якого включено роздрібний товарооборот підприємств, які здійснюють діяльність із роздрібною торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках і фізичними особами-підприємцями) за січень – червень 2015 р. становив 42,8 млрд. грн., що у порівнянних цінах на 21,1% менше, ніж за січень – червень 2014р.

http://www.dnprstat.gov.ua/public/2015/public_m07.htm

Динаміка руху вакансій, заявлених роботодавцями у Дніпропетровський регіональний центр зайнятості у 2014 році, свідчить про домінування заявок на заміщення вакантних робочих місць, що потребують від пошукувачів середнього та низького рівня кваліфікації (Додаток 1). Зокрема, протягом 2014 року найбільша кількість вакансій була заявлена за професіями: водій автомобільних засобів (4546 один. при навантаженні з боку зареєстрованих безробітних 1,06), підсобні робітники (4382 один. при навантаженні 0,84), продавці продовольчих товарів (3241 один. при навантаженні 1,08), трактористи-машиністи сільськогосподарського виробництва (2445 один. при навантаженні 1,43).

Рівень працевлаштування за цими професіями також залишався, порівняно з іншими, достатньо високим (2233 працевлаштовані за професіями водіїв; 1323 – за професіями підсобних робітників). Водночас слід зазначити, що значна плінність кадрів за даними професіями обумовлена, передусім, недостатньою привабливістю робочих місць за умовами найму та оплати праці (зокрема, середня заробітна плата за професією „водій автотранспортного засобу” у 2014 році складала 1970 грн., „підсобний робітник” – 1358 грн., „продавець продовольчих товарів” – 1366 грн.

Разом з тим, структура вакансій на кінець 2014 року підтверджує збереження дії тенденцій, сформованих протягом року. Зокрема, найбільшою на кінець 2014 року залишалася кількість вакансій підсобних робітників (1247 один. при навантаженні з боку зареєстрованих безробітних 1,22), спеціалістів державної служби (196 один. при навантаженні 1,15). При цьому найбільше навантаження з боку безробітних спостерігалось на такі професії як: тракторист-машиніст, касир у банку, менеджер (управитель) зі збуту, продавець продовольчих та непродовольчих товарів.

Аналіз динаміки руху вакансій, зареєстрованих у службі зайнятості протягом першого півріччя 2015 року, свідчить про превалювання наступних тенденцій. Загальна кількість вакансій, заявлених роботодавцями у Дніпропетровський регіональний центр зайнятості, зменшилася з 8061 одиниць

(станом на 01.07.2014 р.) до 5094 одиниць (станом на 01.07.2015 р.), тобто на 36,8%⁹. Причому за даний період часу структура вакансій не зазнала суттєвих змін: частка представників найпростіших професій, незважаючи на певне зниження (з 25,9% до 21,9%), залишалася найбільшою. Протягом цього періоду часу дещо знизилася частка кваліфікованих робітників з інструментом (з 20,8% до 16,3%) на тлі незначного зростання частки фахівців (з 8,3% до 12,5%) та працівників сфери торгівлі (з 10,5% до 12,2%).

Найбільш суттєво в абсолютному вимірі скоротилася кількість вакансій для кваліфікованих робітників з інструментом – з 1680 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 830 один. (станом на 01.07.2015 р.); для представників найпростіших професій – з 2085 один. до 1114 один., для професіоналів – з 1089 один. до 747 один., для кваліфікованих працівників сільського господарства – з 159 один. до 43 один.

Разом з тим, чисельність безробітних, зареєстрованих у Дніпропетровському регіональному центрі зайнятості, збільшилася з 31041 особи (станом на 01.07.2014 р.) до 34568 осіб (станом на 01.07.2015 р.), тобто на 11,3%. Стосовно структури безробітних за професійними групами слід зазначити, що найбільш вагомими станом на 01.07.2015 р. залишалися частки робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування (15,7% від загальної чисельності безробітних), працівників сфери торгівлі та послуг (15,5%), законодавців, керівників (15,1%).

За цей період найбільш суттєво зросла чисельність безробітних за професійною групою „технічні службовці“ – з 1833 осіб станом на 01.07.2014 р. до 2566 осіб станом на 01.07.2015 р. За аналогічний проміжок часу також збільшилася чисельність безробітних законодавців, керівників – з 4302 осіб до 5194 осіб; працівників сфери торгівлі та послуг – з 4770 осіб до 5367 осіб; фахівців – з 3179 осіб до 3693 осіб.

Станом на 1.07.2015 р. серед 25 найбільш затребуваних роботодавцями Дніпропетровської області професій, визначених в результаті аналізу вакансій, заявлених у регіональний центр зайнятості, відзначалися, передусім, професії, що не потребують високого рівня кваліфікації (рис. 1).

⁹ Для порівняння, кількість вакансій, заявлених роботодавцями у Дніпропетровський регіональний центр зайнятості у передкризовому 2013 році, становила 90340 одиниць, чисельність осіб, які мали статус безробітних, – 102606 осіб. Наприкінці 2013 року кількість вакансій зменшилася до 7476 один., чисельність безробітних, що мали дану професію, – 11655 осіб. Водночас за сприянням служби зайнятості було працевлаштовано 16450 осіб, причому переважно працевлаштовувалися представники таких професій як: водій автотранспортних засобів, продавець продовольчих та непродовольчих товарів. Разом з тим, значними залишалися масштаби зняття з обліку ДЦЗ без працевлаштування.

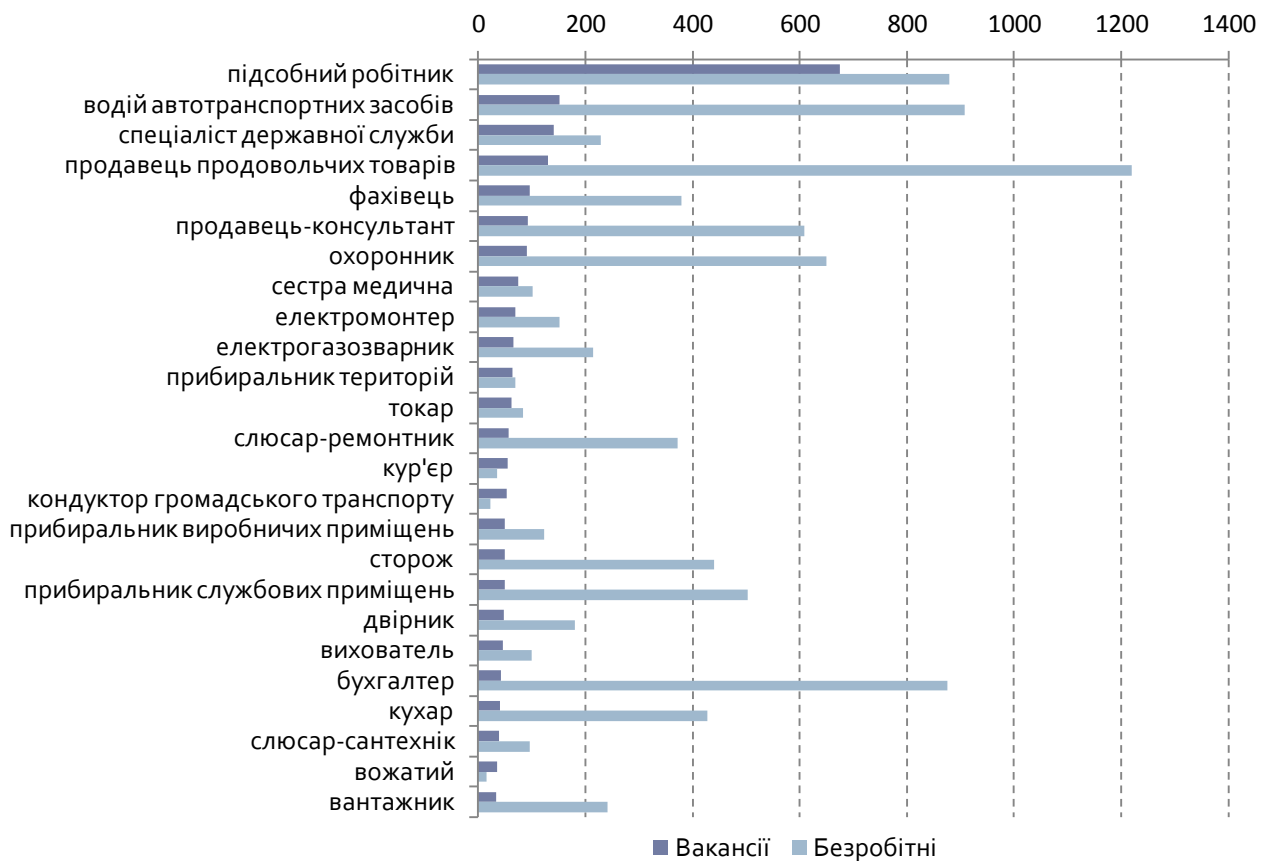

Рис. 1 Професійна структура вакансій та безробітного населення Дніпропетровської області станом на 1.07.2015 р.

Зокрема, це стосувалося професій „підсобних робітників“, частка яких у загальній кількості вакансій коливалася у межах від 16,1% (станом на 01.07.2014 р.) до 13,25% (станом на 01.07.2015 р.). Водночас кількість вакансій для представників цих професій зменшилася майже на 48% (з 1298 один. станом на 01.07.2014 р. до 675 один. станом на 01.07.2015 р.). При цьому навантаження з боку безробітного населення на заявлені вакансії „підсобних робітників“ залишалось порівняно невисоким: станом на 01.07.2015 р. на 675 вакансій припадало 880 безробітних, що мали дану професію (коефіцієнт навантаження 1,3). Це може бути результатом впливу сезонного фактору, оскільки наприкінці 2014 року чисельність безробітних „підсобних робітників“ значно збільшилася – з 818 осіб станом на 01.07.2014 р. до 1519 осіб станом на кінець 2014 р.

Достатньо стабільними залишалися рейтингові позиції „водіїв автотранспортних засобів“ (їх частка у загальній кількості вакансій становила 2,96% станом на 01.07.2015 р.), кількість вакансій за аналогічний проміжок часу коливалася у межах 151-154 одиниць. Разом з тим, чисельність безробітних водіїв дещо зменшилася: з 945 осіб (станом на 01.07.2014 р.) до 907 осіб (станом на 01.07.2015 р.), що обумовило збереження порівняно стабільного коефіцієнту навантаження (6,0). Хоча наприкінці 2014 р. внаслідок впливу сезонного фактору також спостерігалось стрімке зростання чисельності безробітних водіїв до 1691 осіб при одночасному скороченні кількості вакансій – до 131 один. (коефіцієнт навантаження становив 12,9).

Також серед затребуваних зареєстрованим сегментом ринку праці Дніпропетровської області професій (визначених на основі заявлених роботодавцями станом на 01.07.2015 р. вакансій) слід зазначити:

- спеціалістів державної служби (141 вакансія / 228 безробітних, коефіцієнт навантаження 1,6)
- продавців продовольчих товарів (130 вакансій / 1219 безробітних, коефіцієнт навантаження **9,4**)
- фахівців, які мають знання у галузях природознавчих, технічних і гуманітарних наук (96 вакансій / 380 безробітних, коефіцієнт навантаження 3,9)

- продавців-консультантів (93 вакансії / 608 безробітних, коефіцієнт навантаження 6,5)
- охоронників (90 вакансій / 649 безробітних, коефіцієнт навантаження 7,2)
- сестер медичних (75 вакансій / 101 безробітний, коефіцієнт навантаження 1,4)
- електромонтерів з ремонту та обслуговування електроустаткування (69 вакансій / 151 безробітний, коефіцієнт навантаження 2,2)
- електрогазозварників (66 вакансій / 215 безробітних, коефіцієнт навантаження 3,3)
- прибиральник територій (64 вакансії / 69 безробітних, коефіцієнт навантаження 1,1)
- токарів (62 вакансії / 84 безробітні, коефіцієнт навантаження 1,4)
- слюсарів-ремонтників (56 вакансій / 373 безробітні, коефіцієнт навантаження 6,7)
- кур'єрів (55 вакансій / 36 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,7)
- кондукторів громадського транспорту (53 вакансії / 22 безробітні, коефіцієнт навантаження 0,4)
- прибиральників виробничих приміщень (50 вакансій / 123 безробітні, коефіцієнт навантаження 2,5)
- сторожів (50 вакансій / 441 безробітний, коефіцієнт навантаження 8,8)
- прибиральників службових приміщень (49 вакансій / 503 безробітні, коефіцієнт навантаження 10,3)
- двірників (47 вакансій / 180 безробітний, коефіцієнт навантаження 3,8)
- вихователів (46 вакансій / 99 безробітних, коефіцієнт навантаження 2,2)
- бухгалтерів (42 вакансії / 875 безробітних, коефіцієнт навантаження 20,8)
- кухарів (41 вакансія / 427 безробітних, коефіцієнт навантаження 10,4)
- слюсарів-сантехніків (39 вакансій / 96 безробітних, коефіцієнт навантаження 2,5)
- вожатих (35 вакансій / 16 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,5)
- вантажників (34 вакансії / 241 безробітний, коефіцієнт навантаження 7,1).

Критичними з позицій навантаження з боку безробітних на одну вакансію у розрізі професій залишаються професії бухгалтера (20,8); кухаря (10,4); прибиральника службових приміщень (10,3); продавців продовольчих товарів (9,4). Це свідчить про недоцільність здійснення професійної підготовки за даними професіями на найближчу перспективу, оскільки пропозиція з боку безробітного населення за цими професіями у зареєстрованому сегменті ринку праці достатньо висока¹⁰.

Натомість, потребують на увагу професії, коефіцієнт навантаження за якими знаходиться на невисокому рівні, котрі знаходяться на вищих щаблях рейтингу, та потребують відповідної професійної підготовки. Зокрема, це стосується професій: сестра медична (1,4); токар (1,4); електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування (2,2); електрогазозварник (3,3). Попит на ці професії залишатиметься відносно стабільним у короткостроковій та середньостроковій перспективі у разі досягнення макроекономічної стабілізації у регіоні. Водночас слід зазначити, що продовження тенденцій змін руху вакансій, характерних для докризового періоду 2012-2013 років, достатньо проблематичне, оскільки обсяги та структура вакансій значно змінилися в результаті скорочення обсягів виробництва в області.

¹⁰ Відповідно до даних Дніпропетровського регіонального центру зайнятості, у достатньо стабільному 2013 році кількість вакансій продавців продовольчих товарів становила 3577 одиниць, чисельність безробітних, що мали дану професію, – 3518 осіб. Наприкінці 2013 року кількість вакансій продавців продовольчих товарів зменшилася до 101 один., чисельність безробітних, що мали дану професію, – 562 особи. Однак чисельність працевлаштованих за сприяння служби зайнятості за 2013 рік становила лише 714 осіб, тобто 2242 безробітних знялися без працевлаштування.

За аналогічний проміжок часу кількість вакансій електрогазозварника становила 1825 одиниць, чисельність безробітних, що мали дану професію, – 1234 особи. Натомість, на кінець 2013 року кількість вакансій електрогазозварників скоротилася до 157 один., чисельність безробітних, що мали дану професію, – до 321 особи. Водночас чисельність працевлаштованих за сприяння служби зайнятості за 2013 рік становила лише 374 особи, 539 безробітних були зняті з обліку без працевлаштування.

Донецька область

Макроекономічна ситуація. Випуск промислової продукції Донецької області (без урахування непідконтрольних українському уряду територій) за січень – червень 2015 р., порівняно з січнем – червнем попереднього року, зменшився у 2 рази. За перше півріччя 2015 р., порівняно з аналогічним періодом попереднього року, обсяг продукції скоротився в металургійному виробництві та виробництві готових металевих виробів – на 41,2%, в машинобудуванні – на 43,1%, у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення – у 2 рази, у добувній промисловості та розробленні кар’єрів – у 2,4 рази, у виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів – у 3,2 рази, у виробництві хімічних речовин і хімічної продукції – в 3,9 рази. Обсяг сільськогосподарського виробництва області (без урахування частини зони проведення антитерористичної операції) за січень – червень 2015 р. порівняно з січнем – червнем 2014 р. зменшився на 33,9%.

За аналогічний період часу обсяг будівельної продукції зменшився у 3,9 рази. За січень – травень 2015 р. експорт товарів з Донецької області (без урахування частини зони проведення антитерористичної операції) склав 1526,0 млн. доларів США, що менше січня – травня попереднього року у 2,7 рази.

Оборот роздрібної торгівлі за січень – червень 2015 року становив в області (без урахування частини зони проведення антитерористичної операції) 16,9 млрд. грн., що менше січня – червня попереднього року в порівнянних цінах у 3,5 рази

<http://donetskstat.gov.ua/region/ek.php?dn=0615>

Погіршення ситуації на ринку праці Донецької області пов’язано передусім з військовими діями, що призвели до руйнації виробничої, транспортної та соціальної інфраструктури, загострення соціально-економічних проблем, пов’язаних зі стрімким скороченням обсягів виробництва, втратою робочих місць. Разом з тим, забезпечення функціонування центрів зайнятості, розташованих у зоні бойових дій та на територіях, непідконтрольних Україні, також було проблематичним. Саме тому виникли проблеми з отриманням інформації стосовно руху вакансій та динаміки змін структури безробітних за професіями на території Донецької області протягом 2014 року.

Аналіз динаміки руху вакансій, зареєстрованих у службі зайнятості Донецької області протягом першого півріччя 2015 року, свідчить про превалювання наступних тенденцій. Кількість заявлених роботодавцями Донецької області (за виключенням непідконтрольних територій) вакансій, скоротилася з 2024 одиниць (станом на 01.07.2014 р.) до 1333 одиниць (станом на 01.07.2015 р.), тобто на 34,1%¹¹. Причому за даний період часу структура вакансій не зазнала суттєвих змін: частка кваліфікованих робітників з інструментом, незважаючи на певне зниження (з 26,5% до 21,0%), залишалася найбільшою. Протягом цього періоду часу дещо збільшилася частка робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування (з 13,9% до 17,1%), працівників сфери торгівлі та послуг (з 8,3% до 15,9%) на тлі незначного скорочення частки вакансій для представників найпростіших професій (з 9,9% до 5,4%).

Найбільш суттєво в абсолютному вимірі скоротилася кількість вакансій для представників найпростіших професій – з 312 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 133 один. (станом на 01.07.2015 р.); для кваліфікованих робітників з інструментом – з 534 один. до 280 один., для технічних службовців – з 60 один. до 35 один.

¹¹ Для порівняння, кількість вакансій, заявлених роботодавцями у Донецький регіональний центр зайнятості у передкризовому 2013 році, становила 99993 одиниць, чисельність осіб, які мали статус безробітних, – 105302 осіб. Наприкінці 2013 року кількість вакансій зменшилася до 2075 один., чисельність безробітних, що мали дану професію, – 32957 осіб. Водночас за сприянням служби зайнятості було працевлаштовано 34023 осіб, причому переважно працевлаштовувалися представники таких професій як водій автотранспортних засобів. Разом з тим, значними залишалися масштаби зняття з обліку ДЦЗ без працевлаштування

Разом з тим, чисельність безробітних, зареєстрованих у Донецькому регіональному центрі зайнятості, скоротилася з 36213 осіб (станом на 01.07.2014 р.) до 22727 осіб (станом на 01.07.2015 р.), тобто на 37,2%. Стосовно структури безробітних за професійними групами слід зазначити, що найбільш вагомими станом на 01.07.2015 р. залишалися частки робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування (17,3% від загальної чисельності безробітних), кваліфікованих робітників з інструментом (15,9%), працівників сфери торгівлі та послуг (14,6%), законодавців, керівників (12,9%).

За цей період найбільш суттєво скоротилася чисельність безробітних за професійною групою „робітники з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування” – з 6776 осіб станом на 01.07.2014 р. до 3931 осіб станом на 01.07.2015 р. За аналогічний проміжок часу також скоротилася чисельність безробітних фахівців – з 3764 осіб до 2131 осіб; законодавців, керівників – з 4812 осіб до 2920 осіб; професіоналів – з 3081 осіб до 2000 осіб; працівників сфери торгівлі та послуг – з 4768 осіб до 3306 осіб.

Станом на 1.07.2015 р. серед 25 найбільш затребуваних роботодавцями Донецької області професій, визначених в результаті аналізу вакансій, заявлених у регіональний центр зайнятості, відзначалися наступні професії (рис. 2).

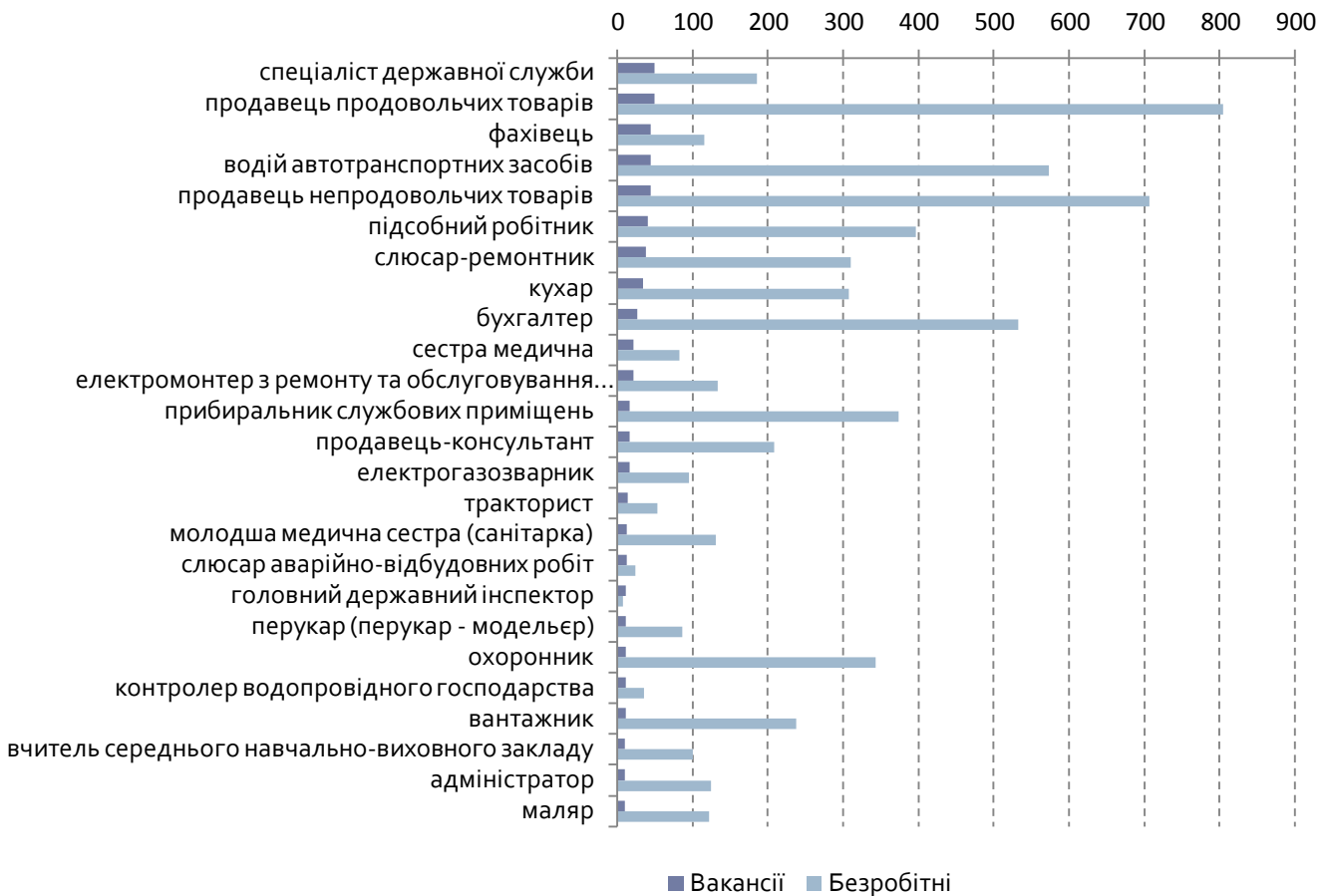

Рис. 2 Професійна структура вакансій та зареєстрованих безробітних у Донецькій області станом на 1.07.2015 р.

Зокрема, спостерігалася потреба у спеціалістах державної служби, частка яких у загальній кількості вакансій залишалася практично незмінною у межах від 2,4% (станом на 01.07.2014 р.) до 3,75% (станом на 01.07.2015 р.). Водночас кількість вакансій для представників цих професій теж залишалася на невеликою (49 один. станом на 01.07.2014 р. – 50 один. станом на 01.07.2015 р.). При цьому навантаження з боку безробітного населення на заявлені вакансії спеціалістах державної служби залишалося порівняно невисоким: станом на 01.07.2015 р. на 50 вакансій припадало 185 безробітних, що мали дану професію (коефіцієнт навантаження 3,7).

Достатньо стабільними залишався попит на продавців продовольчих товарів (їх частка у загальній кількості вакансій становила 3,75% станом на 01.07.2015 р.), кількість вакансій за аналогічний проміжок часу коливалася у межах 34-50 одиниць. Разом з тим, чисельність безробітних цієї професії дещо зменшилася: з 1116 осіб (станом на 01.07.2014 р.) до 804 осіб (станом на 01.07.2015 р.), що обумовило зниження коефіцієнту навантаження з 32,8 до 16,1.

Також серед затребуваних зареєстрованим сегментом ринку праці Донецької області професій (визначених на основі заявлених роботодавцями станом на 01.07.2015 р. вакансій) слід зазначити:

- фахівців (45 вакансій / 116 безробітних, коефіцієнт навантаження 2,6)
- водіїв автотранспортних засобів (45 вакансій / 573 безробітні, коефіцієнт навантаження 12,7)
- продавців непродовольчих товарів (44 вакансії / 707 безробітних, коефіцієнт навантаження **16,1**)
- підсобних робітників (40 вакансій / 397 безробітних, коефіцієнт навантаження 9,9)
- слюсарів-ремонтників (38 вакансій / 310 безробітних, коефіцієнт навантаження 8,2)
- кухарів (34 вакансії / 307 безробітних, коефіцієнт навантаження 9,0)
- бухгалтерів (27 вакансій / 532 безробітні, коефіцієнт навантаження **19,7**)
- сестер медичних (22 вакансії / 82 безробітні, коефіцієнт навантаження 3,7)
- електромонтерів з ремонту та обслуговування електроустаткування (21 вакансія / 133 безробітні, коефіцієнт навантаження 6,3)
- прибиральників службових приміщень (17 вакансій / 374 безробітні, коефіцієнт навантаження **22,0**)
- продавців-консультантів (16 вакансій / 208 безробітних, коефіцієнт навантаження 13,0)
- електрогазозварників (16 вакансій / 95 безробітних, коефіцієнт навантаження 5,9)
- трактористів (14 вакансій / 53 безробітні, коефіцієнт навантаження 3,8)
- молодших медичних сестер (санітарок) (13 вакансій / 131 безробітний, коефіцієнт навантаження 10,1)
- слюсарів аварійно-відбудовних робіт (13 вакансій / 24 безробітні, коефіцієнт навантаження 1,8)
- головних державних інспекторів (11 вакансій / 8 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,7)
- перукарів (11 вакансій / 86 безробітних, коефіцієнт навантаження 7,8)
- охоронників (11 вакансій / 343 безробітні, коефіцієнт навантаження **31,2**)
- контролерів водопровідного господарства (11 вакансій / 35 безробітних, коефіцієнт навантаження 3,2)
- вантажників (11 вакансій / 237 безробітних, коефіцієнт навантаження **21,6**)
- вчителів середнього навчально-виховного закладу (10 вакансій / 100 безробітних, коефіцієнт навантаження 10,0)
- адміністраторів (10 вакансій / 124 безробітні, коефіцієнт навантаження 12,4)
- малярів (10 вакансій / 122 безробітні, коефіцієнт навантаження 12,2).

Найбільш критичними з позицій навантаження з боку безробітних на одну вакансію у розрізі професій залишаються професії охоронників (31,2); прибиральників службових приміщень (22,0); вантажників (21,6); бухгалтерів (19,7); продавців продовольчих та непродовольчих товарів (16,1). Це свідчить про недоцільність здійснення професійної підготовки за даними професіями на найближчу перспективу, оскільки пропозиція з боку безробітного населення за цими професіями у зареєстрованому сегменті ринку праці достатньо висока¹².

¹² Відповідно до даних Донецького регіонального центру зайнятості, у передкризовому 2013 році кількість вакансій продавців продовольчих товарів становила 3159 одиниць, чисельність безробітних, що мали дану професію, – 3997 осіб. Наприкінці 2013 року кількість вакансій продавців продовольчих товарів зменшилася до 49 один., чисельність безробітних, що мали дану професію, – 1168 особи. Однак чисельність працевлаштованих за сприяння служби зайнятості за 2013 рік становила лише 1363 осіб, тобто 1466 безробітних знялися без працевлаштування.

За аналогічний проміжок часу кількість вакансій бухгалтера становила 1487 одиниць, чисельність безробітних, що мали дану професію, – 3042 особи. Натомість, на кінець 2013 року кількість вакансій

Натомість, потребують увагу професії, коефіцієнт навантаження яких знаходиться на невисокому рівні, які знаходяться на вищих щаблях рейтингу та потребують відповідної професійної підготовки. Зокрема, це стосується професій сестра медична (3,7); електрогазозварник (5,9). Попит на ці професії залишатиметься відносно стабільним у короткостроковій та середньостроковій перспективі у разі досягнення макроекономічної стабілізації у регіоні. Водночас також слід зазначити, що продовження дії тенденцій змін, характерних для докризового періоду 2012-2013 років, недостатньо вірогідно, оскільки стан соціально-економічного розвитку області у 2014- першій половині 2015 р. значно погіршився, суттєво скоротилися обсяги виробництва та, відповідно, потреба в робочій силі.

Стратегія розвитку Донецької області на період до 2020 року, затверджена спільним розпорядженням голови облдержадміністрації, керівника обласної військово-цивільної адміністрації та голови обласної ради № 195/16р від 12.05.2015 р., визначає, що бюджетоутворюючими галузями області є ресурсодобувні, металургія та хімія. Однак Стратегія передбачає необхідність створення умов щодо модернізації впровадження інноваційних технологій в машинобудуванні як „локомотива” перебудови і модернізації основних фондів виробництва та розвитку внутрішнього ринку чорних металів¹³. Також передбачається розвиток виробництва складної побутової техніки, модернізація виробничих процесів, оптимізація виробничих потужностей в металургійній галузі; розвиток вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу.

Таким чином, у разі стабілізації ситуації на Донбасі збільшуватиметься потреба у працівниках за професіями, пов'язаними не тільки з відновленням виробничої, транспортної, соціальної інфраструктури (будівельні професії), але й розвитком машинобудування та модернізацією металургії та добування корисних копалин (інженерні професії).

Харківська область

Макроекономічна ситуація. У січні – червні 2015 р. індекс промислової продукції у Харківській області, порівняно з відповідним періодом минулого року, становив 82,4%. У добувній промисловості і розробленні кар'єрів випуск продукції зменшився на 0,2%, у переробній промисловості – на 17,6%. У металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування, спостерігалось скорочення обсягу випуску продукції на 19,2%. У машинобудуванні індекс промислової продукції за січень – червень 2015 р. становив 71,4%.

За січень – червень 2015 р. загальне виробництво продукції сільського господарства області порівняно з січнем – червнем 2014 р. зменшилось на 10,2%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – на 19,2%, у господарствах населення – на 1,8%.

Індекс будівельної продукції у січні – червні 2015 р., порівняно з відповідним періодом 2014 р., становив 91,8%. У січні – травні 2015 р. експортні поставки товарів становили 504,9 млн. дол. США, що на 40,4% менше, ніж у січні – травні 2014 р., імпорتنі надходження – 463,3 млн. дол. США і зменшились на 40,4%.

Оборот роздрібною торгівлі за січень - червень 2015 р. становив 38783,5 млн. грн., що на 16% менше обсягу відповідного періоду минулого року у порівнянних цінах.

<http://kh.ukrstat.gov.ua/index.php/sotsialno-ekonomichne-standovyshe-rehionu>

Динаміка руху вакансій, заявлених роботодавцями у Харківський регіональний центр зайнятості у 2014 році, також свідчить про домінування заявок на заміщення вакантних робочих місць, що

бухгалтера скоротилася до 16 один., чисельність безробітних, що мали дану професію, – до 1045 осіб. Водночас чисельність працевлаштованих за сприяння служби зайнятості за 2013 рік становила лише 830 осіб, 1167 безробітних були зняті з обліку без працевлаштування

13 Стратегія розвитку Донецької області на період до 2020 року // Режим доступу: – Назва з екрану: <http://donoda.gov.ua/?lang=ru&sec=03.04&iface=Public&cmd=view&args=id:22709>

потребують від пошукачів середнього та низького рівня кваліфікації (Додаток 2). Протягом 2014 року найбільша кількість вакансій була заявлена за професіями: водії автомобільних засобів (4427 один. при навантаженні з боку зареєстрованих безробітних 1,11), підсобні робітники (3724 один. при навантаженні 0,39), продавці продовольчих товарів (3274 один. при навантаженні 1,06), продавці непродовольчих товарів (2515 один. при навантаженні 0,88), трактористи-машиністи сільськогосподарського виробництва (1826 один. при навантаженні 1,30).

Рівень працевлаштування за цими професіями також залишався, порівняно з іншими, достатньо високим (2726 працевлаштовані протягом року за професіями водіїв; 785 – за професіями підсобних робітників, 1538 – за професіями продавці продовольчих товарів, 1533 – за професіями трактористів). Водночас слід зазначити, що значна плінність кадрів за даними професіями обумовлена, передусім, недостатньою привабливістю робочих місць за умовами найму та оплати праці (зокрема, середня заробітна плата за професією „водій автотранспортного засобу“ у 2014 році складала 1673 грн., „підсобний робітник“ – 1407 грн., „продавець продовольчих товарів“ – 1353 грн.

Разом з тим, структура вакансій на кінець 2014 року також підтверджує збереження дії тенденцій, сформованих протягом року. Зокрема, найбільшою на кінець 2014 року залишалася кількість вакансій підсобних робітників (143 один. при навантаженні з боку зареєстрованих безробітних 10,76), двірників (106 один. при навантаженні 0,42), токарів (74 один. при навантаженні 1,19), фрезерувальників (74 один. при навантаженні 0,32). При цьому найбільше навантаження з боку безробітних спостерігалось на такі професії як: тракторист-машиніст, робітник з комплексного обслуговування сільськогосподарського виробництва, касир у банку, адміністратор, продавець продовольчих товарів, охоронник.

Аналіз динаміки руху вакансій, зареєстрованих у службі зайнятості Харківської області протягом першого півріччя 2015 року, свідчить про превалювання наступних тенденцій. Загальна кількість вакансій, заявлених роботодавцями у Харківський регіональний центр зайнятості, зменшилася з 2737 одиниць (станом на 01.07.2014 р.) до 2286 одиниць (станом на 01.07.2015 р.), тобто на 16,5%¹⁴. Причому за даний період часу структура вакансій не зазнала суттєвих змін: частка працівників сфери торгівлі та послуг залишалася найбільшою (17,3% станом на 01.07.2015 р. порівняно з 17,0% станом на 01.07.2014 р.). Значною також залишалася частка робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, незважаючи на певне зниження (з 21,0% до 16,5%). Протягом цього періоду часу дещо знизилася частка кваліфікованих робітників з інструментом (з 19,5% до 15,6%) на тлі незначного зростання частки фахівців (з 7,9% до 12,7%), професіоналів (з 9,7% до 12,2%) та представників найпростіших професій (з 13,6% до 14,2%).

Найбільш суттєво в абсолютному вимірі скоротилася кількість вакансій для робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування – з 575 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 376 один. (станом на 01.07.2015 р.); для кваліфікованих робітників з інструментом – з 533 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 356 один. (станом на 01.07.2015 р.); для працівників сфери торгівлі та послуг – з 466 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 396 один. (станом на 01.07.2015 р.); для представників найпростіших професій – з 371 один. до 324 один. Натомість, дещо збільшилася кількість вакансій для фахівців – з 215 один. до 291 один.

Разом з тим, чисельність безробітних, зареєстрованих у Харківському регіональному центрі зайнятості, збільшилася з 25292 осіб (станом на 01.07.2014 р.) до 26520 осіб (станом на 01.07.2015 р.), тобто на 4,9%. Стосовно структури безробітних за професійними групами слід зазначити, що найбільш значними станом на 01.07.2015 р. залишалися частки працівників сфери торгівлі та послуг

¹⁴ Для порівняння, кількість вакансій, заявлених роботодавцями у Харківський регіональний центр зайнятості у 2013 році, становила 81508 одиниць, чисельність осіб, які мали статус безробітних, – 89982 осіб. Наприкінці 2013 року кількість вакансій зменшилася до 3746 один., чисельність безробітних – до 26746 осіб. Водночас за сприянням служби зайнятості було працевлаштовано 39035 осіб, причому переважно працевлаштовувалися представники таких професій як: спеціалісти державної служби, економісти, сестри медичні, бухгалтери, оператори комп'ютерного набору, кухарі, продавці продовольчих та непродовольчих товарів, робітники фермерського господарства. Разом з тим, значними залишалися масштаби зняття з обліку ДЦЗ без працевлаштування

(16,7% від загальної чисельності безробітних), законодавців, керівників (15,5%), робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування (14,9%), кваліфікованих робітників з інструментом (11,5%).

За цей період найбільш суттєво зросла чисельність безробітних за професійною групою „технічні службовці” – з 1422 осіб станом на 01.07.2014 р. до 1940 осіб станом на 01.07.2015 р. За аналогічний проміжок часу також збільшилася чисельність безробітних законодавців, керівників – з 3259 осіб до 4104 осіб; фахівців – з 2336 осіб до 2581 осіб.

Станом на 01.07.2015 р. серед 25 найбільш затребуваних роботодавцями Харківської області професій, визначених в результаті аналізу вакансій, заявлених у регіональний центр зайнятості, відзначалися, передусім, професії, що потребують середнього рівня кваліфікації (рис. 3).

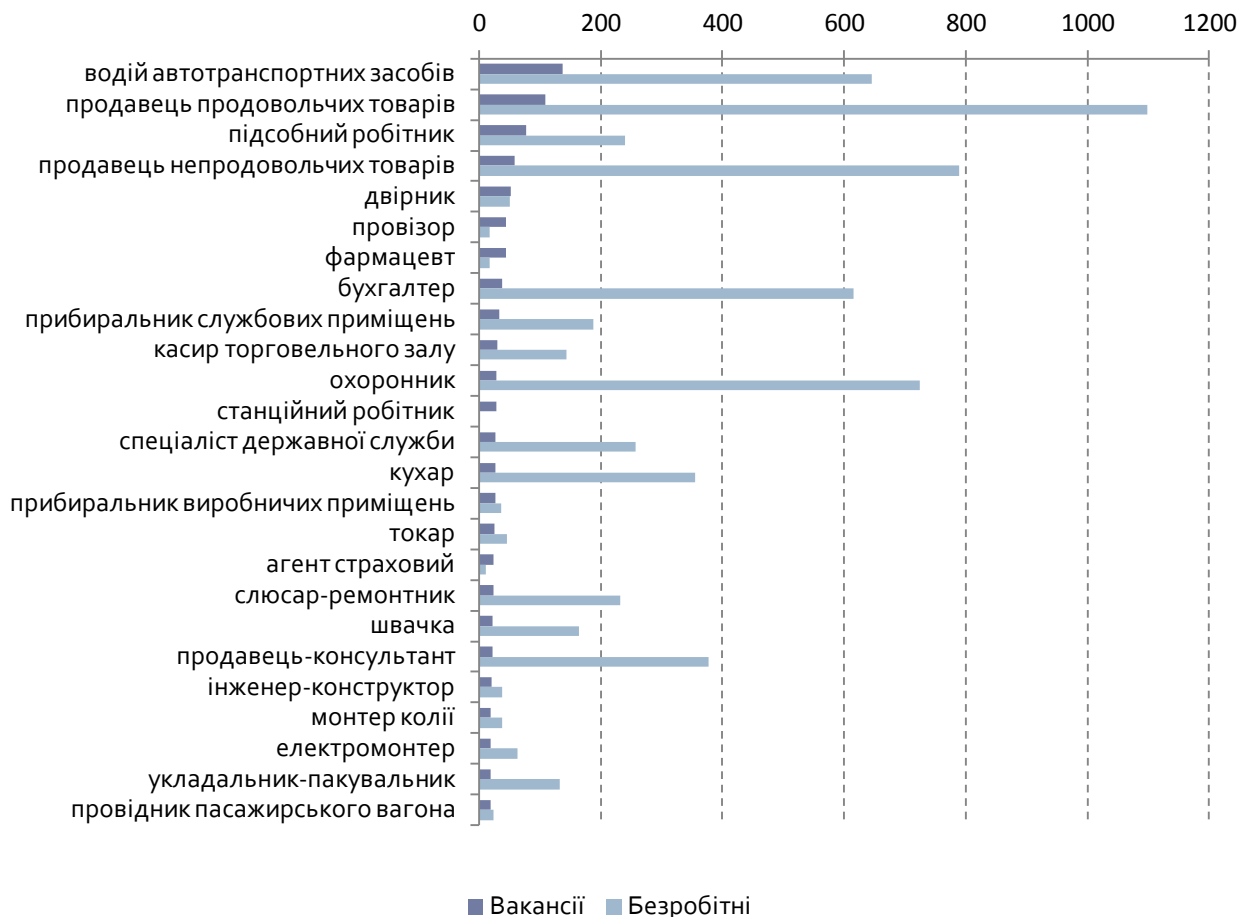

Рис. 3 Професійна структура вакансій та зареєстрованих безробітних у Харківській області станом на 1.07.2015 р.

Зокрема, це стосувалося водіїв автотранспортних засобів, частка яких у загальній кількості вакансій коливалася у межах від 5,5% (станом на 01.07.2014 р.) до 6,0% (станом на 01.07.2015 р.). Водночас, кількість вакансій для представників цих професій зменшилася майже на 8% (з 150 один. станом на 01.07.2014 р. до 138 один. станом на 01.07.2015 р.). При цьому навантаження з боку безробітного населення на заявлені вакансії підсобних робітників залишалося порівняно невисоким: станом на 01.07.2015 р. на 138 вакансій припадало 646 безробітних, що мали дану професію (коефіцієнт навантаження 4,7). Це може бути результатом впливу сезонного фактору, оскільки наприкінці 2014 року чисельність безробітних водіїв автотранспортних засобів значно збільшилася – з 856 осіб станом на 01.07.2014 р. до 1539 осіб станом на кінець 2014 р.

Достатньо стабільними у рейтингу вакансій залишалися позиції продавців продовольчих товарів (їх частка у загальній кількості вакансій коливалася у межах від 3,9% станом на 01.07.2014 р. до 4,8% станом на 01.07.2015 р.), відповідно, кількість вакансій за аналогічний проміжок часу змінювалася у діапазоні 106-109 одиниць. Разом з тим, чисельність безробітних продавців дещо збільшилася: з

1024 осіб (станом на 01.07.2014 р.) до 1099 осіб (станом на 01.07.2015 р.), що обумовило збереження порівняно стабільного коефіцієнту навантаження (10,1).

Також серед затребуваних зареєстрованим сегментом ринку праці Харківської області професій (визначених на основі заявлених роботодавцями станом на 01.07.2015 р. вакансій) слід зазначити:

- підсобних робітників (77 вакансій / 240 безробітних, коефіцієнт навантаження 3,1)
- продавців непродовольчих товарів (59 вакансій / 790 безробітних, коефіцієнт навантаження **13,4**)
- двірників (52 вакансії / 51 безробітний, коефіцієнт навантаження 1,0)
- провізорів (45 вакансій / 18 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,4)
- фармацевтів (44 вакансій / 18 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,4)
- бухгалтерів (39 вакансій / 616 безробітних, коефіцієнт навантаження **15,8**)
- прибиральників службових приміщень (34 вакансії / 188 безробітних, коефіцієнт навантаження 5,5)
- касирів торговельного залу (31 вакансія / 144 безробітні, коефіцієнт навантаження 4,6)
- охоронників (29 вакансій / 724 безробітні, коефіцієнт навантаження **25,0**)
- станційних робітників (29 вакансій / 2 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,1)
- спеціалістів державної служби (28 вакансій / 257 безробітних, коефіцієнт навантаження 9,2)
- кухарів (28 вакансій / 355 безробітних, коефіцієнт навантаження 12,7)
- прибиральників виробничих приміщень (28 вакансій / 36 безробітних, коефіцієнт навантаження 1,3)
- токарів (25 вакансій / 46 безробітних, коефіцієнт навантаження 1,8)
- агентів страхових (24 вакансії / 11 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,5)
- слюсарів-ремонтників (24 вакансії / 233 безробітні, коефіцієнт навантаження 9,7)
- швачок (23 вакансії / 165 безробітних, коефіцієнт навантаження 7,2)
- продавців-консультантів (22 вакансії / 378 безробітних, коефіцієнт навантаження 17,2)
- інженерів-конструкторів (21 вакансія / 39 безробітних, коефіцієнт навантаження 1,9)
- monterів колії (20 вакансій / 38 безробітних, коефіцієнт навантаження 1,9)
- електромонтерів з ремонту та обслуговування електроустаткування (20 вакансій / 63 безробітні, коефіцієнт навантаження 3,2)
- укладальників-пакувальників (20 вакансій / 133 безробітні, коефіцієнт навантаження 6,7)
- провідників пасажирського вагона (19 вакансій / 24 безробітні, коефіцієнт навантаження 1,3).

Найбільш критичними з позицій навантаження з боку безробітних на одну вакансію у розрізі професій залишаються професії директора (керівника) малої торговельної фірми (401 безробітних без єдиної вакансії); робітників на лісокультурних (лісгосподарських) роботах (336 безробітних без єдиної вакансії); фахівців (217 безробітних претендують на одну вакансію); робітників з комплексного обслуговування та ремонту будівель (62,8); охоронників (25,0); продавців-консультантів (17,2); бухгалтера (15,8). Це свідчить про недоцільність здійснення професійної підготовки за даними професіями на найближчу перспективу, оскільки пропозиція з боку безробітного населення за цими професіями у зареєстрованому сегменті ринку праці достатньо висока¹⁵.

¹⁵ Відповідно до даних Харківського центру зайнятості, у передкризовому 2013 році кількість вакансій продавців продовольчих товарів становила 3145 одиниць, чисельність безробітних, що мали дану професію, – 3421 особа. Наприкінці 2013 року кількість вакансій продавців продовольчих товарів зменшилася до 118 один., чисельність безробітних, що мали дану професію, – 932 особи. Однак чисельність працевлаштованих за сприяння служби зайнятості за 2013 рік становила 1395 осіб, тобто 1094 безробітних знялися без працевлаштування.

За аналогічний проміжок часу кількість вакансій водія автотранспортного засобу становила 4777 одиниць, чисельність безробітних, що мали дану професію, – 5005 особи. Натомість, на кінець 2013 року кількість вакансій електрогазозварників скоротилася до 185 один., чисельність безробітних, що мали дану професію, – до 1625 особи. Водночас чисельність працевлаштованих за сприяння служби зайнятості за 2013 рік становила 2611 особи, 769 безробітних були зняті з обліку без працевлаштування

Відповідно, потребують уваги професії, коефіцієнт навантаження за якими знаходиться на невисокому рівні, які потребують відповідної професійної підготовки. Зокрема, це стосується професій станційний робітник (0,1); токар (1,8), монтер колії (1,9); провізор (0,4). Попит на ці професії, можливо, залишатиметься відносно стабільним у короткостроковій та середньостроковій перспективі. Водночас слід зазначити, що продовження тенденцій змін руху вакансій, характерних для докризового періоду 2012-2013 років, достатньо проблематичне, оскільки в результаті скорочення обсягів виробництва в області змінилася також і структура потреби у робочій силі.

Київ

Макроекономічна ситуація. Індекс промислового виробництва у м. Києві у січні – червні 2015р. (порівняно з січнем – червнем 2014 р. становив 91,3%). Скорочення обсягів продукції спостерігалось у виробництві хімічних речовин і хімічної продукції (індекс 78,6%); виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (81,7%); виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів (89,3%); постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (92,2%); металургійному виробництві та виробництві готових металевих виробів (96,9%). Збільшення обсягів промислової продукції відбулось на підприємствах текстильного виробництва та виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів (індекс 120,6%); машинобудування (111,8%); з виробництва гумових і пластмасових виробів та іншої неметалевої мінеральної продукції (103,5%).

Індекс будівельної продукції у січні – червні п.р. порівняно з відповідним періодом 2014 р. становив 77,2% (причому з будівництва житлових будівель – 100,5%, нежитлових будівель – 60,2%, інженерних споруд – 62,5%).

У січні – травні 2015 р. оборот зовнішньої торгівлі товарами в м. Києві склав 8907,8 млн. дол. США і зменшився проти січня – травня 2014р. на 33,6%. За цей період часу обсяги експорту зменшились, порівняно з січнем – травнем 2014 р., на 29,5%, обсяги імпорту – на 36,0%.

Оборот роздрібною торгівлі (до якого включено роздрібний товарооборот підприємств, які здійснюють діяльність з роздрібною торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках та фізичними особами-підприємцями) за січень – червень 2015р. становив 73341,9 млн. грн., що на 13,9% менше обсягів січня – червня 2014 р.

<http://kiev.ukrstat.gov.ua/p.php3?c=242&lang=1>

Динаміка руху вакансій, заявлених роботодавцями у м. Києві у 2014 році, також свідчить про домінування заявок на заміщення вакантних робочих місць, що потребують від пошукувачів середнього та низького рівня кваліфікації (Додаток 3). Протягом 2014 року найбільша кількість вакансій була заявлена за професіями: фахівець (3401 один. при навантаженні з боку зареєстрованих безробітних 0,71), водій автомобільних засобів (1533 один. при навантаженні 0,69), продавець-консультант (1210 один. при навантаженні 0,34), двірник (1139 один. при навантаженні 0,03), бухгалтер (1136 один. при навантаженні 1,65), спеціаліст державної служби (948 один. при навантаженні 0,60).

Рівень працевлаштування за цими професіями не характеризувався високими значеннями (563 працевлаштовані протягом року за професіями фахівців; 257 – за професіями водіїв, 142 – за професіями продавців-консультантів). Водночас слід зазначити, що значна плінність кадрів за даними професіями обумовлена, передусім, недостатньою привабливістю робочих місць за умовами найму (інтенсивність) та оплати праці для мегаполісу (зокрема, середня заробітна плата за професією фахівець у 2014 році складала 2519 грн., водій автотранспортного засобу – 2450 грн., продавець-консультант – 1827 грн., двірник – 1757 грн.

Разом з тим, структура вакансій, заявлених роботодавцями у Київський міський центр зайнятості, на кінець 2014 року також підтверджує збереження дії тенденцій, сформованих протягом року.

Зокрема, найбільшою на кінець 2014 року залишалася кількість вакансій дівірників (355 один. при навантаженні з боку зареєстрованих безробітних 0,01), водіїв автотранспортних засобів (280 один. при навантаженні 1,74), робітників з комплексного прибирання та утримання будинків з прилеглими територіями (275 один. при навантаженні 0,01), медичних сестер (186 один. при навантаженні 0,06, середня заробітна плата 1567 грн.). При цьому найбільше навантаження з боку безробітних спостерігалося на такі професії як: фахівець, менеджер (правитель) зі збуту, головний бухгалтер, касир у банку, адміністратор, охоронник.

Аналіз динаміки руху вакансій, зареєстрованих у Київському міському центрі зайнятості протягом першого півріччя 2015 року, свідчить про превалювання наступних тенденцій. Загальна кількість вакансій, заявлених роботодавцями у службу зайнятості, зменшилася з 7311 одиниць (станом на 01.07.2014 р.) до 6336 одиниць (станом на 01.07.2015 р.), тобто на 13,3%¹⁶. Причому за даний період часу структура вакансій зазнала змін: частка фахівців стала найбільшою (16,2% станом на 01.07.2015 р. порівняно з 14,4% станом на 01.07.2014 р.). Значною також залишилася частка кваліфікованих робітників з інструментом (з 14,3% до 15,6%). Протягом цього періоду часу дещо знизилася частка робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування (з 10,4% до 9,9%), професіоналів (з 14,9% до 14,7%), технічних службовців (з 7,7% до 5,9%) та представників найпростіших професій (з 14,8% до 9,4%) на тлі незначного зростання частки працівників сфери торгівлі та послуг (з 12,4% до 14,6%).

Найбільш суттєво в абсолютному вимірі скоротилася кількість вакансій для робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування – з 762 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 629 один. (станом на 01.07.2015 р.); для кваліфікованих робітників з інструментом – з 1042 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 988 один. (станом на 01.07.2015 р.); для професіоналів – з 1090 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 931 один. (станом на 01.07.2015 р.); для технічних службовців – з 563 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 379 один. (станом на 01.07.2015 р.); для представників найпростіших професій – з 371 один. до 324 один. Натомість, дещо збільшилася кількість вакансій для працівників сфери торгівлі та послуг – з 908 один. до 924 один.

Разом з тим, чисельність безробітних, зареєстрованих у Київському міському центрі зайнятості збільшилася з 12671 осіб (станом на 01.07.2014 р.) до 18343 осіб (станом на 01.07.2015 р.), тобто на 44,8%. Стосовно структури безробітних за професійними групами слід зазначити, що найбільш значними станом на 01.07.2015 р. залишалися частки законодавців, керівників (37,2% від загальної чисельності безробітних), професіоналів (20,5%), фахівців (19,5%).

За цей період найбільш суттєво зросла чисельність безробітних за професійною групою „Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі)” – з 4453 осіб станом на 01.07.2014 р. до 6818 осіб станом на 01.07.2015 р. За аналогічний проміжок часу також збільшилася чисельність безробітних професіоналів – з 2588 осіб до 3751 осіб; фахівців – з 2369 осіб до 3577 осіб; технічних службовців – з 866 осіб до 1304 осіб.

Станом на 01.07.2015 р. серед 25 найбільш затребуваних роботодавцями м. Києва професій, визначених в результаті аналізу вакансій, заявлених у регіональний центр зайнятості, відзначалися, передусім, професії, що потребують середнього рівня кваліфікації (рис. 4).

¹⁶ Для порівняння, кількість вакансій, заявлених роботодавцями у Київський міський центр зайнятості у передкризовому 2013 році, становила 57947 одиниць, чисельність осіб, які мали статус безробітних, – 28168 осіб. Наприкінці 2013 року кількість вакансій зменшилася до 7479 один., чисельність безробітних – до 9015 осіб. За сприянням служби зайнятості було працевлаштовано 8805 осіб, причому переважно працевлаштовувалися представники таких професій як: фахівці, бухгалтери, водії автотранспортних засобів, менеджери зі збуту, продавці-консультанти, продавці непродовольчих товарів, інженери, кухарі. Разом з тим, значними залишалися масштаби зняття з обліку ДЦЗ без працевлаштування.

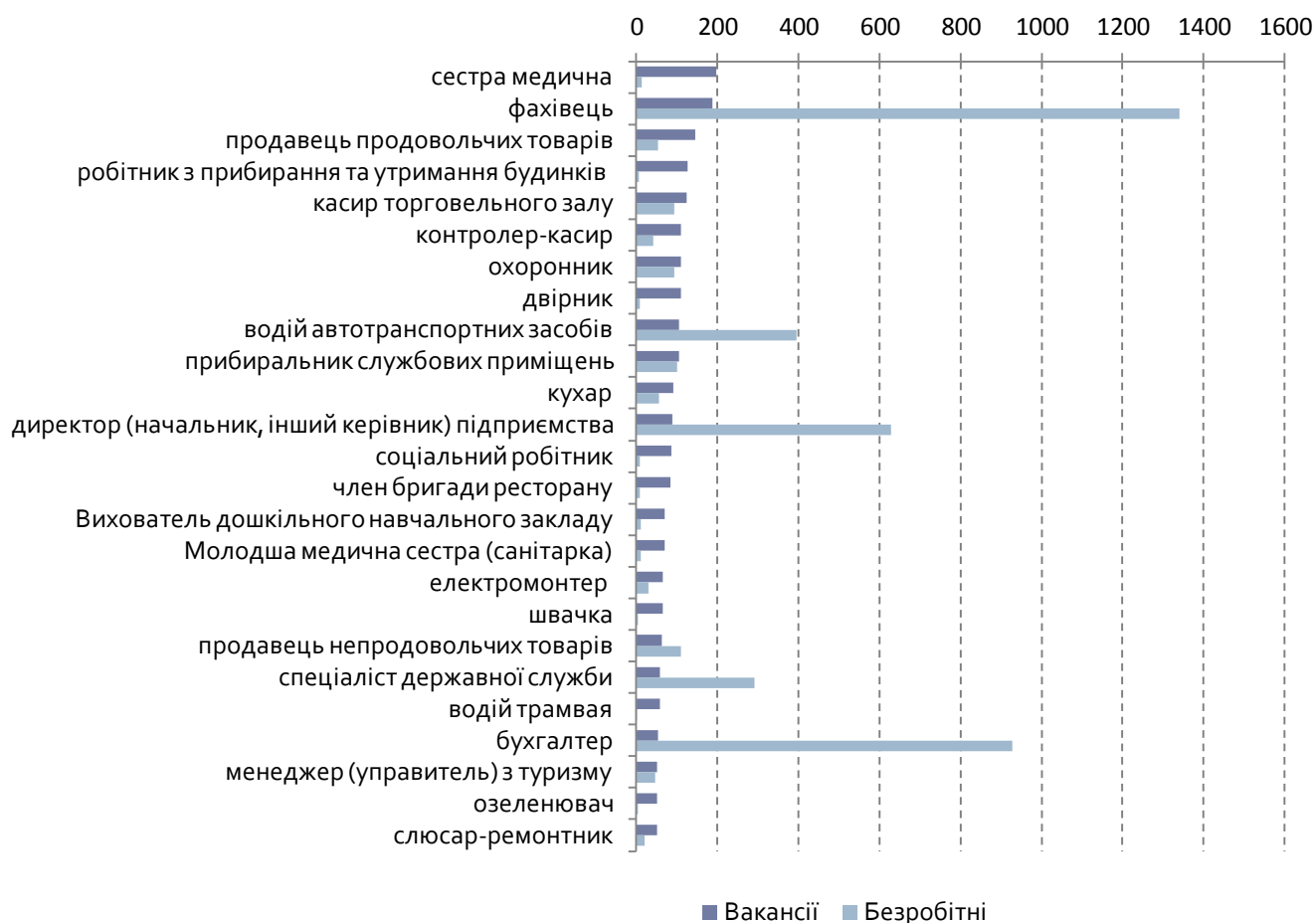

Рис. 4 Професійна структура вакансій та зареєстрованих безробітних у м. Києві станом на 1.07.2015 р.

Зокрема, це стосувалося професії „сестра медична“, частка якої у загальній кількості вакансій коливалася у межах від 2,6% (станом на 01.07.2014 р.) до 3,1% (станом на 01.07.2015 р.). Водночас кількість вакансій для представників цієї професії коливалася у межах 190-198 одиниць. При цьому навантаження з боку безробітного населення на заявлені вакансії залишалося порівняно невисоким: станом на 01.07.2015 р. на 198 вакансій припадало 12 безробітних, що мали дану професію.

Достатньо стабільними у рейтингу вакансій залишалися позиції фахівців (їх частка у загальній кількості вакансій коливалася у межах від 3,5% станом на 01.07.2014 р. до 2,9% станом на 01.07.2015 р.), відповідно, кількість вакансій за аналогічний проміжок часу змінювалася у діапазоні 255-188 одиниць. Разом з тим, чисельність безробітних фахівців дещо збільшилася: з 794 осіб (станом на 01.07.2014 р.) до 1340 осіб (станом на 01.07.2015 р.), що обумовило збереження порівняно стабільного коефіцієнту навантаження (7,1).

Також серед затребуваних зареєстрованим сегментом ринку праці м. Києва професій (визначених на основі заявлених роботодавцями станом на 01.07.2015 р. вакансій) слід зазначити:

- продавців продовольчих товарів (146 вакансій / 53 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,4)
- касирів торговельного залу (123 вакансії / 93 безробітні, коефіцієнт навантаження 0,8)
- контролерів-касирів (110 вакансій / 41 безробітний, коефіцієнт навантаження 0,4)
- охоронників (110 вакансій / 93 безробітні, коефіцієнт навантаження 0,9)
- дворників (109 вакансій / 9 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,1)
- водіїв автотранспортних засобів (106 вакансій / 394 безробітні, коефіцієнт навантаження 3,7)
- прибиральників службових приміщень (106 вакансій / 100 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,9)
- кухарів (90 вакансій / 56 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,6)
- директорів підприємства (89 вакансій / 629 безробітних, коефіцієнт навантаження 7,1)

- соціальних робітників (87 вакансій / 9 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,1)
- членів бригади ресторану (84 вакансії / 9 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,1)
- вихователів (70 вакансій / 10 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,1)
- молодших медичних сестер (69 вакансій / 10 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,1)
- електромонтерів з ремонту та обслуговування електроустаткування (64 вакансії / 30 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,5)
- продавців непродовольчих товарів (63 вакансії / 109 безробітних, коефіцієнт навантаження 1,7)
- спеціалістів державної служби (57 вакансій / 291 безробітний, коефіцієнт навантаження 5,1)
- бухгалтерів (53 вакансії / 928 безробітних, коефіцієнт навантаження 17,5)
- менеджерів (управителів) з туризму (51 вакансія / 45 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,9)
- слюсарів-ремонтників (50 вакансій / 20 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,4).

Найбільш низьке навантаження з боку безробітних на одну вакансію у розрізі професій є на професії сестри медичної (198 вакансій на 12 безробітних); двірників (109 вакансій на 9 безробітних), прибиральників службових приміщень (106 вакансій на 100 безробітних); соціальних робітників (87 вакансій на 9 безробітних). Це свідчить про спрямованість розвитку зареєстрованого ринку праці м. Києва на залучення некваліфікованої праці, низьку мотивацію реєструватися безробітними з боку незайнятого населення з достатньо високим рівнем кваліфікації.

Відповідно, варто звернути увагу на професії сфери послуг, коефіцієнт навантаження за якими знаходиться на невисокому рівні, які потребують відповідної професійної підготовки. Зокрема, це стосується професій: члени бригади ресторану (0,1); молодші медичні сестри (0,1), кухарі (0,6). Попит на ці професії, можливо, залишатиметься відносно стабільним у короткостроковій та середньостроковій перспективі.

Київська область

Макроекономічна ситуація. Індекс промислової продукції Київської області у січні – червні 2015 р., порівняно з січнем – червнем 2014 р., становив 98,7%. У добувній промисловості і розробленні кар'єрів індекс промислової продукції порівняно з січнем – червнем 2014 р. зменшився на 12,2%, у переробній промисловості індекс збільшився на 2,5%.

У виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів індекс промислової продукції порівняно з січнем – червнем 2014 р. становив 88,2%. У металургійному виробництві та виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування, індекс промислового виробництва за січень – червень 2015 р. збільшився майже в 1,4 рази. У машинобудуванні індекс промислової продукції за підсумками січня – червня 2015 р. становив 97,2%, на підприємствах із виробництва автотранспортних засобів, причепів та напівпричепів та інших транспортних засобів – 111,1%.

У січні – червні 2015 р. індекс обсягу сільськогосподарського виробництва порівняно з січнем – червнем 2014 р. становив 98,4%, у тому числі у сільськогосподарських підприємствах – 98,3%, у господарствах населення – 98,6%.

Індекс будівельної продукції у січні – червні 2015 р., порівняно з січнем – червнем 2014 р., становив 67,2%, у т.ч. у будівництві будівель – 67,6%, інженерних споруд – 66,3%. Обороти роздрібною торгівлі (до якого включено роздрібний товарооборот підприємств, які здійснювали діяльність із роздрібною торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках і фізичними особами-підприємцями) за січень – червень 2015 р. становив 23,9 млрд. грн., що на 13,3% менше січня – червня 2014 р.

Обсяг експорту товарів Київської області за січень – травень 2015 р. становив 627,7 млн. дол. США, імпорту – 961,8 млн. дол. Порівняно із січнем – травнем 2014 р. експорт зменшився на 18,3%, імпорт – на 41,2%.

<http://kievobl.ukrstat.gov.ua/content/>

Динаміка руху вакансій, заявлених роботодавцями у Київський обласний центр зайнятості у 2014 році, підтверджує збереження високої частки вакансій, що не потребують від пошукувачів середнього та низького рівня кваліфікації (Додаток 4). Протягом 2014 року найбільша кількість вакансій була заявлена за професіями: водій автомобільних засобів (2636 один. при навантаженні з боку зареєстрованих безробітних 0,93), продавець продовольчих товарів (1560 один. при навантаженні з боку зареєстрованих безробітних 0,92), підсобний робітник (1477 один. при навантаженні 1,26), кухар (1019 один. при навантаженні 1,01), тракторист (913 один. при навантаженні 1,50), бухгалтер (738 один. при навантаженні 1,89).

Рівень працевлаштування за цими професіями не характеризувався високими значеннями: (1051 особа працевлаштована протягом року за професіями водій автомобільних засобів; 698 – за професіями трактористів, 566 – за професіями підсобних робітників). Водночас слід зазначити, що значна плінність кадрів за даними професіями обумовлена також недостатньою привабливістю робочих місць за умовами найму (інтенсивність) та оплати праці (зокрема, середня заробітна плата за професією „водій автотранспортного засобу” у 2014 році складала 1709 грн., „продавець продовольчих товарів” – 1261 грн., „підсобний робітник” – 1362 грн.

Разом з тим, структура вакансій, заявлених роботодавцями у Київський обласний центр зайнятості, на кінець 2014 року також підтверджує збереження дії тенденцій, сформованих протягом року. Зокрема, найбільшою на кінець 2014 року залишалася кількість вакансій для спеціалістів державної служби (111 один. при навантаженні з боку зареєстрованих безробітних 1,51); робітників з комплексного прибирання та утримання будинків з прилеглими територіями (102 один. при навантаженні 0,21); водіїв автотранспортних засобів (98 один. при навантаженні 7,97). При цьому найбільше навантаження з боку безробітних спостерігалось на такі професії як: тракторист, адміністратор, комірник, менеджер (управитель) зі збуту.

Аналіз динаміки руху вакансій, зареєстрованих у Київському обласному центрі зайнятості протягом першого півріччя 2015 року, свідчить про превалювання наступних тенденцій. Загальна кількість вакансій, заявлених роботодавцями у Київський обласний центр зайнятості, збільшилася з 2451 одиниць (станом на 01.07.2014 р.) до 2667 одиниць (станом на 01.07.2015 р.), тобто на 8,8%¹⁷. Причому за даний період часу структура вакансій не зазнала суттєвих змін: частка кваліфікованих робітників з інструментом залишилася найбільшою (18,0% станом на 01.07.2015 р. порівняно з 17,6% станом на 01.07.2014 р.). Значною також залишилася частка робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування (з 15,1% до 15,9%). Протягом цього періоду часу дещо збільшилася частка працівників сфери торгівлі та послуг (з 11,4% до 13,1%), фахівців (з 9,2% до 9,8%), технічних службовців (з 3,8% до 4,6%) на тлі незначного зменшення частки професіоналів (з 15,7% до 15,3%) та представників найпростіших професій (з 16,6% до 12,8%).

Найбільш суттєво в абсолютному вимірі збільшилася кількість вакансій для працівників сфери торгівлі та послуг – з 279 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 349 один. (станом на 01.07.2015 р.); для робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування – з 369 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 424 один. (станом на 01.07.2015 р.); для кваліфікованих робітників з інструментом – з 432 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 479 один. (станом на 01.07.2015 р.); для технічних службовців – з 94 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 122 один. (станом на 01.07.2015 р.); для фахівців – з 225 один. до 262 один. Натомість, дещо зменшилася кількість представників найпростіших професій – з 406 один. до 342 один.

Разом з тим, чисельність безробітних, зареєстрованих у Київському обласному центрі зайнятості збільшилася з 16496 осіб (станом на 01.07.2014 р.) до 20011 осіб (станом на 01.07.2015 р.), тобто на 21,3%. Стосовно структури безробітних за професійними групами слід зазначити, що найбільш значними станом на 01.07.2015 р. залишалися частки законодавців, керівників (16,2% від загальної чисельності безробітних), працівників сфери торгівлі та послуг (15,4%), робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування (15,2%).

За цей період найбільш суттєво зросла чисельність безробітних за професійною групою „Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі)” – з 2319 осіб станом на 01.07.2014 р. до 3242 осіб станом на 01.07.2015 р. За аналогічний проміжок часу також збільшилася чисельність безробітних професіоналів – з 1604 осіб до 2170 осіб; фахівців – з 1828 осіб до 2334 осіб; технічних службовців – з 1000 осіб до 1419 осіб; працівників сфери торгівлі та послуг – з 2504 осіб до 3088 осіб.

Станом на 01.07.2015 р. серед 25 найбільш затребуваних роботодавцями Київської області професій, визначених в результаті аналізу вакансій, заявлених у регіональний центр зайнятості, відзначалися, передусім, професії, що потребують середнього рівня кваліфікації (рис. 5).

¹⁷ Для порівняння, кількість вакансій, заявлених роботодавцями у Київський обласний центр зайнятості у передкризовому 2013 році, становила 37164 одиниць, чисельність осіб, які мали статус безробітних, – 48032 осіб. Наприкінці 2013 року кількість вакансій зменшилася до 2159 один., чисельність безробітних – до 16140 осіб. Водночас за сприянням служби зайнятості було працевлаштовано 15056 осіб, причому переважно працевлаштовувалися представники таких професій як: водії автотранспортних засобів, трактористи, підсобні робітники, оператори котельні, кухарі, продавці продовольчих товарів, бухгалтери, машиністи котлів. Разом з тим, значними залишалися масштаби зняття з обліку ДЦЗ без працевлаштування

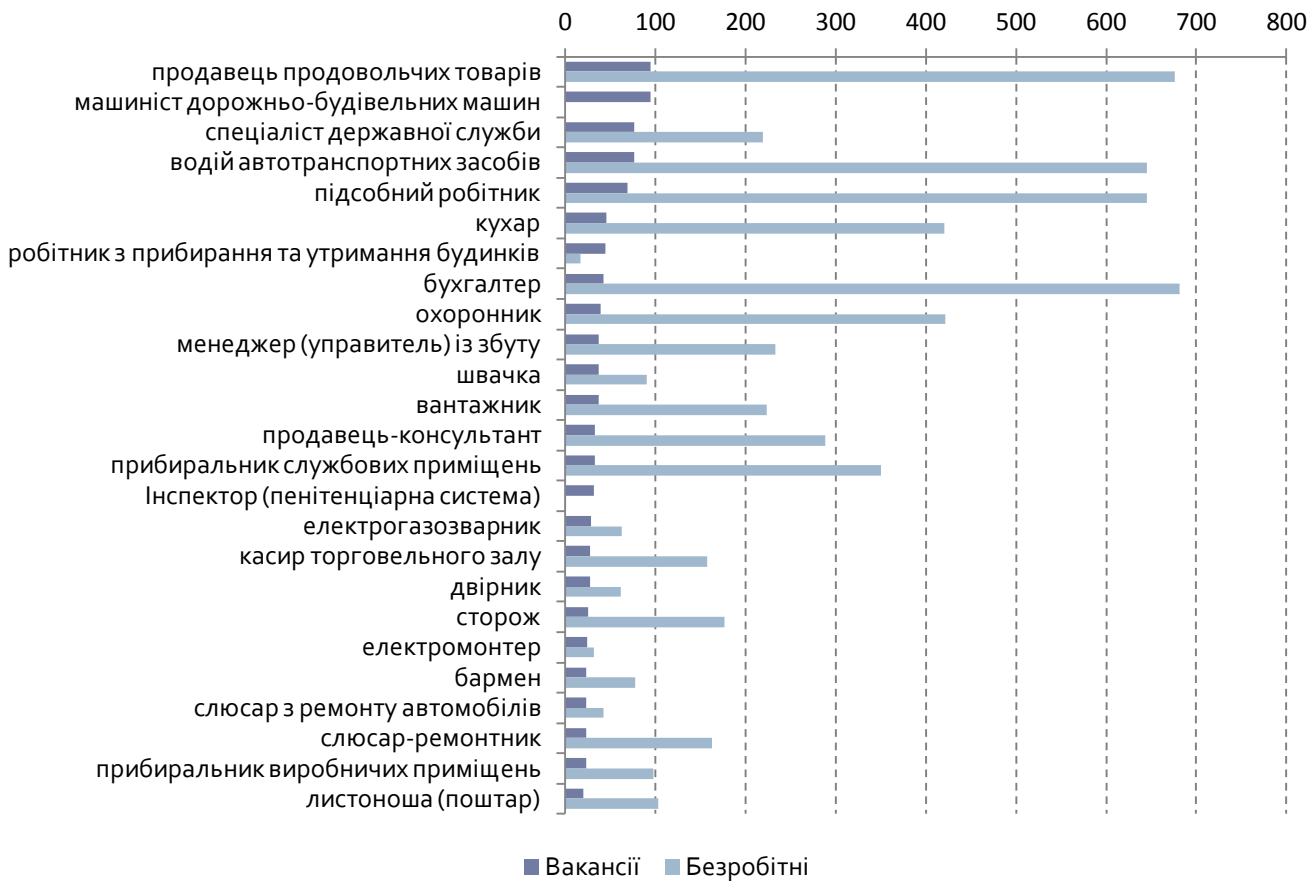

Рис. 5 Професійна структура вакансій та зареєстрованих безробітних у Київській області станом на 1.07.2015 р.

Зокрема, це стосувалося професії „продавець продовольчих товарів“, частка якої у загальній кількості вакансій коливалася у межах від 2,7% (станом на 01.07.2014 р.) до 3,6% (станом на 01.07.2015 р.). Водночас кількість вакансій для представників цих професій зменшилася майже на 44% (з 66 один. станом на 01.07.2014 р. до 95 один. станом на 01.07.2015 р.). При цьому навантаження з боку безробітного населення на заявлені вакансії продавців продовольчих товарів залишалося порівняно невисоким: станом на 01.07.2015 р. на 95 вакансій припадало 676 безробітних, що мали дану професію (коефіцієнт навантаження 7,1). Це може бути результатом впливу сезонного фактору, оскільки наприкінці 2014 року чисельність безробітних продавців продовольчих товарів збільшилася – з 494 осіб станом на 01.07.2014 р. до 533 осіб станом на кінець 2014 р.

Станом на 01.10.2015 р. з'явилися вакансії „машиніст дорожньо-будівельних машин“ (їх частка у загальній кількості вакансій становила 3,5%), кількість вакансій за аналогічний проміжок часу досягла відмітки 94 одиниці, тоді як не було зареєстровано жодного безробітного за цією професією.

Також серед затребуваних зареєстрованим сегментом ринку праці Київської області професій (визначених на основі заявлених роботодавцями станом на 01.07.2015 р. вакансій) слід зазначити:

- продавців продовольчих товарів (95 вакансій / 676 безробітних, коефіцієнт навантаження **7,1**)
- машиністів дорожньо-будівельних машин (94 вакансії / 0 безробітних)
- спеціалістів державної служби (76 вакансій / 219 безробітних, коефіцієнт навантаження 2,8)
- водіїв автотранспортних засобів (76 вакансій / 645 безробітних, коефіцієнт навантаження **8,5**)
- підсобних робітників (69 вакансій / 645 безробітних, коефіцієнт навантаження **9,4**)
- кухарів (45 вакансій / 421 безробітний, коефіцієнт навантаження **9,4**)
- робітників з комплексного прибирання (44 вакансії / 17 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,4)
- бухгалтерів (42 вакансії / 682 безробітні, коефіцієнт навантаження **16,2**)

- охоронників (39 вакансій / 422 безробітні, коефіцієнт навантаження **10,8**)
- менеджерів (управителів) з туризму (37 вакансій / 233 безробітні, коефіцієнт навантаження **6,3**)
- швачок (37 вакансій / 90 безробітних, коефіцієнт навантаження 2,4)
- вантажників (37 вакансій / 223 безробітні, коефіцієнт навантаження **6,0**)
- продавців-консультантів (33 вакансії / 288 безробітних, коефіцієнт навантаження **8,7**)
- прибиральників службових приміщень (33 вакансії / 350 безробітних, коефіцієнт навантаження **10,6**)
- інспекторів (пенітенціарна система) (32 вакансії / 1 безробітний, коефіцієнт навантаження 0,0)
- електрогазозварників (28 вакансій / 62 безробітні, коефіцієнт навантаження 2,2)
- касирів торговельного залу (27 вакансій / 157 безробітних, коефіцієнт навантаження **5,8**)
- двірників (27 вакансій / 61 безробітний, коефіцієнт навантаження 2,2)
- сторожів (25 вакансій / 176 безробітних, коефіцієнт навантаження **7,0**)
- електромонтерів з ремонту та обслуговування електроустаткування (24 вакансії / 32 безробітні, коефіцієнт навантаження 1,3)
- барменів (23 вакансії / 77 безробітних, коефіцієнт навантаження **3,4**)
- слюсарів з ремонту автомобілів (23 вакансії / 42 безробітні, коефіцієнт навантаження 1,8)
- слюсарів-ремонтників (23 вакансії / 163 безробітні, коефіцієнт навантаження **7,1**)
- прибиральників виробничих приміщень (23 вакансії / 98 безробітних, коефіцієнт навантаження **4,3**)
- листонош (поштарів) (20 вакансій / 103 безробітні, коефіцієнт навантаження **5,2**).

Найбільш критичними з позицій навантаження з боку безробітних на одну вакансію у розрізі професій залишаються професії: бухгалтер (16,2); охоронник (10,1); прибиральник службових приміщень (10,1); продавець продовольчих товарів (7,1).

Це свідчить про недоцільність здійснення професійної підготовки за даними професіями на найближчу перспективу, оскільки пропозиція з боку безробітного населення за цими професіями у зареєстрованому сегменті ринку праці достатньо висока.

Відповідно, потребують уваги професії, коефіцієнт навантаження за якими знаходиться на невисокому рівні, які потребують відповідної професійної підготовки. У першу чергу, це стосується професій: машиніст дорожньо-будівельних машин (94 вакансії); електрогазозварник (2,2). Попит на ці професії можливо короткостроковий, однак може бути стабільним у короткостроковій перспективі.

Луганська область

Макроекономічна ситуація. Індекс промислової продукції Луганської області (без урахування непідконтрольних українському уряду районів) за січень – червень 2015 р., порівняно з січнем – червнем попереднього року, стрімко зменшився, та становив 14%.

Індекси обсягів сільськогосподарського виробництва Луганської області у січні – червні 2015 р. становили 52,5% (порівняно до відповідного періоду попереднього року), у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – 22,8%, у господарствах населення – на 73,0%. Індекси обсягів сільськогосподарського виробництва Луганської області у січні – червні 2014 р. становили 88,7% (порівняно до відповідного періоду попереднього року), у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – 80,9%, у господарствах населення – 95,0%.

Індекс будівельної продукції у січні – червні п.р. порівняно з відповідним періодом 2014 р. становив 13,8% (причому з будівництва житлових будівель – 24,0%, нежитлових будівель – 27,5%, інженерних споруд – 9,8%).

За січень – травень 2015 р. експорт товарів з Луганської області (без урахування частини зони проведення антитерористичної операції) склав 43280,9 тис. доларів США, що становить 3,5% від обсягів експорту за аналогічний період попереднього року.

Оборот роздрібною торгівлю за січень – червень 2015 року становив в області (без урахування частини зони проведення антитерористичної операції) 4083,9 млн. грн., що становить 15,8% від обсягів торгівлі протягом січня – червня попереднього року.

http://www.lg.ukrstat.gov.ua/0715_nov.php.htm

Погіршення ситуації на ринку праці Луганської області пов'язано передусім з військовими діями, що призвели до руйнації виробничої, транспортної та соціальної інфраструктури, загострення соціально-економічних проблем, пов'язаних зі стрімким скороченням обсягів виробництва, втратою робочих місць. Разом з тим, забезпечення функціонування центрів зайнятості, розташованих у зоні бойових дій та на територіях, непідконтрольних Україні, також було проблематичним. Саме тому виникли проблеми з отриманням інформації стосовно руху вакансій та динаміки змін структури безробітних за професіями на території Луганської області протягом 2014 року.

Аналіз динаміки руху вакансій, зареєстрованих у службі зайнятості Луганської області протягом першого півріччя 2015 року, свідчить про превалювання наступних тенденцій. Загальна кількість вакансій, заявлених роботодавцями у Луганський регіональний центр зайнятості, у зв'язку з військовими діями суттєво скоротилася – зменшилася з 2140 одиниць (станом на 01.07.2014 р.) до 233 одиниць (станом на 01.07.2015 р.) у зв'язку із втратою значної кількості виробництв, розривом виробничих зв'язків¹⁸. Причому за даний період часу структура вакансій зазнала суттєвих змін: частка найпростіших професій збільшилася з 16,7% станом на станом на 01.07.2014 р. до 30,5% станом на 01.07.2015 р. Значною також залишилася частка робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування (з 15,1% до 15,9%). Протягом цього періоду часу скоротилася частка кваліфікованих робітників з інструментом (з 26,8% до 18,5%), фахівців (з 10,6% до 7,7%), професіоналів (з 15,2% до 8,2%) на тлі незначного збільшення частки працівників сфери торгівлі та послуг (з 7,9% до 11,6%).

Водночас для усіх професійних груп було характерне скорочення кількості вакансій: для працівників сфери торгівлі та послуг – з 171 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 27 один. (станом на 01.07.2015 р.);

¹⁸ Для порівняння, кількість вакансій, заявлених роботодавцями у Луганський регіональний центр зайнятості у передкризовому 2013 році, становила 49474 одиниць, чисельність осіб, які мали статус безробітних, – 67639 осіб. Наприкінці 2013 року кількість вакансій зменшилася до 732 один., чисельність безробітних – до 22356 осіб. Водночас за сприянням служби зайнятості було працевлаштовано 24010 осіб, причому переважно працевлаштовувалися представники таких професій як: водії автотранспортних засобів, трактористи, підсобні робітники, оператори котельні, продавці продовольчих товарів, машиністи котлів, гірники підземні. Разом з тим, значними залишалися масштаби зняття з обліку ДЦЗ без працевлаштування.

для робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування – з 302 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 37 один. (станом на 01.07.2015 р.); для кваліфікованих робітників з інструментом – з 573 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 43 один. (станом на 01.07.2015 р.); для технічних службовців – з 89 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 11 один. (станом на 01.07.2015 р.); для фахівців – з 226 один. до 18 один. Дещо зменшилася кількість представників найпростіших професій – з 358 один. до 71 один.

Разом з тим, чисельність безробітних, зареєстрованих у Луганському регіональному центрі зайнятості зменшилася в силу зазначених вище причин з 19224 осіб (станом на 01.07.2014 р.) до 8483 осіб (станом на 01.07.2015 р.). Стосовно структури безробітних за професійними групами слід зазначити, що найбільш значними станом на 01.07.2015 р. залишалися частки працівників сфери торгівлі та послуг (16,9% від загальної чисельності безробітних), кваліфікованих робітників з інструментом (15,8%), робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування (15,1%).

За цей період чисельність безробітних зменшилася практично за усіма групами: за професійною групою робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування – з 4049 до 1275 осіб, працівників сфери торгівлі та послуг – з 2622 осіб до 1436 осіб, кваліфікованих робітників з інструментом – з 3190 осіб до 1343 осіб.

Станом на 01.07.2015 р. серед 25 найбільш затребуваних роботодавцями Луганської області професій, визначених в результаті аналізу вакансій, заявлених у регіональний центр зайнятості, відзначалися, передусім, професії, що потребують невисокого та середнього рівня кваліфікації (рис. 6).

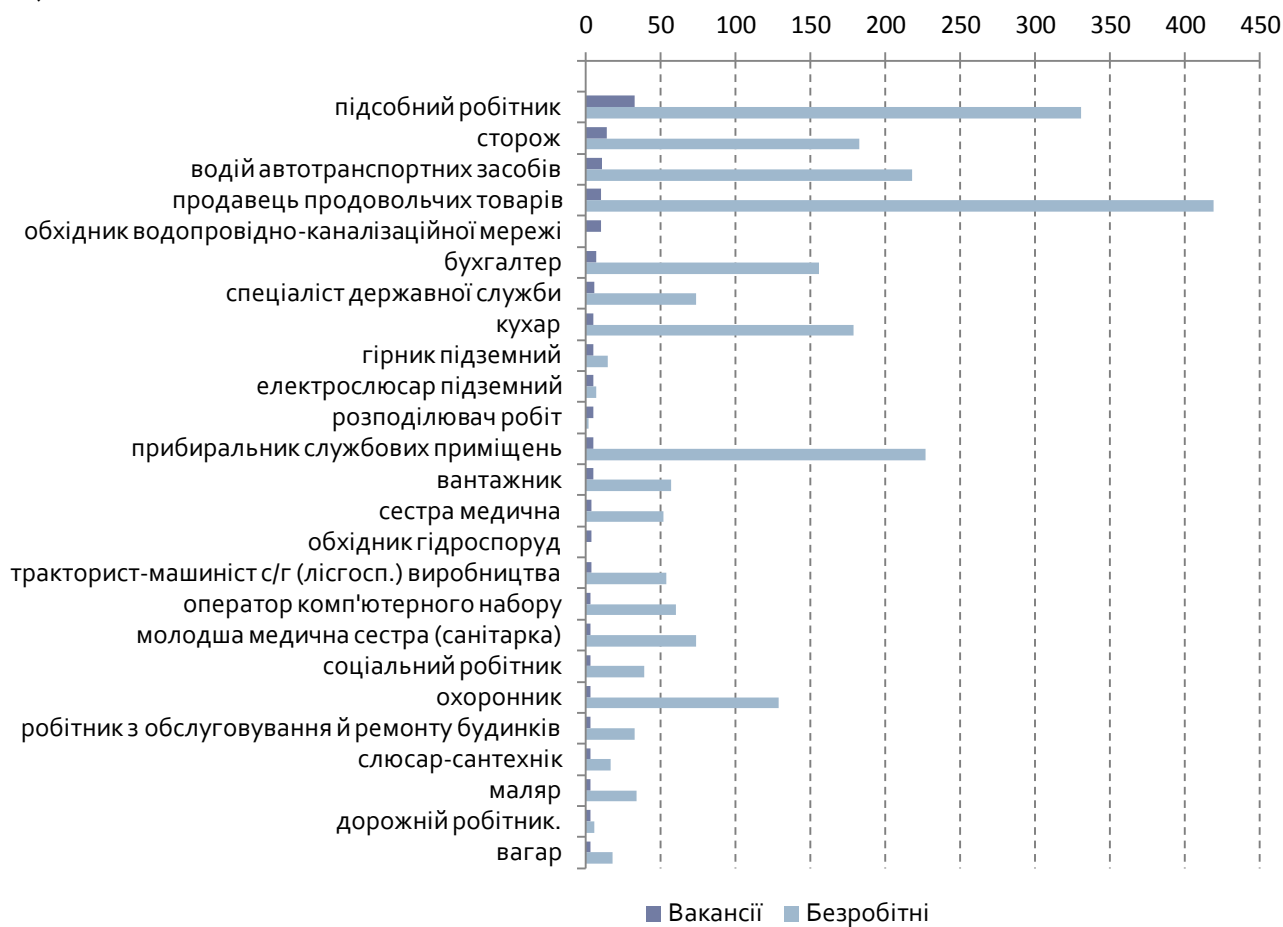

Рис. 6 Професійна структура вакансій та зареєстрованих безробітних у Луганській області станом на 1.07.2015 р.

Зокрема, це стосувалося підсобних робітників (33 вакансії при 331 безробітному, зареєстрованих за даною професією, частка яких у загальній кількості вакансій становила 10,0% від загальної кількості вакансій. Також зареєстрованому ринку праці потребувалися сторожі, водії автотранспортних

засобів, продавці продовольчих товарів, обхідники водопровідно-каналізаційної мережі (тобто, представники некваліфікованої праці). З іншого боку, потребувалися спеціалісти державної служби, сестри медичні, однак кількість вакансій варіювалася у межах 6-4 одиниць.

Серед найбільш затребуваних зареєстрованим сегментом ринку праці Луганської області професій (визначених на основі заявлених роботодавцями станом на 01.07.2015 р. вакансій) слід зазначити:

- підсобних робітників (33 вакансії / 331 безробітний, коефіцієнт навантаження **10,0**)
- сторожів (14 вакансій / 183 безробітних, коефіцієнт навантаження **13,1**)
- водіїв автотранспортних засобів (11 вакансій / 218 безробітних, коефіцієнт навантаження **19,8**)
- продавців продовольчих товарів (10 вакансій / 419 безробітних, коефіцієнт навантаження **41,9**)
- обхідників водопровідно-каналізаційної мережі (10 вакансій / 0 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,0)
- бухгалтерів (7 вакансій / 156 безробітних, коефіцієнт навантаження **22,3**)
- спеціалістів державної служби (6 вакансій / 74 безробітні, коефіцієнт навантаження **12,3**)
- кухарів (5 вакансій / 179 безробітних, коефіцієнт навантаження **35,8**)
- гірників підземних (5 вакансій / 15 безробітних, коефіцієнт навантаження 3)
- електрослюсарів підземних (5 вакансій / 7 безробітних, коефіцієнт навантаження 1,4)
- розподільвачів робіт (5 вакансій / 2 безробітні, коефіцієнт навантаження 0,4)
- прибиральників службових приміщень (5 вакансій / 227 безробітних, коефіцієнт навантаження **45,4**)
- вантажників (5 вакансій / 57 безробітних, коефіцієнт навантаження **11,4**)
- медичних сестер (4 вакансії / 52 безробітні, коефіцієнт навантаження **13,0**)
- обхідників гідроспоруд (4 вакансії / 0 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,0)
- трактористів (4 вакансії / 54 безробітні, коефіцієнт навантаження **13,5**)
- операторів комп'ютерного набору (3 вакансії / 60 безробітних, коефіцієнт навантаження **20**)
- молодших медичних сестер (3 вакансії / 74 безробітні, коефіцієнт навантаження **24,7**)
- соціальних робітників (3 вакансії / 39 безробітних, коефіцієнт навантаження **13**)
- охоронників (3 вакансії / 129 безробітних, коефіцієнт навантаження **43**)
- робітників з обслуговування та ремонту будинків (3 вакансії / 33 безробітні, коефіцієнт навантаження **11**)
- слюсарів-сантехніків (3 вакансії / 17 безробітних, коефіцієнт навантаження **5,7**)
- малярів (3 вакансії / 34 безробітні, коефіцієнт навантаження **11,3**)
- дорожніх робітників (3 вакансії / 6 безробітних, коефіцієнт навантаження 2)
- вагарів (3 вакансії / 18 безробітних, коефіцієнт навантаження **6**).

Найбільш критичними з позицій навантаження з боку безробітних на одну вакансію у розрізі професій залишаються професії продавців продовольчих товарів (419 безробітних на 10 вакансій), бухгалтерів (156 безробітних на 7 вакансій); кухарів (179 безробітних на 5 вакансій). Це свідчить про звужені можливості розвитку регіонального ринку праці Луганської області, критично обмежену кількість вакансій, низьку мотивацію населення до реєстрації у службі зайнятості у зв'язку з невизначеністю та дефіцитом вакансій. Вірогідно, для заповнення цих вакансій доцільно залучати робочу силу, підготовлену в інших регіонах.

Полтавська область

Макроекономічна ситуація. У січні – червні 2015 р. індекс промислової продукції у Полтавській області, порівняно з відповідним періодом минулого року, становив 95,7%. Хоча у добувній промисловості і розробленні кар'єрів випуск продукції збільшився на 3,1%. У переробній промисловості індекс продукції становив 83,4%, у металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування – 90,5%. У машинобудуванні, окрім ремонту і монтажу машин і устаткування, спостерігалось зменшення обсягів випуску продукції на 34,7%.

У січні-червні 2015 р. індекс обсягу сільськогосподарського виробництва, порівняно з січнем-червнем 2014 р., становив 96,5%, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах – 97,2%, у господарствах населення – 95,5%.

Індекс будівельної продукції у січні-червні 2015 р., порівняно з січнем-червнем 2014 р., становив 91,7%. У січні – травні 2015 р. експортні поставки товарів становили 636,8 млн. дол. США, що на 34,3% менше, ніж у січні-травні 2014 р., імпортні надходження – 341,3 млн. дол. США і зменшились на 25,2%.

Оборот роздрібної торгівлі за січень – червень 2015 р. становив 14037,1 млн. грн., що складає 76,1% обсягу січня – червня 2014 р. у порівнянних цінах.

<http://pl.ukrstat.gov.ua/>

Динаміка руху вакансій, заявлених роботодавцями у Полтавський регіональний центр зайнятості у 2014 році, підтверджує збереження високої частки вакансій, що не потребують від пошукувачів середнього та низького рівня кваліфікації (Додаток 5). Протягом 2014 року найбільша кількість вакансій була заявлена за професіями: водій автомобільних засобів (3848 один. при навантаженні з боку зареєстрованих безробітних 1,42), підсобний робітник (2656 один. при навантаженні 2,03), тракторист-машиніст (2639 один. при навантаженні 1,84), продавець продовольчих товарів (2511 один. при навантаженні 1,17), охоронник (1394 один. при навантаженні 1,17).

Рівень працевлаштування за цими професіями залишався доволі високим порівняно з іншими професіями: (2266 особа працевлаштована протягом року за професіями водій автомобільних засобів; 2265 – за професіями трактористів, 1891 – за професіями підсобних робітників). Водночас слід зазначити доволі високу плінність кадрів за даними професіями, обумовлену високою інтенсивністю праці, несприятливими умовами праці та порівняно невисоким рівнем заробітної плати.

Разом з тим, структура вакансій, заявлених роботодавцями у Полтавський регіональний центр зайнятості, на кінець 2014 року також підтверджує збереження дії тенденцій, сформованих протягом року. Зокрема, найбільшою на кінець 2014 року залишалася кількість вакансій для швачок (156 один. при навантаженні з боку зареєстрованих безробітних 0,88); водіїв автотранспортних засобів (76 один. при навантаженні 29,3). При цьому найбільше навантаження з боку безробітних спостерігалось на такі професії як: підсобний робітник, кухар, продавець продовольчих товарів, тракторист.

Аналіз динаміки руху вакансій, зареєстрованих у Полтавському регіональному центрі зайнятості протягом першого півріччя 2015 року, свідчить про превалювання наступних тенденцій. Загальна кількість вакансій, заявлених роботодавцями у Полтавський регіональний центр зайнятості, зменшилася з 2150 одиниць (станом на 01.07.2014 р.) до 2080 одиниць (станом на 01.07.2015 р.), тобто на 5,58%¹⁹. Причому за даний період часу структура вакансій не зазнала суттєвих змін: частка

¹⁹ Кількість вакансій, заявлених роботодавцями у Полтавський регіональний центр зайнятості у передкризовому 2013 році, становила 53566 одиниць, чисельність осіб, які мали статус безробітних, – 71955 осіб. Наприкінці 2013 року кількість вакансій зменшилася до 2352 один., чисельність безробітних – до 24465 осіб. Водночас за сприянням служби зайнятості було працевлаштовано 24248 осіб, причому переважно працевлаштовувалися представники таких професій як: трактористи-машиністи сільськогосподарського

кваліфікованих робітників з інструментом є найбільшою, хоч і зазнала незначного зменшення (24,9% станом на 01.07.2015 р. порівняно з 26,2% станом на 01.07.2014 р.). Значною також залишалася частка робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, вона збільшилась з 15,2% до 17,7%. Протягом цього періоду часу дещо знизилася частка фахівців (з 11,3% до 9,3%) на тлі незначного зростання частки професіоналів (з 12,5% до 12,9%), технічних службовців (з 2,8% до 3,3%) та робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування (з 15,3% до 17,7%).

Найбільш суттєво в абсолютному вимірі скоротилася кількість вакансій для фахівців – з 244 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 193 один. (станом на 01.07.2015 р.); для кваліфікованих робітників з інструментом – з 563 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 517 один. (станом на 01.07.2015 р.). Натомість, дещо збільшилась кількість вакансій для робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та машин – з 326 один. до 368 один.

Чисельність безробітних, зареєстрованих у Полтавському регіональному центрі зайнятості збільшилась з 19803 осіб (станом на 01.07.2014 р.) до 25019 осіб (станом на 01.07.2015 р.), тобто на 26,3%. Стосовно структури безробітних за професійними групами слід зазначити, що найбільш значними станом на 01.07.2015 р. залишилися частки робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та машин (16,8% від загальної чисельності безробітних), працівників сфери торгівлі та послуг (16,7%), робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування (15,4%), кваліфікованих робітників з інструментом (12,4%).

За цей період найбільш суттєво зросла чисельність безробітних за групою «кваліфіковані робітники з інструментом» – з 2182 станом на 01.07.2014 р. до 3097 осіб станом на 01.07.2015 р. За аналогічний проміжок часу також суттєво збільшилась чисельність безробітних законодавців, керівників – з 2102 осіб до 2951 осіб; працівників сфери торгівлі та послуг – з 3405 осіб до 4190 осіб.

Станом на 01.07.2015 р. серед 25 найбільш затребуваних роботодавцями Полтавської області професій, визначених в результаті аналізу вакансій, заявлених у регіональний центр зайнятості, відзначалися, передусім, професії, що потребують середнього рівня кваліфікації (рис. 7).

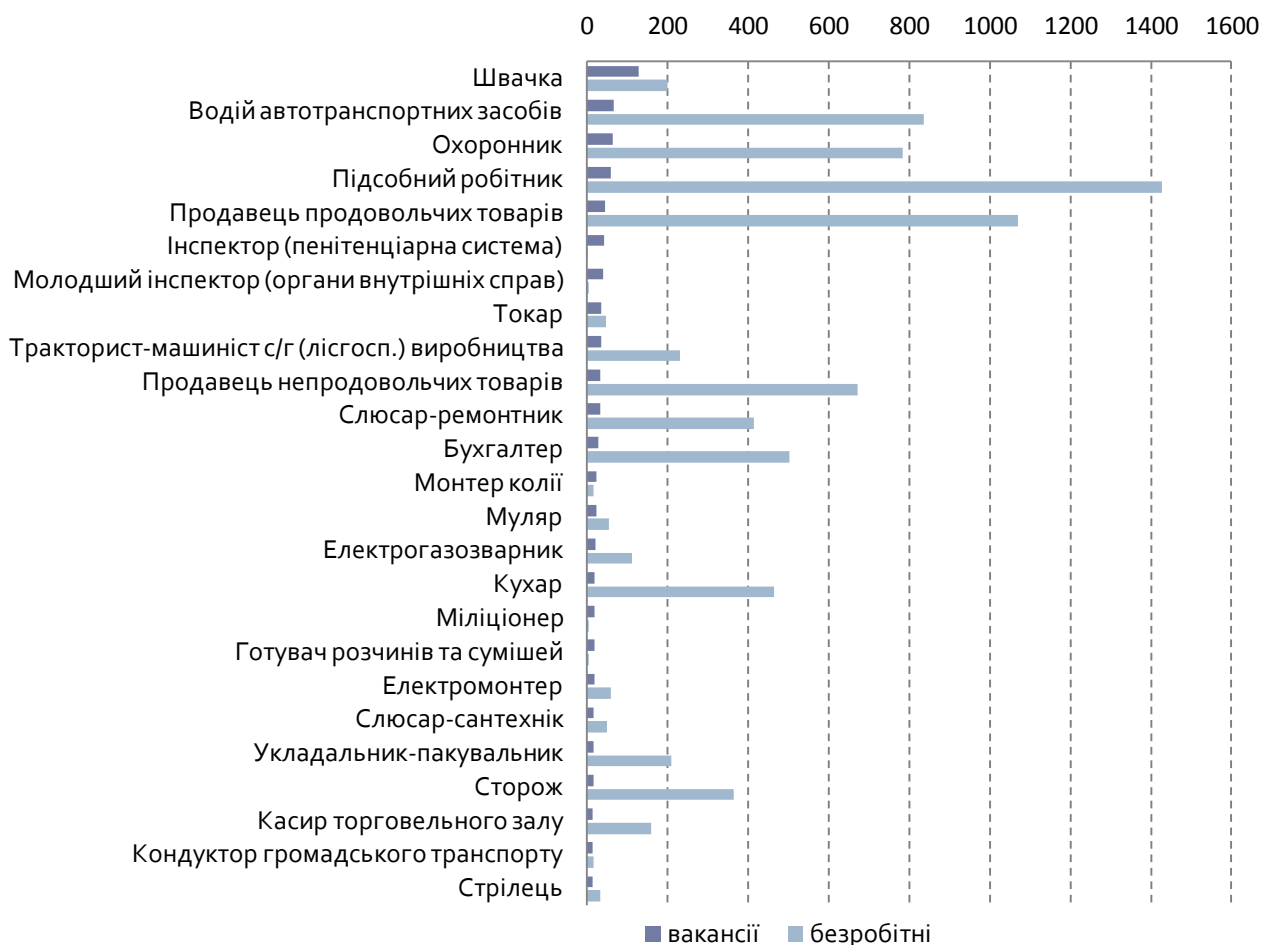

Рис. 7 Професійна структура вакансій та зареєстрованих безробітних у Полтавській області станом на 1.07.2015 р.

Також серед затребуваних зареєстрованим сегментом ринку праці Полтавської області професій (визначених на основі заявлених роботодавцями станом на 01.07.2015 р. вакансій) слід зазначити:

- швачок (130 вакансій/200 безробітних, коефіцієнт навантаження 1,54)
- водіїв автотранспортних засобів (66 вакансій/ 837 безробітних, коефіцієнт навантаження 12,68)
- охоронників (65 вакансій/ 783 безробітні, 12,05 коефіцієнт навантаження)
- підсобних робітників (59 вакансій/ 1428 безробітних, коефіцієнт навантаження **24,20**)
- продавців продовольчих товарів (45 вакансій/ 1069 безробітних, коефіцієнт навантаження **23,76**)
- інспекторів пенітенціарної системи (43 вакансії/ 2 безробітні, коефіцієнт навантаження 0,05)
- молодших інспекторів органів внутрішніх справ (41 вакансія/ 6 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,15)
- токарів (37 вакансій/ 47 безробітних, коефіцієнт навантаження 1,27)
- трактористів-машиністів сільськогосподарського (лісгосподарського) виробництва (36 вакансій/ 232 безробітні, коефіцієнт навантаження 6,44)
- продавців непродовольчих товарів (34 вакансії / 671 безробітний, коефіцієнт навантаження 19,74)
- слюсарів-ремонтників (34 вакансії/ 414 безробітні, коефіцієнт навантаження 12,18)
- бухгалтерів (29 вакансій/ 502 безробітні, коефіцієнт навантаження 17,31)
- монтерів колії (25 вакансій/ 16 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,64)
- мулярів (24 вакансії/ 55 безробітних, коефіцієнт навантаження 2,29)

- електрогазозварників (22 вакансії / 112 безробітних, коефіцієнт навантаження 5,09)
- кухарів (20 вакансій / 466 безробітних, коефіцієнт навантаження **23,30**)
- міліціонерів (20 вакансій / 6 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,30)
- готувачів розчинів та сумішей (20 вакансій / 6 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,3)
- електромонтерів з ремонту та обслуговування електроустаткування (19 вакансій/ 60 безробітних, коефіцієнт навантаження 3,16)
- слюсарів-сантахніків (18 вакансій/ 51 безробітний, коефіцієнт навантаження 2,83)
- укладальників-пакувальників (18 вакансій/ 210 безробітних, коефіцієнт навантаження 11,67)
- сторожів (16 вакансій/ 365 безробітних, коефіцієнт навантаження 22,81)
- касирів торговельного залу (15 вакансій/ 161 безробітний, коефіцієнт навантаження 10,73)
- кондукторів громадського транспорту (15 вакансій / 17 безробітних, коефіцієнт навантаження 1,13)
- стрільців (15 вакансій / 33 безробітні, коефіцієнт навантаження 2,20).

Критичними з позицій навантаження з боку безробітних на одну вакансію у розрізі професій залишаються професії директора підприємства (303 безробітні без єдиної вакансії); майстра (9 безробітних претендують на одну вакансію); менеджера зі збуту (21 безробітний претендує на одну вакансію). Це свідчить про недоцільність здійснення професійної підготовки за даними професіями на найближчу перспективу, оскільки пропозиція з боку безробітного населення за цими професіями у зареєстрованому сегменті ринку праці достатньо висока.

Відповідно, потребують уваги професії, коефіцієнт навантаження за якими знаходиться на невисокому рівні, які потребують відповідної професійної підготовки. Зокрема, це стосується професій монтерів колії (0,65), токарів (1,27), готувачів розчинів та сумішей (0,3). Попит на ці професії можливо залишатиметься відносно стабільним у короткостроковій та середньостроковій перспективі.

Одеська область

Макроекономічна ситуація. Індекс промислової продукції в Одеській області у січні – червні 2015 р., порівняно з відповідним періодом 2014 р., становив 94,9%. При цьому у виробництві хімічних речовин і хімічної продукції цей індекс становив 101,6%; у машинобудуванні (окрім ремонту і монтажу машин і устаткування) – 102,0%; у виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів – 103,8%. Разом з тим, обсяги продукції сільського господарства порівняно з січнем – червнем 2014 р. зменшились на 24,4%, у тому числі у сільськогосподарських підприємствах – на 38,1%, у господарствах населення – на 8,6%.

У січні – травні 2015 р. обсяги експорту та імпорту товарів Одеської області становили 640,4 млн. дол. США та 449,1 млн. дол., відповідно (порівняно з січнем – травнем 2014р. зменшилися як в експорті – на 16,6%, так і в імпорті – на 61,0%).

У січні – липні 2015 року індекс будівельної продукції порівняно з січнем – липнем попереднього року становив 50,4%. Обороти роздрібною торгівлю становив 39 524,5 млн. грн., що на 18,9% менше січня – липня 2014 року. Протягом січня – липня 2015 року в області відкрито близько 90 стаціонарних об'єктів роздрібною торгівлю та створено понад 250 нових робочих місць. У мережі побутового обслуговування регіону відкрито біля 25 нових об'єктів. У сфері ресторанного господарства та громадського харчування розпочали діяльність близько 15 нових об'єктів.

http://gue.odessa.gov.ua/files/gue/moe/2015/7/dovdka_torgvl_7_mes_2015_ukr.pdf

Динаміка руху вакансій, заявлених роботодавцями в Одеський регіональний центр зайнятості у 2014 році, також підтверджує збереження високої частки вакансій, що потребують від пошукувачів середнього та низького рівня кваліфікації (Додаток 6). Протягом 2014 року найбільша кількість вакансій була заявлена за професіями: підсобний робітник (2094 один. при навантаженні з боку зареєстрованих безробітних 1,47), водій автомобільних засобів (1999 один. при навантаженні 1,28), тракторист (1726 один. при навантаженні 1,69), виноградар (1485 один. при навантаженні 2,22), продавець продовольчих товарів (1198 один. при навантаженні 0,91).

Рівень працевлаштування за цими професіями залишався доволі високим, порівняно з іншими професіями: (1413 особа працевлаштована протягом року за професіями підсобних робітників, 1572 – за професіями трактористів, 1513 – за професіями виноградарів, 1246 – за професіями водіїв автомобільних засобів). Водночас слід зазначити доволі високу плинність кадрів за даними професіями, обумовлену високою інтенсивністю праці, несприятливими умовами праці та порівняно невисоким рівнем заробітної плати. Зокрема, середня заробітна плата підсобних робітників у 2014 році становила 1371 грн., водіїв автомобільних засобів – 1630 грн., трактористів – 1543 грн., виноградарів – 1296 грн., продавців продовольчих товарів – 1473 грн.

Разом з тим, структура вакансій, заявлених роботодавцями в Одеський регіональний центр зайнятості на кінець 2014 року, також підтверджує збереження дії тенденцій, сформованих протягом року. Зокрема, найбільшою на кінець 2014 року залишалася кількість вакансій для водіїв автотранспортних засобів (84 один. при навантаженні з боку зареєстрованих безробітних 11,0); спеціалістів державної служби (78 один. при навантаженні 2,4). При цьому найбільше навантаження з боку безробітних спостерігалось на такі професії як: підсобний робітник, водій, продавець непродовольчих товарів, тракторист.

Аналіз динаміки руху вакансій, зареєстрованих в Одеському регіональному центрі зайнятості протягом першого півріччя 2015 року, свідчить про превалювання наступних тенденцій. Загальна кількість вакансій, заявлених роботодавцями в Одеський регіональний центр зайнятості, збільшилася з 2541 одиниць (станом на 01.07.2014 р.) до 3012 одиниць (станом на 01.07.2015 р.), тобто на 18,5%²⁰. Причому за даний період часу структура вакансій не зазнала суттєвих змін: частка

²⁰ Кількість вакансій, заявлених роботодавцями в Одеський регіональний центр зайнятості у передкризовому 2013 році, становила 43475 одиниць, чисельність осіб, які мали статус безробітних, – 53533 осіб. Наприкінці

професіоналів залишилася найбільшою (18,1% станом на 01.07.2015 р. порівняно з 18,7% станом на 01.07.2014 р.). Значною також залишилася частка працівників у сфері торгівлі та послуг (з 15,9% до 15,5%). Протягом цього періоду часу дещо збільшилася частка фахівців (з 10,2% до 12,1%), кваліфікованих робітників з інструментом (з 12,0% до 13,4%), робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування (з 12,5% до 13,4%) на тлі незначного зниження частки законодавців та керівників (з 9,5% до 8,8%) та професіоналів (з 18,7% до 18,1%), технічних службовців (з 5,7% до 4,8%) та представників найпростіших професій (з 14,1% до 11,7%).

Найбільш суттєво в абсолютному вимірі збільшилася кількість вакансій для фахівців – з 260 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 364 один. (станом на 01.07.2015 р.); для робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування – з 317 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 404 один. (станом на 01.07.2015 р.); для кваліфікованих робітників з інструментом – з 306 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 402 один. (станом на 01.07.2015 р.); для працівників сфери торгівлі та послуг – з 403 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 468 один. (станом на 01.07.2015 р.); для професіоналів – з 474 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 546 один. (станом на 01.07.2015 р.).

Разом з тим, чисельність безробітних, зареєстрованих в Одеському регіональному центрі зайнятості зменшилася з 29120 осіб (станом на 01.07.2014 р.) до 12113 осіб (станом на 01.07.2015 р.), тобто на 58,4%. Стосовно структури безробітних за професійними групами слід зазначити, що найбільш значними станом на 01.07.2015 р. залишилися частки робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування (16,2% від загальної чисельності безробітних), кваліфікованих робітників з інструментом (14,2%), працівників сфери торгівлі та послуг (13,8%).

За цей період найбільш суттєво скоротилася чисельність безробітних за професійною групою „Робітники з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування” – з 6494 осіб станом на 01.07.2014 р. до 1957 осіб станом на 01.07.2015 р. За аналогічний проміжок часу також зменшилася чисельність безробітних представників найпростіших професій – з 3602 осіб до 1410 осіб; кваліфікованих робітників, зайнятих у сільському господарстві – з 2962 осіб до 552 осіб; працівників сфери торгівлі та послуг - з 3620 осіб до 1675 осіб.

Станом на 01.07.2015 р. серед 25 найбільш затребуваних роботодавцями Одеської області професій, визначених в результаті аналізу вакансій, заявлених у регіональний центр зайнятості, відзначалися, передусім, професії, що потребують середнього рівня кваліфікації (рис. 8).

2013 року кількість вакансій зменшилася до 2209 один., чисельність безробітних – до 14241 осіб. Водночас за сприянням служби зайнятості було працевлаштовано 24986 осіб, причому переважно працевлаштовувалися представники таких професій як: трактористи, виноградарі (сезонні роботи), водії автотранспортних засобів, підсобні робітники, робітники на низькокваліфікованих ручних роботах у сільському господарстві, кухарі, продавці продовольчих товарів. Разом з тим, значними залишалися масштаби зняття з обліку ДЦЗ без працевлаштування

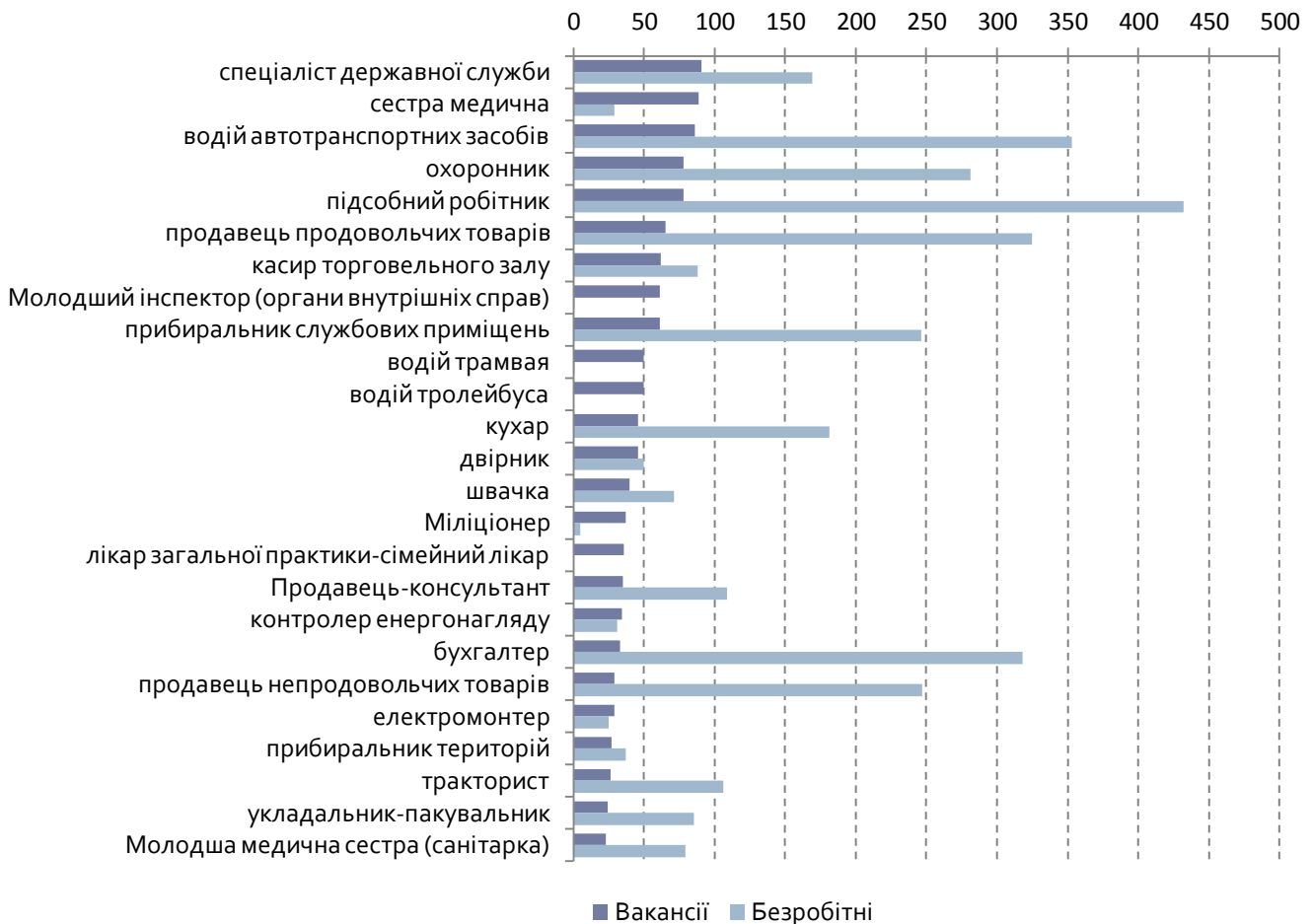

Рис. 8 Професійна структура вакансій та безробітного населення Одеської області станом на 1.07.2015 р.

Зокрема, це стосувалося спеціалістів державної служби, частка яких у загальній кількості вакансій коливалася у межах від 2,0% (станом на 01.07.2014 р.) до 3,0% (станом на 01.07.2015 р.). Водночас кількість вакансій для представників цих професій зменшилася майже на 8% (з 468 один. станом на 01.07.2014 р. до 91 один. станом на 01.07.2015 р.). При цьому навантаження з боку безробітного населення на заявлені вакансії „спеціаліст державної служби“ залишалося порівняно невисоким: станом на 01.07.2015 р. на 91 вакансію припадало 169 безробітних, що мали дану професію (коефіцієнт навантаження 1,9). Це може бути результатом оголошення Одеською ОДА конкурсу на заміщення посад державних службовців.

Достатньо стабільними у рейтингу вакансій залишалися позиції медичних сестер (їх частка у загальній кількості вакансій коливалася у межах від 0,8% станом на 01.07.2014 р. до 0,3% станом на 01.07.2015 р.), відповідно, кількість вакансій за аналогічний проміжок часу змінювалася у діапазоні 189-89 одиниць. Разом з тим, чисельність безробітних медичних сестер дещо зменшилася: з 90 осіб (станом на 01.07.2014 р.) до 29 осіб (станом на 01.07.2015 р.).

Також серед затребуваних зареєстрованим сегментом ринку праці Одеської області професій (визначених на основі заявлених роботодавцями станом на 01.07.2015 р. вакансій) слід зазначити:

- водіїв автотранспортних засобів (86 вакансій / 353 безробітні, коефіцієнт навантаження 4,1)
- охоронників (78 вакансій / 281 безробітний, коефіцієнт навантаження 3,6)
- підсобних робітників (78 вакансій / 432 безробітні, коефіцієнт навантаження 5,5)
- продавців продовольчих товарів (65 вакансій / 325 безробітних, коефіцієнт навантаження 5,0)
- касирів торговельного залу (62 вакансії / 88 безробітних, коефіцієнт навантаження 1,4)
- молодших інспекторів (МВС) (61 вакансія / 1 безробітний, коефіцієнт навантаження 0,0)

- прибиральників службових приміщень (61 вакансія / 246 безробітних, коефіцієнт навантаження **4,0**)
- водіїв трамвая (50 вакансій / 1 безробітний, коефіцієнт навантаження 0,0)
- водіїв тролейбуса (50 вакансій / 0 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,0)
- кухарів (46 вакансій / 181 безробітний, коефіцієнт навантаження **3,9**)
- двірників (46 вакансій / 50 безробітних, коефіцієнт навантаження 1,1)
- швачок (40 вакансій / 71 й коефіцієнт навантаження 1,8)
- міліціонерів (37 вакансій / 5 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,1)
- лікарів загальної практики (36 вакансій / 0 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,0)
- продавців-консультантів (35 вакансій / 109 безробітних, коефіцієнт навантаження 3,1)
- контролерів енергонагляду (34 вакансії / 31 безробітний, коефіцієнт навантаження 0,9)
- бухгалтерів (33 вакансії / 318 безробітних, коефіцієнт навантаження **9,6**)
- продавців непродовольчих товарів (29 вакансій / 247 безробітних, коефіцієнт навантаження **8,5**)
- електромонтерів з ремонту та обслуговування електроустаткування (29 вакансій / 25 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,9)
- прибиральників територій (27 вакансій / 37 безробітних, коефіцієнт навантаження 1,4)
- трактористів (26 вакансій / 106 безробітних, коефіцієнт навантаження **4,1**)
- молодших медичних сестер (23 вакансії / 79 безробітних, коефіцієнт навантаження **3,4**)

Найбільш критичними з позицій навантаження з боку безробітних на одну вакансію у розрізі професій залишаються професії бухгалтера (318 безробітних на 33 вакансії); продавців непродовольчих товарів (247 безробітних на 29 вакансій); продавців продовольчих товарів (325 безробітних на 65 вакансій). Це свідчить про недоцільність здійснення професійної підготовки за даними професіями на найближчу перспективу, оскільки пропозиція з боку безробітного населення за цими професіями у зареєстрованому сегменті ринку праці достатньо висока²¹.

Відповідно, потребують уваги професії, коефіцієнт навантаження за якими знаходиться на невисокому рівні, які потребують відповідної професійної підготовки. Зокрема, це стосується професій: водій трамваю (50 вакансій); водій тролейбуса (50 вакансій); лікар загальної практики (36 вакансій); електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування (29 вакансій на 25 безробітних). Попит на професії водіїв викликаний слабкою мотивацією до зайнятості на цих роботах, тоді як попит на ці професії можливо буде залишатися стабільним на короткострокову перспективу, і може збільшуватися за умов розвитку транспортної інфраструктури міст Одеської області.

Стратегія економічного та соціального розвитку Одеської області до 2020 року передбачає необхідність забезпечення раціонального використання місцевого природно-ресурсного потенціалу та переваг географічного розміщення Одеської області, розвиток сучасної будівельної індустрії, сприяння кластеризації економіки регіону. Загалом, виходячи із перспектив розвитку шляхової інфраструктури можливе збільшення попиту на професії, пов'язані з дорожнім будівництвом (будівельні професії), розвитком транспортної інфраструктури (професії транспортної галузі), інженерні спеціальності.

²¹ Відповідно до даних Одеського центру зайнятості, у передкризовому 2013 році кількість вакансій продавців продовольчих товарів становила 1351 одиниць, чисельність безробітних, що мали дану професію, – 1067 осіб. Наприкінці 2013 року кількість вакансій продавців продовольчих товарів зменшилася до 37 один., чисельність безробітних, що мали дану професію, – 230 осіб. Однак чисельність працевлаштованих за сприяння служби зайнятості за 2013 рік становила 504 особи.

Запорізька область

Макроекономічна ситуація. У Запорізькій області у січні – червні 2015 р. зафіксоване скорочення індексу промислової продукції, порівняно з відповідним періодом минулого року, на 5,7%. Хоча у добувній промисловості і розробленні кар'єрів випуск продукції збільшився на 4,4%. У переробній промисловості за звітний період поточного року, порівняно з відповідним періодом 2014 р., виробництво скоротилося на 10,2%. В той же час у металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, окрім машин і устаткування, спостерігалось скорочення обсягу випуску продукції на 1,9%. У машинобудуванні за звітний період спад виробництва, відносно минулорічних показників, залишається достатньо великим – 13,6%.

У січні – червні 2015 р. індекс обсягу сільськогосподарського виробництва, порівняно з відповідним періодом 2014 р., становив 97,2%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – 71,4%, у господарствах населення – 110,2%.

Індекс будівельної продукції в січні – червні 2015 р., порівняно з січнем – червнем 2014 р., становив 88,9%. У січні – травні 2015 р. експортні поставки товарів становили 1272,7 млн. дол. США, що на 21,3% менше, ніж у січні – травні 2014 р., імпортні надходження – 435,4 млн. дол. США і зменшились на 31,2%.

Оборот роздрібною торгівлі за січень – червень 2015 р. становив 22651,6 млн. грн., що на 17,8% менше обсягу відповідного періоду минулого року у порівнянних цінах.

http://www.zp.ukrstat.gov.ua/images/stories/Publ_svod_09_2015.pdf

Динаміка руху вакансій, заявлених роботодавцями у Запорізький регіональний центр зайнятості у 2014 році, також підтверджує збереження високої частки вакансій, що потребують від пошукувачів середнього та низького рівня кваліфікації (Додаток 7). Протягом 2014 року найбільша кількість вакансій була заявлена за професіями: підсобний робітник (2830 один. при навантаженні з боку зареєстрованих безробітних 1,76), водій автомобільних засобів (2352 один. при навантаженні 1,73), тракторист-машиніст (2028 один. при навантаженні 1,74), продавець продовольчих товарів (1952 один. при навантаженні 1,61), продавець непродовольчих товарів (1253 один. при навантаженні 1,64).

Рівень працевлаштування за цими професіями залишався доволі високим порівняно з іншими професіями (1706 осіб працевлаштовані протягом року за професіями підсобних робітників, 1876 – за професіями водіїв автомобільних засобів, 1853 – за професіями трактористів, 1282 – за професіями продавців продовольчих товарів). Водночас слід зазначити доволі високу плінність кадрів за даними професіями, обумовлену високою інтенсивністю праці, несприятливими умовами праці та порівняно невисоким рівнем заробітної плати. Зокрема, середня заробітна плата підсобних робітників у 2014 році становила 1052 грн., водіїв автомобільних засобів – 1824 грн., трактористів – 1480 грн. (2013 р.), продавців продовольчих товарів – 1412 грн.

Разом з тим, структура вакансій, заявлених роботодавцями у Запорізький регіональний центр зайнятості на кінець 2014 року, підтверджує зорієнтованість на сегмент низько кваліфікованої праці. Зокрема, найбільшою на кінець 2014 року залишалася кількість вакансій для молодших медичних сестер (14 один. при навантаженні з боку зареєстрованих безробітних 10,2); сторожів, продавців продовольчих товарів. При цьому найбільше навантаження з боку безробітних спостерігалось на такі професії як: підсобний робітник, водій, продавець продовольчих товарів, кухар.

Аналіз динаміки руху вакансій, зареєстрованих в Запорізькому регіональному центрі зайнятості протягом першого півріччя 2015 року, свідчить про превалювання наступних тенденцій. Загальна кількість вакансій, заявлених роботодавцями у Запорізький регіональний центр зайнятості, зменшилася з 914 одиниць (станом на 01.07.2014 р.) до 705 одиниць (станом на 01.07.2015 р.), тобто

на 22,9%²². Причому за даний період часу структура вакансій зазнала змін: найбільшою стала частка робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та машин (19,1% станом на 01.07.2015 р.), тоді як у попередньому періоді 24,9% займали кваліфіковані робітники з інструментом. Протягом цього періоду часу дещо знизилася частка професіоналів (з 10,5% до 7,8%) на тлі незначного зростання частки фахівців (з 9,19% до 11,06%) та представників найпростіших професій (з 10,7% до 16,2%).

Найбільш суттєво в абсолютному вимірі скоротилася кількість вакансій для кваліфікованих робітників з інструментом – з 228 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 124 один. (станом на 01.07.2015 р.); для професіоналів – з 96 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 55 один. (станом на 01.07.2015 р.); для працівників сфери торгівлі та послуг – з 151 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 113 один. (станом на 01.07.2015 р.); для законодавців та вищих державних службовців – з 82 один. до 51 один. Натомість, дещо збільшилася кількість вакансій по найпростіших професіях – з 98 один. до 114 один.

Разом з тим, чисельність безробітних, зареєстрованих у Запорізькому регіональному центрі зайнятості збільшилася з 20479 осіб (станом на 01.07.2014 р.) до 25149 осіб (станом на 01.07.2015 р.), тобто на 22,8%. Стосовно структури безробітних за професійними групами слід зазначити, що найбільш значними станом на 01.07.2015 р. залишалися частки працівників сфери торгівлі та послуг (17,6% від загальної чисельності безробітних), найпростіших професій (15,2%), кваліфікованих робітників з інструментом (12,9%), робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування (12,8%).

За цей період найбільш суттєво зросла чисельність безробітних за професійною групою „працівники сфери торгівлі та послуг” – з 3349 осіб станом на 01.07.2014 р. до 4435 осіб станом на 01.07.2015 р. За аналогічний проміжок часу також збільшилася чисельність безробітних законодавців, керівників – з 2294 осіб до 3168 осіб; представників найпростіших професій – з 3049 осіб до 3831 осіб.

Станом на 01.07.2015 р. серед 25 найбільш затребуваних роботодавцями Запорізької області професій, визначених в результаті аналізу вакансій, заявлених у регіональний центр зайнятості, відзначалися, передусім, професії, що потребують середнього рівня кваліфікації (рис. 9).

²² Кількість вакансій, заявлених роботодавцями у Запорізький регіональний центр зайнятості у передкризовому 2013 році, становила 51837 одиниць, чисельність осіб, які мали статус безробітних, – 78913 осіб. Наприкінці 2013 року кількість вакансій зменшилася до 1017 один., чисельність безробітних – до 24086 осіб. Водночас за сприянням служби зайнятості було працевлаштовано 31130 осіб, причому переважно працевлаштовувалися представники таких професій як: водії автотранспортних засобів, підсобні робітники, трактористи, кухарі, продавці продовольчих товарів. Разом з тим, значними залишалися масштаби зняття з обліку ДЦЗ без працевлаштування

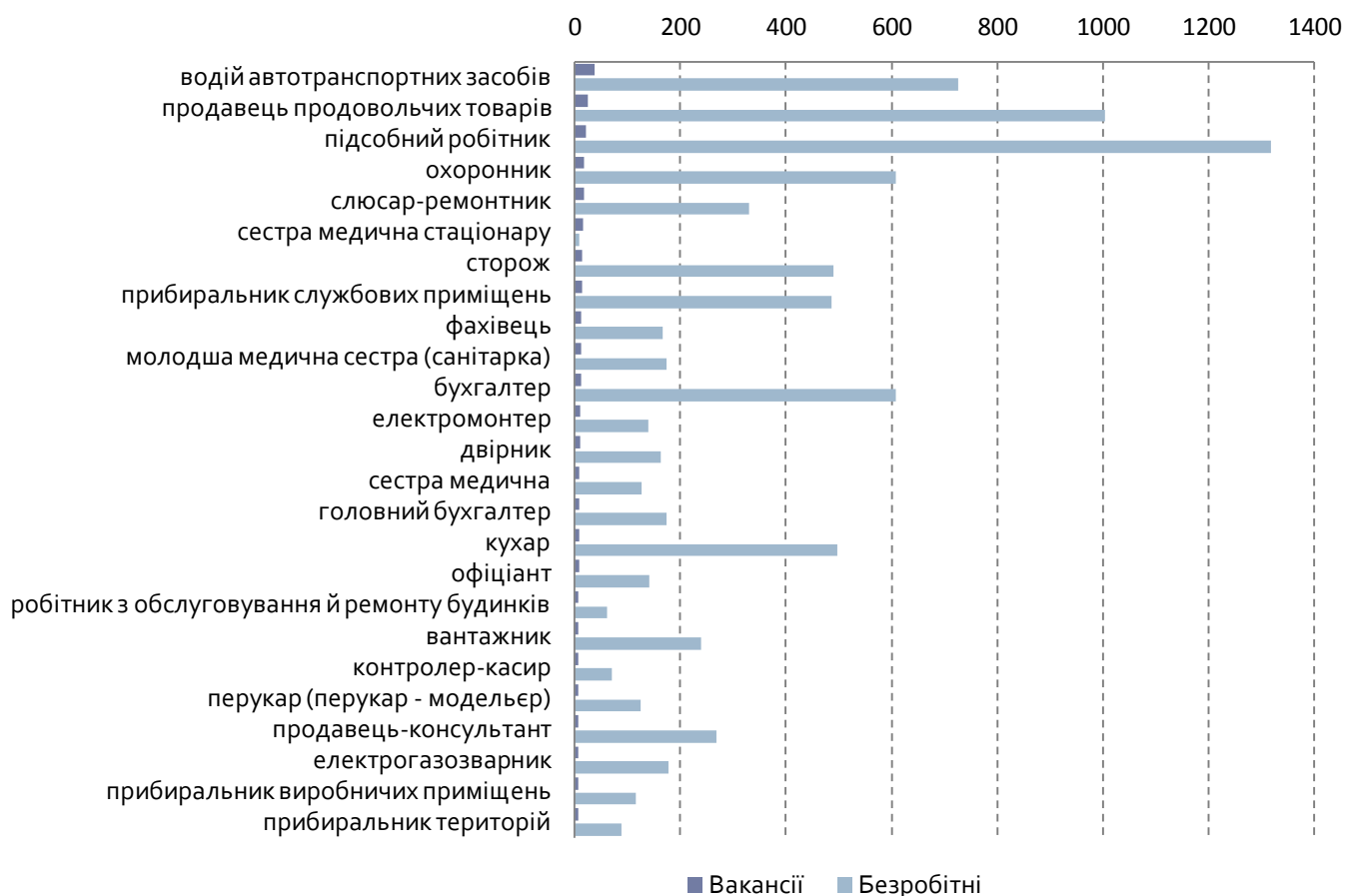

Рис. 9 Професійна структура вакансій та зареєстрованих безробітних у Запорізькій області станом на 1.07.2015 р.

Достатньо стабільною у рейтингу вакансій залишається, наприклад, позиція „водій автотранспортних засобів“ (їх частка у загальній кількості вакансій коливалася у межах від 4,6% станом на 01.07.2014 р. до 5,6% станом на 01.07.2015 р.), відповідно, кількість вакансій за аналогічний проміжок часу змінювалася у діапазоні 10-25 одиниць.

Серед затребуваних зареєстрованим сегментом ринку праці Запорізької області професій (визначених на основі заявлених роботодавцями станом на 01.07.2015 р. вакансій) слід зазначити:

- водій автотранспортних засобів (37 вакансій / 727 безробітних, коефіцієнт навантаження 19,6);
- продавець продовольчих товарів (25 вакансій / 1004 безробітні, коефіцієнт навантаження 40,2);
- підсобний робітник (21 вакансія / 1319 безробітних, коефіцієнт навантаження 62,8);
- охоронник (18 вакансій / 608 безробітних, коефіцієнт навантаження 33,8)
- слюсар-ремонтник (17 вакансій / 330 безробітних, коефіцієнт навантаження 19,41)
- сестра медична стаціонару (16 вакансій / 8 безробітних, коефіцієнт навантаження 0,50)
- сторож (15 вакансій / 490 безробітних, коефіцієнт навантаження 32,67)
- прибиральник службових приміщень (14 вакансій / 487 безробітних, коефіцієнт навантаження 34,79)
- фахівець (13 вакансій / 167 безробітних, коефіцієнт навантаження 12,85)
- молодша медична сестра (13 вакансій / 174 безробітні, коефіцієнт навантаження 13,38)
- бухгалтер (12 вакансій / 608 безробітних, коефіцієнт навантаження 50,67)
- електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування (11 вакансій / 140 безробітних, коефіцієнт навантаження 12,73)
- дворник (10 вакансій / 163 безробітні, коефіцієнт навантаження 16,30)
- сестра медична (9 вакансій / 127 безробітних, коефіцієнт навантаження 14,11)

- головний бухгалтер (8 вакансій / 174 безробітні, коефіцієнт навантаження 21,75)
- кухар (8 вакансій / 497 безробітних, коефіцієнт навантаження **62,13**)
- офіціант (8 вакансій / 142 безробітні, коефіцієнт навантаження 17,75)
- робітник з комплексного обслуговування й ремонту будинків (7 вакансій / 62 безробітні, коефіцієнт навантаження 8,86)
- вантажник (7 вакансій / 239 безробітних, коефіцієнт навантаження **34,14**)
- контролер-касир (6 вакансій / 70 безробітних, коефіцієнт навантаження 11,67)
- перукар (6 вакансій / 125 безробітних, коефіцієнт навантаження 20,83)
- продавець-консультант (6 вакансій / 268 безробітних, коефіцієнт навантаження **44,67**)
- електрогазозварник (6 вакансій / 178 безробітних, коефіцієнт навантаження **29,67**)
- прибиральник виробничих приміщень (6 вакансій / 116 безробітних, коефіцієнт навантаження 19,33)
- прибиральник територій (6 вакансій / 89 безробітних, коефіцієнт навантаження **14,83**).

Найбільш критичними з позицій навантаження з боку безробітних на одну вакансію у розрізі професій залишаються професії директора (керівника) підприємства (448 безробітних при наявності 1 вакансії); продавець непродовольчих товарів (170 безробітних претендують на одну вакансію); оператор комп'ютерного набору (187 безробітних на одну вакансію); касир торговельного залу (147 безробітних претендують на одну вакансію). Це свідчить про недоцільність здійснення професійної підготовки за даними професіями на найближчу перспективу, оскільки пропозиція з боку безробітного населення за цими професіями у зареєстрованому сегменті ринку праці достатньо висока.

Відповідно, потребують уваги професії, коефіцієнт навантаження за якими знаходиться на невисокому рівні, які потребують відповідної професійної підготовки. Зокрема, це стосується професій: сестра медичного стаціонару (0,5); офіціант (0,2), провізор (0,2). Попит на ці професії, можливо, залишатиметься відносно стабільним у короткостроковій та середньостроковій перспективі.

Україна

Макроекономічна ситуація. Індекс промислового виробництва України (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та непідконтрольних українському уряду територій Донецької та Луганської областей) у січні – червні 2015 р. (порівняно з січнем – червнем 2014 р.) становив 79,5%. Це було обумовлено скороченням обсягів випуску продукції (товарів, послуг) на підприємствах практично усіх видів промислової діяльності. Зокрема, індекс промислового виробництва у добуванні корисних копалин і розробленні кар'єрів становив 75,5%; у переробній промисловості – 80,3%, у сфері з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 84,4%.

Одним з найбільш вагомих чинників скорочення обсягів промислового виробництва України за цей період часу стало зниження обсягів виробництва з видобутку кам'яного та бурого вугілля (індекс виробництва – 44%). На підприємствах із виробництва коксу та продуктів нафтоперероблення індекс промислової продукції становив 59%. У металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування, випуск продукції зменшився на 25,8%, у т.ч. у виробництві чавуну, сталі та феросплавів – на 24,9%, труб, порожнистих профілів і фітінгів зі сталі – на 46,2%.

У машинобудуванні, крім ремонту і монтажу машин і устаткування, індекс промислової продукції становив 76,1%, у т.ч. у виробництві комп'ютерів, електронної та оптичної продукції – 58,4%, електричного устаткування – 84,2%, добувної промисловості та будівництва – 60,3%, у виробництві автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів – 100,3%, залізничних локомотивів і рухомого складу – 27,2%.

Індекс обсягу сільськогосподарського виробництва у січні – червні 2015р. порівняно з відповідним періодом 2014р. становив 90,7%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – 86,7%, у господарствах населення – 93,9%.

У січні – червні 2015р. підприємствами України виконано будівельних робіт на суму 20,3млрд.грн. Індекс будівельної продукції у січні – червні 2015р. порівняно з відповідним періодом попереднього року становив 71,7%. Будівництво будівель скоротилось на 22,1%, у т.ч. житлових і нежитлових – на 6,4% та 36,2%, відповідно. Будівництво інженерних споруд зменшилося на 34,5%.

У січні – травні 2015р. обсяги експорту товарів в Україні склали 15437,4 млн. дол. США, імпорту – 14528,2 млн. дол., і проти відповідного періоду попереднього року експорт зменшився на 35,9%, імпорт – на 38,8%. Обороти роздрібною торгівлі (включає роздрібний товарооборот підприємств, які здійснювали діяльність із роздрібною торгівлю, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках і фізичними особами-підприємцями) за січень – червень 2015р. становив 468,8 млрд. грн., що складає 75,4% обсягу січня – червня 2014р. У структурі обороту роздрібною торгівлю на організовані та неформальні ринки припадало 30,9%.

http://ukrstat.org/uk/druk/soc_ek/2015/publ_ob_2015_u.html

Погіршення ситуації на ринку праці Донецької та Луганської областей, пов'язане з військовими діями, призвело до посилення проявів фінансово-економічної кризи, загострення соціально-економічних проблем, пов'язаних з руйнацією виробничої, транспортної та соціальної інфраструктури значної частини Донбасу, стрімким скороченням обсягів виробництва, розривом традиційних коопераційних зв'язків між підприємствами, скороченням потреби економіки у робочій силі. Разом з тим, забезпечення функціонування центрів зайнятості, розташованих у зоні бойових дій та на територіях, непідконтрольних Україні, також було проблематичним. Саме тому виникли проблеми з отриманням інформації стосовно руху вакансій та динаміки змін структури безробітних за професіями на території Донецької та Луганської областей протягом 2014 року, що, у кінцевому рахунку, ускладнило можливості здійснення міжрегіональних порівнянь. Це обумовило

неможливість статистичного оцінювання руху вакансій та динаміки змін структури безробітних за професіями (за 2014 рік загалом) у цілому на поточний момент часу.

Аналіз динаміки руху вакансій, зареєстрованих у Державній службі зайнятості України протягом першого півріччя 2015 року, свідчить про превалювання наступних тенденцій. Загальна кількість вакансій, заявлених роботодавцями у Державний центр зайнятості України, зменшилася з 48709 одиниць (станом на 01.07.2014 р.) до 43594 одиниць (станом на 01.07.2015 р.), тобто на 10,5%²³. Причому за даний період часу структура вакансій не зазнала суттєвих змін: частка кваліфікованих робітників з інструментом, незважаючи на певне зниження (з 20,1% до 18,7%), залишалася найбільшою. Протягом цього періоду часу дещо знизилася частка професіоналів (з 13,4% до 12,7%) та представників найпростіших професій (з 15,2% до 12,3%) на тлі незначного зростання частки фахівців (з 9,8% до 10,9%), технічних службовців (з 4,0% до 4,2%), робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування (з 14,9% до 15,3%), законодавців та керівників (з 7,4% до 7,6%) та працівників сфери торгівлі (з 13,2% до 16,4%).

Найбільш суттєво в абсолютному вимірі скоротилася кількість вакансій для представників найпростіших професій – з 7417 один. (станом на 01.07.2014 р.) до 5380 один. (станом на 01.07.2015 р.); для кваліфікованих робітників з інструментом – з 9809 один. до 8153 один., для професіоналів – з 6537 один. до 5516 один., для робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування – з 7244 один. до 6648 один. За цей період зросла кількість вакансій для працівників сфери торгівлі та послуг – з 6449 один. до 7157 один.

Разом з тим, чисельність безробітних, зареєстрованих у Державному центрі зайнятості, збільшилася з 437511 осіб (станом на 01.07.2014 р.) до 443938 осіб (станом на 01.07.2015 р.), тобто на 1,5%. Стосовно структури безробітних за професійними групами слід зазначити, що найбільш вагомими станом на 01.07.2015 р. залишалися частки працівників сфери торгівлі та послуг (16,0% від загальної чисельності безробітних), робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування (15,4%), представників найпростіших професій (13,7%), законодавців, керівників (13,6%).

Найбільш суттєво за цей період зросла чисельність безробітних за професійною групою „Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі)” – з 51654 осіб станом на 01.07.2014 р. до 60290 осіб станом на 01.07.2015 р. За аналогічний проміжок часу також збільшилася чисельність безробітних технічних службовців – з 24393 осіб до 29781 особи; працівників сфери торгівлі та послуг – з 67764 осіб до 71114 осіб; фахівців – з 43784 осіб до 46098 осіб, при значному скороченні робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування – з 80480 осіб до 68292 осіб.

Станом на 1.07.2015 р. серед 25 найбільш затребуваних роботодавцями України професій, визначених в результаті аналізу вакансій, заявлених у Державний центр зайнятості, відзначалися, передусім, професії, що не потребують високого рівня кваліфікації (рис. 10).

Зокрема, це стосувалося професій підсобних робітників, частка яких у загальній кількості вакансій коливалася у межах від 5,3% (станом на 01.07.2014 р.) до 4,3% (станом на 01.07.2015 р.). Водночас кількість вакансій для представників цих професій зменшилася майже на 28% (з 2601 один. станом на 01.07.2014 р. до 1884 один. станом на 01.07.2015 р.). При цьому навантаження з боку безробітного населення на заявлені вакансії підсобних робітників залишалося високим: станом на 01.07.2015 р. на 1884 вакансії припадало 21077 безробітних, що мали дану професію (коефіцієнт навантаження 11,2).

²³ Кількість вакансій, заявлених роботодавцями в Державну службу зайнятості у 2013 році, становила 1203203 одиниць, чисельність осіб, які мали статус безробітних, – 1537,436 тис. осіб. Наприкінці 2013 року кількість вакансій зменшилася до 47452 один., чисельність безробітних – до 487691 осіб. Водночас за сприянням служби зайнятості було працевлаштовано 541939 осіб, причому переважно працевлаштовувалися представники таких професій як: водії автотранспортних засобів, підсобні робітники, трактористи, продавці продовольчих товарів, кухарі, бухгалтери. Разом з тим, значними залишалися масштаби зняття з обліку ДЦЗ без працевлаштування (Додаток 8)

Це, насамперед, є результатом впливу сезонного фактору, оскільки наприкінці 2014 року чисельність безробітних підсобних робітників значно збільшилася – з 21203 осіб станом на 01.07.2014 р. до 32134 осіб станом на кінець 2014 р.

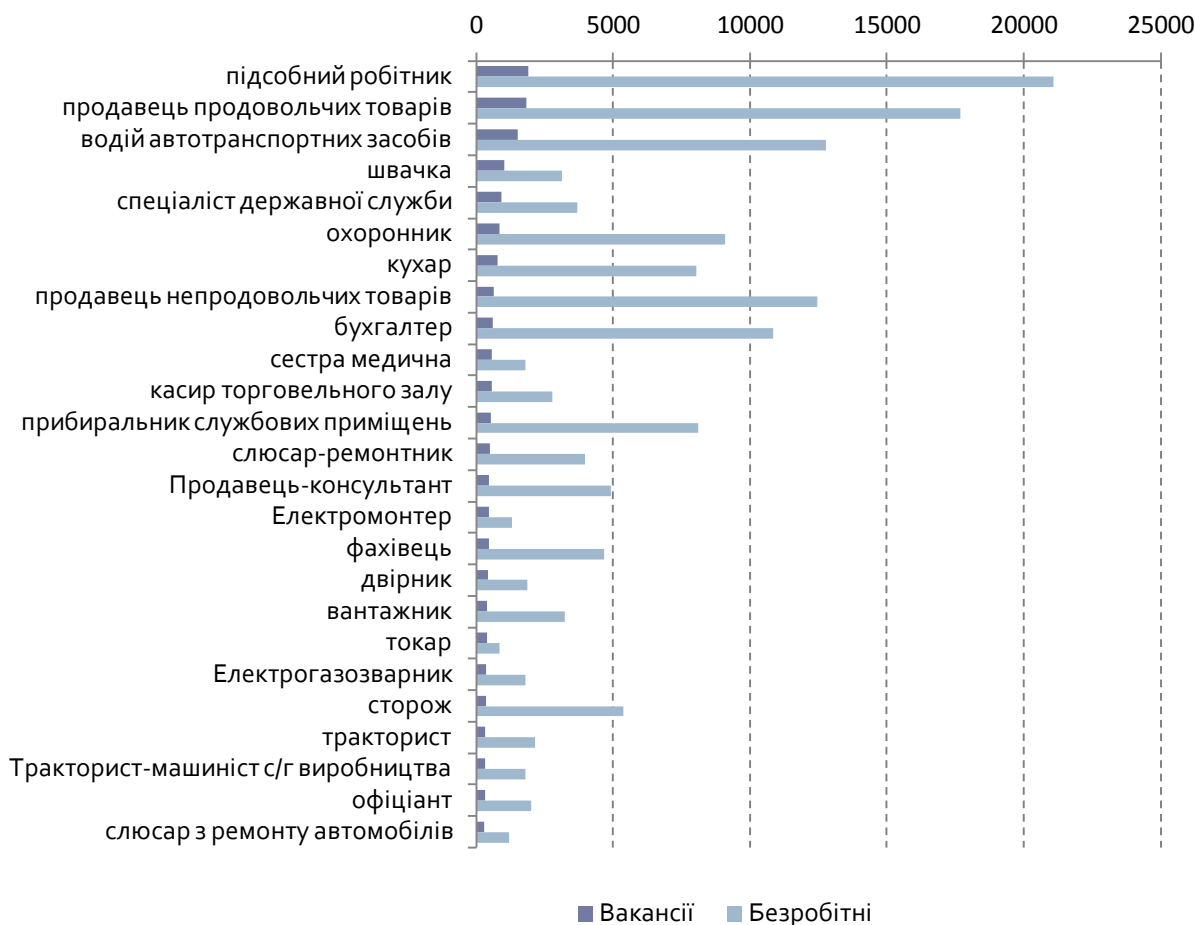

Рис. 10 Професійна структура вакансій та зареєстрованих безробітних в Україні станом на 1.07.2015 р.

Достатньо стабільними залишалися рейтингові позиції продавців продовольчих товарів (їх частка у загальній кількості вакансій становила 4,2% станом на 01.07.2015 р.), кількість вакансій за аналогічний проміжок часу коливалася у межах 1259-1814 одиниць. Разом з тим, чисельність безробітних продавців дещо збільшилася: з 16423 осіб (станом на 01.07.2014 р.) до 17702 осіб (станом на 01.07.2015 р.), що обумовило збереження порівняно стабільного коефіцієнту навантаження (9,8). Хоча наприкінці 2014 р. внаслідок впливу сезонного фактору також спостерігалось збільшення коефіцієнту навантаження до 18,5 (за рахунок скорочення кількості вакансій до 940 одиниць). Також серед затребуваних зареєстрованим сегментом ринку праці України професій (визначених на основі заявлених роботодавцями станом на 01.07.2015 р. вакансій) слід зазначити:

- водіїв автотранспортних засобів (1506 вакансій / 12781 безробітний, коефіцієнт навантаження 8,5)
- швачок (1036 вакансій / 3128 безробітних, коефіцієнт навантаження 3,0)
- спеціалістів державної служби (915 вакансій / 3701 безробітний, коефіцієнт навантаження 4,0)
- охоронників (836 вакансій / 9082 безробітні, коефіцієнт навантаження 10,9)
- кухарів (784 вакансії / 8038 безробітних, коефіцієнт навантаження 10,3)
- продавців непродовольчих товарів (640 вакансій / 12473 безробітні, коефіцієнт навантаження 19,5)
- бухгалтерів (598 вакансій / 10845 безробітних, коефіцієнт навантаження 18,1)
- медичних сестер (573 вакансії / 1796 безробітних, коефіцієнт навантаження 3,1)

- касирів торговельного залу (555 вакансій / 2767 безробітних, коефіцієнт навантаження 5,0)
- прибиральників службових приміщень (535 вакансій / 8113 безробітні, коефіцієнт навантаження 15,2)
- слюсарів-ремонтників (505 вакансій / 3960 безробітних, коефіцієнт навантаження 7,8)
- продавців-консультантів (464 вакансії / 4907 безробітних, коефіцієнт навантаження 10,6)
- електромонтерів з ремонту та обслуговування електроустаткування (455 вакансій / 1315 безробітних, коефіцієнт навантаження 2,9)
- фахівців (449 вакансій / 4663 безробітні, коефіцієнт навантаження 10,4)
- двірників (430 вакансій / 1869 безробітних, коефіцієнт навантаження 4,4)
- вантажників (382 вакансії / 3215 безробітних, коефіцієнт навантаження 8,4).
- токарів (373 вакансії / 836 безробітних, коефіцієнт навантаження 2,2)
- електрогазозварників (369 вакансій / 1790 безробітних, коефіцієнт навантаження 4,9)
- сторожів (346 вакансій / 5381 безробітний, коефіцієнт навантаження 15,6)
- трактористів (329 вакансій / 2148 безробітних, коефіцієнт навантаження 6,5)
- трактористів-машиністів с/г виробництва (310 вакансій / 1788 безробітних, коефіцієнт навантаження 5,8)
- офіціантів (303 вакансії / 2009 безробітних, коефіцієнт навантаження 6,6)
- слюсарів з ремонту автомобілів (278 вакансій / 1198 безробітних, коефіцієнт навантаження 4,3).

Найбільш критичними з позицій навантаження з боку безробітних на одну вакансію у розрізі професій залишаються професії продавців непродовольчих товарів (19,5); бухгалтерів (18,1); сторожів (15,6); прибиральників службових приміщень (15,2); підсобних робітників (11,2). Це свідчить про недоцільність здійснення професійної підготовки за даними професіями на найближчу перспективу, оскільки пропозиція з боку безробітного населення за цими професіями у зареєстрованому сегменті ринку праці достатньо висока.

Натомість, потребують уваги професії, коефіцієнт навантаження за якими знаходиться на невисокому рівні, які знаходяться на вищих щаблях рейтингу, та потребують відповідної професійної підготовки. Зокрема, це стосується професій: сестра медична (3,1); токар (2,2); електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування (2,9). Попит на ці професії залишатиметься відносно стабільним у короткостроковій та середньостроковій перспективі у разі досягнення макроекономічної стабілізації у регіоні. Водночас слід зазначити, що продовження тенденцій змін, характерних для докризового періоду 2012-2013 років, достатньо проблематично.

Загалом, аналіз динаміки змін кількості та структури вакансій, заявлених роботодавцями до Державної служби зайнятості, дає змогу визначити найбільш проблемні моменти, зокрема:

- подання роботодавцями інформації до державної служби зайнятості переважно стосовно вакансій, які не потребують від пошукувачів достатньо високого рівня кваліфікації, та не гарантують стабільної зайнятості, гідної оплати праці;
- охоплення лише окремого (зареєстрованого) сегменту ринку праці, що не дає можливості отримати інформацію стосовно потреб у робочій силі за професіями повного ринку праці;
- домінування у складі вакансій насамперед тих вакантних посад, зайнятість на яких не гарантує працівникам забезпечення можливостей професійного конкурентоспроможності, посилення мотивації до праці;
- збереження значного рівня плинності кадрів на посадах, що пропонуються роботодавцями, що не стимулює як роботодавців, так і працівників до підвищення освітньо-кваліфікаційного рівня;
- превалювання у структурі вакантних робочих місць вакансій, пов'язаних, передусім, із задоволенням поточних потреб регіональних ринків праці у працівниках певних професій (ситуативний попит), тоді як вакансії, які не користуються значним попитом, але які потрібні задля переходу від індустріальної до постіндустріальної та інноваційної моделі розвитку, залишаються поза сферою інтересів роботодавців (відтермінований попит);

- відсутність збалансованих прогнозів перспективної потреби економіки у робочій силі за видами економічної діяльності та професіями (на національному та регіональному рівнях), що ускладнює вирішення проблеми підготовки та перепідготовки кадрів на найближчу перспективу з урахуванням впливу фінансово-економічної кризи, анексії АР Крим та проведення антитерористичної операції на Донбасі.

Результати опитування експертів у 8 областях України

Особливості економічної ситуації та ринку праці в розрізі регіонів

Загальне бачення експертами економічної ситуації в країні в цілому є здебільшого песимістичним. В усіх регіонах експерти відзначали загальний спад економічної активності – закриття підприємств, згорання виробництва та зменшення попиту на ринку праці.

Серед основних причин погіршення ситуації найчастіше називали ті, що пов'язані з військовим конфліктом: розрив економічних зв'язків з Росією, втрата стабільних ринків, матеріальні втрати (руйнування майна, необхідність переносити підприємство до іншого регіону). Падіння національної валюти, яке мало катастрофічні наслідки для економіки, експерти також пов'язують із наслідками конфлікту.

Найбільше, на думку опитаних постраждали підприємства вугільної, металургійної, машинобудівної промисловості, високотехнологічні підприємства. Окремо в багатьох регіонах відзначали вкрай поганий стан малого бізнесу.

«Уровень занятости населения он упал, естественно. Потому что закрылось очень много предприятий и мелкий бизнес тот вообще, скажем так, на грани, не будем говорить какой.»
(Представник Державної служби зайнятості, Одеса)

Порівняно кращою є загальна ситуація в таких сферах, як аграрна промисловість, ІТ, торгівля та сфера послуг.

Також спільною рисою для всіх регіонів є те, що в області, економічна ситуація є в цілому значно гіршою, ніж в обласному центрі. При чому це стосується як бізнесу, якому бракує кваліфікованих кадрів, так і шукачів роботи, яким бракує вакансій на ринку праці.

Що стосується ринку праці, спільною тенденцією для більшості областей експерти вважають те, що погіршення економічного стану бізнесу змушує роботодавців економити ресурси в будь-який можливий спосіб, зокрема погіршуючи умови праці – скорочувати штат, збільшувати кількість робочих годин \ функціональне навантаження, зменшувати заробітну платню.

При пошуку робочої сили роботодавці проявляють більшу вимогливість до кандидатів, ставлять більш жорсткі умови до робітників та їх кваліфікації, частіше шукають більш універсальних \ багатофункціональних робітників.

Також спільною рисою для всіх регіонів стали суттєві зміни структури ринку праці за рахунок вказаних вище економічних факторів та, відповідно, масової міграції працездатного населення.

В більшості регіонів експерти відмітили певний ріст попиту у сфері обслуговування та торгівлі та спад – у промисловості.

Найбільші складнощі відчуває економіка **Донецької та Луганської областей**: невизначеність ситуації, неможливість прогнозувати майбутнє, відтік інвестицій та роботодавців в інші регіони, зупинка підприємств, втрата частини підприємств, які лишилися на території непідконтрольній Україні (особливо відчутними такі втрати є, якщо відповідне підприємство було ланкою у виробничому ланцюжку і з його відсутністю переривається робота і решти ланок), брак грошей для розвитку бізнесу.

«Ситуация на рынке труда достаточно плачевная. Много предприятий выехало, многие просто закрываются. Мы находимся в достаточной близости к активным боевым действиям. Несколько раз город попадал под обстрел. Именно поэтому неохотно здесь развивается бизнес. Также закрыты заводы.» (Представник рекрутингового агентства, Маріуполь)

Луганська область: в результаті збройного конфлікту на території області суттєво збільшилася частка сільськогосподарських підприємств та сезонної зайнятості (оскільки багато значних

промислових об'єктів області лишилися на непідконтрольних територіях). В результаті, на ринку праці відчувається часткова нестача сільськогосподарських працівників, та суттєва перенасиченість ринку людьми з вищою освітою, зокрема, з числа ВПО. В Сєверодонецьку практично припинив роботу завод «Азот», що потягнуло за собою закриття інших підприємств, в яких він був ключовою ланкою у виробничому ланцюжку, зниження купівельної спроможності населення. Разом з тим, переїзд обласної адміністрації з непідконтрольних територій викликав затребуваність спеціалістів-держслужбовців, яких немає у відповідних районах. Так само вплинула на ринок праці передислокація частини підприємств. Відмічається ситуативний ріст сфери торгівлі та обслуговування через наплив споживачів-переселенців.

«В основном осталась сельская территория. Сельская территория, соответственно, вы же понимаете, сезонная занятость, сезонный труд. Это определённая специфика людей, которые могут работать в селе и жить даже в селе. Поэтому сегодня говорит о том, что мы всегда готовили кадров, допустим, для промышленности и для угольных отраслей, то сегодня мы говорим о том, что они будут не востребованы». (Представник обласного центру зайнятості, Сєверодонецьк)

Донецька область: Схожою є ситуація в Донецькій області. Варто також відзначити нерівномірність ситуації на ринку праці навіть в межах областей. Так в Донецькій області дещо кращою, наприклад, є ситуація в Краматорську та Слов'янську, куди переїхала обласна адміністрація та частина підприємств, гіршою – в Маріуполі. Але навіть в Слов'янську зайнятими лишилась п'ята частина зайнятого населення у порівнянні з докризовим періодом.

«Краматорск, Славянск более насыщены вакансиями. Туда переехало достаточно много учебных заведений, администрации, предприятия, даже промышленные. Это, конечно, не говорит о буме вакансий, но есть хоть какое-то движение. Если говорит о вакансиях, то в целом ситуация одинакова». (Представник рекрутингового агентства, Маріуполь)

Проблеми відчутні і в економіці сусідніх з Донбасом регіонів **Харківської, Запорізької, Дніпропетровської областей:** спостерігається відтік бізнесу та робочих рук, закриття підприємств.

«Заводы продаются. Собственники просто уезжают. Просто идёт миграция населения. ...Отток специалистов на рынок труда. Переселение этих специалистов. Очень многие уезжают» (Директор рекрутингового агентства, Харків)

Середній показник навантаження по **Запорізькій області** складає 33 людини на 1 робоче місце, в малих містах ситуацію експерти описали як значно гіршу.

«Что можно сказать о ситуации на рынке труда, если у нас нагрузка на одно рабочее место, то есть, это соотношение вакансии к тем людям, которые обратились в службу занятости, состоят на учёте, да, безработные, 33 человека. Но это у нас ситуация по области. У нас есть в Бердянске городской центр занятости и город Бердянск в целом, там 109 человек претендует на одну вакансию. Сто шестьдесят два человека в Бердянском районе, 140 – в Белозёрке, 421 – в Весёлом, в Мелитопольском районе – 475, в Новониколаевке – 503 человека. И 1919 человек в Топняке». (Представник обласного центру зайнятості, Запоріжжя)

Оцінка ситуації в обласному центрі дещо відрізнялася – експерти, особливо ті, що представляли рекрутингові агенції та роботодавців, були більш оптимістично налаштованими і говорили про поступове збільшення кількості вакансій.

«Где-то с января месяца, может быть, даже с февраля месяца этого года, мы увидели, как бы, значительное повышение спроса и это сказалось на занятости наших сотрудников, на количестве вакансий, которые мы получаем. По сравнению с предыдущими годами. То есть несмотря на тяжелую ситуацию в Украине, экономическую и военную, всё-таки специалисты нужны». (Заступник директора рекрутингової компанії, Запоріжжя)

В **Дніпропетровській області** місцеві експерти відмічали значний контраст в ситуації на ринку праці в регіональному центрі та сільській місцевості. В Дніпропетровську спостерігається певне зростання кількості вакансій на ринку протягом останніх місяців (зокрема в промисловості, сфері ІТ). В сільській місцевості кількість вакансій є дуже низькою, так само незадовільною є, на думку опитаних, і кваліфікація сільських кадрів.

«Я по своей работе тоже недавно была в нескольких селах нашей области Днепропетровской. Ужас, ужас, ужас. Работы нет вообще. Люди погибают». (Журналіст суспільного видання, Дніпропетровськ)

В **Харківській області** також відмічали зростання попиту у сфері обслуговування, торгівлі, в малому бізнесі загалом та певний спад у промисловості. Представники Служби зайнятості відмічали високий відсоток працевлаштування по області - понад 40%. Також експерти зазначали, що рівень безробіття майже не збільшився порівняно і з попереднім роком.

«Падает количество занятых людей именно в экономике, на промышленных предприятиях работающих. Есть немножко увеличение в малом бизнесе, но незначительное». (Представник Державної служби зайнятості, Харків)

Економічну ситуацію в **Одеській області** експерти також описували, як нестабільну, хитку. Хоча область більше орієнтована на аграрний бізнес та торгівлю, аніж на промисловість, загальна ситуація в країні відображається на діяльності бізнесу навіть у цих сферах.

«Предприятие может иметь востребованность в работнике сегодня, а завтра оно закрывается». (Рекрутер, Одеса)

Специфікою ринку праці в регіоні експерти вважають значну частку приватних підприємств, та зокрема, підприємств торгівлі. Ринок також відчуває нестачу кваліфікованих кадрів, зокрема таких, що мають досвід роботи на виробництві. Місцеві експерти із Служби зайнятості відмічали високий, порівняно з іншими регіонами, відсоток працевлаштування по області – працевлаштовано кожного третього ВПО і близько 40% всіх безробітних.

«В связи с тем, что у нас 99% предприятий, производства, торговли – всего, чего хотите в рынке труда, это частное производство фактически. Поэтому здесь обстановка очень нестабильна». (Рекрутер, Одеса)

Економіка **Полтавської області** також переживає часткову кризу, яку експерти пов'язують із двома факторами – закриттям промислових підприємств, орієнтованих на російський ринок збуту, та сезонним характером агровиробництва, яке також відіграє важливу роль в економіці області. Щодо агровиробництва, втім, експерти відзначали певну тенденцію до покращення.

«Полтавська область, вона промислова, аграрного спрямування і виробництво сільськогосподарське носить сезонний характер. У нас зараз поступово кроком за кроками іде розширення сфери виробництва у сільській місцевості, також розвивається галузь, яка працює цілий рік, тобто це тваринництво. Але це дуже невеликий відсоток і в цілому є сезонність. З урахуванням того, що кризова ситуація, з урахуванням того, що зростання долара, роботодавці економлять ресурс». (Заступник директора Центру зайнятості, Полтава)

Порівняно з іншими регіонами дещо кращою є ситуація в Києві, хоча порівняно з відповідним періодом в 2013 році вона суттєво погіршилась. Оцінюючи ситуацію в області експерти також відзначали зростання безробіття, стагнацію бізнесу, та часткове закриття підприємств.

«По сравнению с тринадцатым годом где-то примерно... в 2,5 раза. Причём количество безработных увеличилось, а количество вакансий уменьшилось». (Представник Київського міського центру зайнятості)

Специфікою ринку праці Києва (та, дещо меншою мірою, області) експерти вважають його фінансову привабливість та високу конкурентність. Порівняно з іншими регіонами в Києві дещо менше вакансій у сфері виробництва і більше – в офісному секторі, в той же час область пропонує більше вакансій у виробничій та агропромисловій галузях.

Ситуацію на ринку праці експерти оцінювали як загалом дещо кращу, ніж в регіонах та навіть говорили про певні позитивні очікування:

«Мы, все-таки, оптимистичные реалисты, мы прогнозируем в HeadHunter, что, скорее всего, незначительную положительную тенденцию в этом отношении можно ожидать с начала 2016-го года. Потому что, все-таки, очень многие компании переходят от фиксированной оплаты труда к гибкой оплате труда. И по итогам 2015-года, скорее всего, будут пересматриваться как-то зарплаты». (Керівник аналітичного центру HeadHunter, Київ)

В передбаченні ситуації на найближче майбутнє експерти виявляли обережний оптимізм частіше, ніж при описанні поточної ситуації. Так в столиці протягом останнього кварталу спостерігається певна стабілізація ситуації на ринку праці і експерти очікують незначних покращень в 2016 році. Про певні покращення роботи бізнесу та попиту на ринку праці говорили також в Полтавській, Запорізькій та Дніпропетровській областях.

Найбільш затребувані спеціалісти на ринку праці (в регіональному розрізі)

У ході опитування експертів з'ясувалось, що структура попиту на ринку праці у 8 областях має більше спільного, аніж відмінного. Певні категорії працівників є затребуваними практично скрізь, але їх важко знайти, зокрема до них належать:

- **Представники робітничих професій** (зокрема фрезерувальники, токарі, слюсарі високого розряду, електрогазозварники, оператори станків з ЧПУ, багатопрофільні швеї):

«В Украине еще есть дефицит высококвалифицированных специалистов рабочих профессий. И сейчас как раз эта категория выходит на первые позиции в топ-5 наиболее низкоконкурентных профессий, даже опережая айти-специалистов». (Керівник аналітичного центру HeadHunter, Київ)

- **Високоєфективні спеціалісти в сфері продажу:**

«...сложно всегда закрывать специалистов супер продавцов, которые с горящими глазами, хорошо замотивированы и с опытом в системных структурных компаниях. У нас на рынке таких компаний мало, где бы они могли получить такие знания». (Заступник директора рекрутингової компанії, Запоріжжя)

- **Висококваліфіковані та досвідчені працівники в будь-якій сфері:**

«В Киеве высококвалифицированный персонал – в дефиците. И это даже не только для Киева, всей Украины, это – общемировая тенденция. Потому что есть такая ситуация, когда есть небольшая категория так называемых звезд, которые обладают очень высокой квалификацией, это очень эффективные сотрудники. И за эту незначительную категорию борются очень большое количество компаний». (Керівник аналітичного центру HeadHunter, Київ)

«В любой сфере работодатель хочет получить опытного сотрудника, который уже обучен, имеет огромный опыт за плечами, при этом достаточно молодой и активный. При этом, как правило, предлагается достаточно низкая заработная плата». (Представник рекрутингового агентства, Маріуполь)

Часто називають також наступні дві категорії дефіцитних та затребуваних спеціалістів:

- **Вузькопрофільні спеціалісти, передусім в промисловості:**

«Сложно найти профессионалов узкой специализации. К примеру, наладчиков определенных станков. На заводах множество таких специализаций, которые сложно и проговорить». (Спеціаліст рекрутингового агентства, Запоріжжя)

- **ІТ-спеціалісти рівня Middle та Senior:**

«По айти-специальностям спрос есть и очень серьезный. Но тут тоже как раз такая ситуация, что востребованы не джуниоры, а уже специалисты с опытом работы». (Керівник аналітичного центру HeadHunter, Київ)

«Айтишников вообще нереально найти. Потому что все крупные айтишники уже давно работают на иностранные, ну, другие страны, отлично зарабатывают и так далее. А неквалифицированных, ну, то есть, допустим, выпустился вуз, выпустила академия «Шаг» или ещё кто-то, это низкая квалификация. Им ещё надо работать и работатъ». (Спеціаліст рекрутингового агентства, Запоріжжя)

Окрім цього, часто згадуються професії, котрі не є дефіцитними та не потребують дуже високої кваліфікації, проте на них є стійкий попит, а саме:

- **Рядові працівники сфери продажу** (передусім продуктів харчування та ліків) – менеджери, торгівельні представники:

«Спрос на продавщиков существует неизменный, в силу того обстоятельства, что никто продавать не умеет». (Представник рекрутингового агентства, Одеса)

«...всегда спросом пользовался тот персонал, который приносит деньги. То есть это персонал всё-таки по сбыту, по продажам. Начиная от торговых представителей и, допустим, заканчивая классным супер профессиональным начальником отдела продаж, либо региональным менеджером, либо управленцем». (Заступник директора рекрутингової компанії, Запоріжжя)

«Мне кажется, что всё, что связано с продовольствием, с продуктами питания – это будет востребовано. То есть в любом случае человек оптимизирует все свои затраты, но он продолжит кушать, продолжит покупать лекарство. Поэтому аптеки, фармрынок и продукты питания – это те две сферы, которые будут расти в любом случае при любых ценах». (Консультант по персоналу, Київ)

- **Працівники сфери послуг** (зокрема в сфері громадського харчування, догляду):

«Несмотря на то, что покупательская способность упала, у нас, всё равно, остаются и открываются новые кафе, рестораны. Туда нужны официанты, бармены, это то, куда можно идти, тот же KFC, который расширяет сеть, Hesburger, например, который открылся, они себе будут искать людей». (Консультант по персоналу, Київ)

- **Оператори call-центрів:**

«Ну, операторы колл-центров сейчас набирают обороты. И там огромная психологическая нагрузка. Хотя они становятся всё более и более востребованные». (Спеціаліст рекрутингового агентства, Запоріжжя)

- **Спеціалісти з Інтернет-маркетингу** (SEO, SMM, верстальники, контент-менеджери тощо):

«Зараз активно набирає обертів робота в соцмережах, інтернет маркетинг і тому з'явилися нові спеціальності. SMM спеціалісти, контент менеджери, копірайтери». (HR-консультант, Київ)

«Скажем так, потребность в сео есть, а рынок работодателей мало информирован о том, что такое маркетолог сео. Каждый шестой заказ у меня – это человек, который может делать сео-продвижение». (Представник рекрутингового агентства, Одеса)

- **Молодший медичний персонал:**

«Смотрите, население устареваает. То есть сиделки, домработницы, санитарки, то есть, низший медицинский персонал, его всегда не хватает, его всегда недостаток». (Представник рекрутингового агентства, Дніпропетровськ)

- **Бухгалтери:**

«На каждом предприятии есть бухгалтер, он обязан быть, даже, если его берут удалённо или совмещают на несколько функций, этих людей не сокращают». (Консультант по персоналу, Київ)

Нижче у таблиці підсумовані професії, про попит на які згадували експерти у тому чи іншому регіоні:

Регіон	Перелік професій, на які є попит
Київ та Київська область	Працівники сфери продажу різного рівня (передусім у сфері продуктів харчування та фармацевтики), працівники сфери обслуговування (зокрема сфери громадського харчування та домашній персонал), кваліфіковані робітники, IT-спеціалісти, будівельники, спеціалісти з розвитку бізнесу, спеціалісти з просування компанії (маркетологи, реклама), бухгалтери, спеціалісти з Інтернет-маркетингу та інші спеціальності в сфері електронної комерції та Інтернету (SEO, копірайтери, SMM, контент-менеджери), далекобійники, молодший медичний персонал (зокрема для роботи в Європі), оператори call-центрів, рекрутери.
Донецька область	Працівники сфери обслуговування, працівники сфери торгівлі, інженери (технологи, конструктори), бухгалтери, кваліфіковані робітники, водії.
Луганська область	Працівники сфери торгівлі, кваліфіковані робітники (електрогазоварники, монтажники гіпсокартонних конструкцій), водії, трактористи-машиністи, бухгалтери, медсестри, спеціалісти державної служби, юристи, інженери.
Харківська область	Працівники сфери торгівлі (менеджери з продажу), оператори call-центрів, кваліфіковані робітники (станочники, фрезерувальники, токарі, шліфувальники, слюсарі).
Дніпропетровська область	IT-спеціалісти, спеціалісти в сфері продажів (зокрема у сфері продуктів харчування та фармацевтики), кваліфіковані робітники (слюсарі, токарі, оператори станків ЧПУ, фрезерувальники, багатопрофільні швачки), маркетологи, працівники сфери обслуговування (косметологія, фітнес, громадське харчування, домашній персонал), секретарі-референти та помічники керівника, медсестри та санітарки, логісти, програмісти 1С, дизайнери Інтернет-магазинів, SMM, SEO.
Запорізька область	Працівники сфери продажу різного рівня (зокрема у сфері споживачьких товарів, будівельних, B2B), IT-спеціалісти, кваліфіковані робітники (токарі, оператори станків ЧПУ, фрезерувальники, зварники, монтажники металоконструкцій), оператори call-центрів, спеціалісти з Інтернет-маркетингу (включно з SEO та ін.), лікарі та медсестри.
Одеська область	Працівники сфери продажу (зокрема за кордон), кваліфіковані робітники (фрезерувальники, токарі, слюсарі), водії громадського транспорту, інженери (конструктори, проектувальники, технологи), медичний персонал, аудиторі, маркетологи, закупники, SEO, шеф-кухарі, фінансові директори.
Полтавська область	Працівники сфери обслуговування та торгівлі (зокрема продовольчі товари, фармацевтика), пасажирські та вантажні перевезення, трактористи та комбайнери, бухгалтери, інженери, водії, кваліфіковані робітники (зокрема швачки), кухарі.

Можливості для віддаленої роботи

У переліку затребуваних на ринку праці спеціальностей, які називали експерти, є такі, що дозволяють працювати віддалено. Передусім це стосується роботи в сфері ІТ, а також Інтернет-комерції та Інтернет-маркетингу. До віддаленої роботи, яка має попит, також можна віднести роботу, що полягає у відповідях на телефонні дзвінки клієнтів.

«Во-первых, на первом месте продвижение в Интернете. Безусловно, копирайтинг, сеошники. То есть это раскрутка сайтов, продвижение сайтов. Иногда дизайн каких-то макетов, листовок, визиток, безусловно, он всегда был на этом месте. По программированию, тут есть, но сложнее. Потому что собрать целое из кусочков тут уже труднее». (Представник Центру зайнятості, Дніпропетровськ)

«Чаще всего предлагают работу в сфере продаж, на телефоне». (Керівник аналітичного центру HeadHunter, Київ)

Деякі експерти згадували про те, що традиційні офісні спеціальності також починають переводити на аутсорс або фріланс, зокрема бухгалтерів, юристів, секретарів.

«Это может быть удаленный админ-сотрудник. Даже помощник руководителя, секретарь, делопроизводитель работает удаленно. Равно как и бухгалтера очень часто работают удаленно». (Керівник аналітичного центру HeadHunter, Київ)

Віддалено працювати можуть перекладачі, репетитори (по Скайпу), психологи-коучі. Втім, такі види роботи не є серед найбільш затребуваних, вони скоріше нішеві.

«Если психолог базовое образование и здесь освоит психотерапевта, коуча какого-нибудь, да, то он получает возможность дистанционно по скайпу делать те же коуч сессии для кого-то индивидуальные, да, будь то лайф или бизнес коучинг». (Представник організації «Кримська діаспора», Київ)

Деякі види ручної праці також можна робити віддалено. Один зі специфічних прикладів – декорування кераміки, що актуально для Слов'янська. Деякі швачки, що працюють на підприємства, роблять окремі види роботи вдома.

«У нас есть такая опция. У нас очень серьёзно это представлено. А у нас люди заказывают на производстве полуфабрикат, абсолютно белое, неглазурованное, да, череп. Уже обожанный по литому, но без глазури, без ничего. И потом дома, вот он набирает у меня 100-300 стаканчиков и потом декорируют кто как хочет, сидят дома». (Підприємець-кераміст, Слов'янськ)

«Девушка шивает уже раскройки готовые одежды. Самые ходовые какие-то позиции. Старые самые ходовые, имея дома машинку, можно просто это всё дело шивать. Это самозанятость и при этом как бы дома, и при этом это обучаемо». (Представник міжнародного фонду, Харків)

Експерти розходяться в думках щодо того, чи затребуваним є такий вид зайнятості. Дехто вважає, що він набирає обертів, оскільки дозволяє зекономити в кризовий період. У інших протилежний досвід – роботодавці бажають контролювати співробітників та бачити їх в офісі на робочому місці. Також трапляється, що спеціалісти-фрілансери також гірше працюють, ніж штатні співробітники.

«На удаленную работу есть спрос везде. Из-за того, что компании сейчас вынуждены экономить, научились считать каждую копейку, и это очень хорошо». (Керівник аналітичного центру HeadHunter, Київ)

«Знаете, за кем к нам приходят? За тем, кто будет с девяти до шести работать каждый день в офисе и никаких удалённых вариантов, по любой профессии, то есть, никто не хочет

неконтролируемого работника: он со свободным графиком, в свободном полёте». (Представник рекрутингового агентства, Одеса)

«Но рынок фриланса, безусловно, получает очень большое развитие. Он получает развитие, но он, как правило, перебивает с ценой, стандартным компаниям, ценой перебивает, а качество оставляет желать лучшего. Поэтому работодатели, всё-таки пару раз поработав с фрилансерами, обжегшись, они вернуться к традиционным видам бизнеса». (Представник Центру зайнятості, Дніпропетровськ)

Пропозиція віддаленої роботи більша у великих містах, зокрема тих, де розвинена сфера ІТ. Експерти з менших міст – Маріуполя, Краматорська, Северодонецька, Полтави – не бачать на ринку суттєвого попиту на спеціалістів, що могли б працювати віддалено.

Тенденції на ринку праці: прогнозований попит на вакансії

З огляду на кризову ситуацію в економіці, роботодавці намагаються оптимізувати бізнес-процеси, зокрема скорочують штат, а від тих співробітників, що залишилися, очікують виконання більшого діапазону робіт. Тому у більшості регіонів експерти незалежно один від одного відмітили, що надалі будуть більш затребувані працівники, що мають декілька спеціальностей або навичок, чи принаймні готові перенавчатись та гнучко підлаштовуватись під нові задачі. Це є універсальною тенденцією практично для всіх професій.

«Поэтому, если мы говорим про рекомендации по улучшению вообще к любым людям, я думаю, что нужно всех ориентировать на то, что они должны совмещать в себе несколько каких-то смежных профессий или что. Или быть готовыми к тому, что им придется трансформироваться, идя на предприятие на работу». (Заступник директора по персоналу на заводі, Дніпропетровськ)

Бойові дії на території України, на думку експертів, зумовлять в найближчому майбутньому зростання попиту на нові спеціальності: робітників у військовій індустрії та психологів, особливо кризових, які працювали б з переселенцями, військовими, що повертаються зі Сходу України, а також з широкими верствами населення, що потерпають від невизначеності та кризової ситуації в країні. Втім, на даний момент роботодавці не до кінця усвідомлюють потребу у психологах, тому попит на них невеликий.

«В последнее время очень тяжёлая у нас, скажем, ну, психологическая обстановка. И как раз вот необходимость в психологах как раз возрастает. Я считаю, что они найдут себе применение, потому что сегодня в волонтерских, в общественных организациях очень требуются психологи. Предоставление услуг, сегодня атошники возвращаются с исковерканными судьбами». (Представник Державної служби зайнятості, Одеса)

Експерти прогнозують збереження попиту на працівників сфері продажу, особливо вищого рівня, які могли б ефективно займатися збутом навіть у ситуації зменшення купівельної спроможності населення та бізнесу. Ще один тренд – потреба в спеціалістах, які знаються на експорті та імпорті. Оскільки торгівля з Росією сходить нанівець, але з'являються нові можливості, зокрема в ЄС, потрібні професіонали, які змогли б вивести підприємство на нові ринки. В зв'язку з цим також буде зростати потреба в спеціалістах, що знають іноземні мови, а також тих, хто їх викладає.

«Все предприятия понимают, что рынок если раньше работал на восток, то сейчас надо переориентироваться на запад, да. А кто подскажет, кто поможет как перейти на этот [рынок], как поменять стратегию развития бизнеса на совершенно другой рынок, да, как выйти туда. Вопросы вот лицензирования и так далее, сертификация». (Представник організації «Кримська діаспора», Київ)

Щодо перспектив ІТ-спеціалістів думки розійшлися: з одного боку, цю групу професій розглядають як дуже перспективну, тому що сфера ІТ наразі розвивається. З іншого боку, є прогнози щодо того, що протягом 5-7 років ринок буде перенасичений такими спеціалістами.

«Потому что мы опять-таки прогнозируем, что может пройти 5-7 лет, и айти-специалисты столкнутся с той же ситуацией, с которой в свое время столкнулись бухгалтер и юристы». (Керівник аналітичного центру HeadHunter, Київ)

Експерти сходяться в тому, що потреба в робітниках кваліфікованої праці буде зберігатися й надалі, особливо зважаючи на те, що старше покоління, серед якого більше таких спеціалістів, поступово відходить. Втім, вимоги до робітників можуть дещо видозмінитись у зв'язку з появою нових технологій: сучасних станків, 3D-друку. Також у цій сфері є ризик, що буде продовжуватись деіндустріалізація – закриття підприємств, заводів, фабрик, а відтак, робочих місць ставатиме менше.

«Молодёжь не понимает перспектив станочников. Они не понимают, что за этим будущее. Они не понимают перспектив, что скоро вот эти станки уйдут и будут новые станки и за ними совершенно другая работа и совершенно другая заработная плата». (Начальник відділу кадрів на заводі, Харків)

Деякі експерти бачать перспективу у сільському господарстві, де в будь-якому разі будуть затребувані трактористи, комбайнери, спеціалісти-аграрії, технологи. Як і в індустріальній сфері, варто очікувати появи нових сільськогосподарських машин та технологій.

З великою ймовірністю будуть розвиватися такі сфери, як медицина, фармацевтика, харчова промисловість, оскільки вони обслуговують базові людські потреби, які споживачі будуть задовольняти за будь-яких обставин.

«Всё, что связано с медициной. Потому что в связи с отвратительной экологией процент заболеваемости и у людей, и продолжительностью жизни. Всё, что связано с улучшением качества жизни. Те профессии, которые обслуживают качество жизни». (Радник міністра соціальної політики, Полтава)

На даний момент ринок є перенасиченим юристами, економістами, бухгалтерами, оскільки раніше, коли розвивався малий та середній бізнес, ці спеціалісти були дуже затребуваними. Хоча певний попит на них зберігається і надалі, на одну вакансію припадає багато пошукачів. Щоб успішно конкурувати у цих видах зайнятості, спеціаліст має бути дуже добре підготованим або володіти значним досвідом.

«Бухгалтера традиционно нужны, но я думаю, что скоро все это отойдёт. Налоговую реформу, если примут, то бухгалтера очень посыплются». (Представник рекрутингово агентства, Дніпропетровськ)

Оцінка статистики Державної служби зайнятості та результатів контент-аналізу сайтів з працевлаштування

Здебільшого експерти не можуть кількісно оцінити попит, реальний та прогнозований, на певну спеціальність у їх місті та області. Винятком є спеціалісти Центрів зайнятості, які збирають статистику, та деякі співробітники рекрутингових агентств, які займаються тим самим. Але й ті, і ті дані є викривленими, оскільки Державна служба зайнятості має справу тільки з зареєстрованими у них вакансіями та безробітними, а рекрутингові агентства часто мають певну спеціалізацію (наприклад, фінансовий сектор або керівні посади) та рідше працюють з малооплачуваними або робітничими спеціальностями.

На фокус-групах та глибинних інтерв'ю експертам пропонувались для оцінки дві таблиці: одна підсумовувала статистику Державної служби зайнятості по їх області, друга - частотний аналіз слів у назвах вакансій та резюме на сайтах працевлаштування в тому ж регіоні (Додаток 14). Експертів просили оцінити, наскільки наведені розподіли відповідають дійсності.

Основну критику викликали дані Державної служби зайнятості. Основні напрямки критики:

- Статистика ДСЗ не відображає всю ситуацію на ринку праці, оскільки роботодавці здебільшого реєструють там вакансії з низькою оплатою або низькими вимогами до працівника. Значна частка вакансій не попадає в ДСЗ.
- В свою чергу, пошукачі часто реєструються не для того, аби працевлаштуватись, а щоб отримувати виплати по безробіттю, а їх кваліфікація низька та/або не відповідає заявленій спеціальності. Тому при великій кількості безробітних за певною спеціальністю залишається деяка кількість незакритих вакансій, хоча при правильній роботі служби вони мали б закриватися усі у разі наявності пошукачів.
- Бажано аналізувати статистику не на дату, а на період²⁴.

«Но мне сложно говорить о цифрах государственных служб занятости. У нас немного другие категории профессий. Им в большей степени достается работа с неквалифицированными специальностями или рабочими. Как правило, более престижные специальности закрываются самостоятельно или же попадают к нам, частным компаниям. Так исторически сложилось. Поэтому будет небольшое смещение акцентов. Если говорить о претендентах, то я склонна абсолютно доверять. Во-первых, в их число входят лица, имеющие большие амбиции, не имеющие достаточного опыта. И достаточно большой процент тех, кто пришел в службу занятости исключительно за пособием. Есть и такие случаи, когда стоя на учете в центре занятости человек неофициально работает, да еще и на хорошей должности». (Представник рекрутингового агентства, Маріуполь)

Разом з тим, статистика Державної служби зайнятості відображає потребу у кваліфікованих робітниках та молодшому медичному персоналі, яка справді існує.

Дані з порталів працевлаштування, на думку експертів, більше відповідають дійсності, оскільки відображають перелік затребуваних вакансій на ринку праці. Зокрема, експерти підтверджують, що найбільш суттєвий попит в їх областях – на працівників у сфері продажу. Були також певні уточнення:

- Експерти звернули увагу, що попит на ІТ-спеціалістів більший, ніж заявлено. Причина в тому, що в сфері ІТ пошук працівників та роботи відбувається через спеціалізовані сайти, які займаються тільки цим напрямком, або через окремі рекрутингові агентства. Тому топ-6 самих популярних сайтів не відображає весь обсяг цього попиту.
- В Дніпропетровській області є більша потреба в електрогазозварниках, аніж про це свідчать дані ДСЗ;
- В Запорізькій області спостерігається спад попиту на бухгалтерів. Більше затребуваний не топ-менеджмент, а менеджери середньої ланки (начальники відділів, наприклад). Є потреба не стільки у перекладачах, як у спеціалістах, що знають мову на високому рівні, і не просто кухарях, а шеф-кухарях, а також працівниках готельно-ресторанного бізнесу в цілому.
- В Києві також менш затребуваний топ-менеджмент, а на помічників керівників і секретарів більший попит, аніж на водіїв. Потреба в медсестрах ще більша, аніж заявлено в статистиці ДСЗ.
- В Луганській області насправді набагато більше відкривається вакансій щодня, аніж про це свідчать дані ДСЗ на 1.07.2015.
- В Полтавській області є більша потреба у швачках. Цифри пропозиції по водіях та трактористах є завищеними.

²⁴ Державна служба зайнятості не надає статистику за 2015 за період по всій Україні та по Донецькій і Луганській областях.

Загалом, експертні оцінки та результати кабінетного дослідження багато в чому збігаються. Експерти часто без підказки називали затребувані спеціальності, на які також є великий попит за даними порталів працевлаштування, рідше – ДСЗ.

Загальні рекомендації щодо професійної перепідготовки

Якщо узагальнити інформацію, надану експертами щодо переліку спеціальностей, затребуваних на ринку праці, навичок, що бракує претендентам, та можливостей навчання, можна виокремити декілька загальних рекомендацій щодо професійної перепідготовки ВПО.

На думку експертів, можливості для швидкого перенавчання є досить обмеженими. По-перше, багато вакансій, які важко закрити, потребують професіоналів високої кваліфікації та/або великий досвід роботи у відповідній галузі. Такого спеціаліста неможливо підготувати з нуля за короткий термін. Навіть якщо в особи вже є базові знання по спеціальності, досвід вона має набувати в трудовому процесі.

«Сразу нужны супер классные специалисты, с определенным опытом, в определенной сфере. На определенных тех же самых станках, оборудовании. Обучат, выпустят, но они пока никому не нужны». (Заступник директора рекрутингової компанії, Запоріжжя)

По-друге, багато експертів, особливо тих, що працюють в сфері рекрутингу, зауважують, що вимоги роботодавців дуже індивідуальні, тому неможливо узагальнити, якої компетенції бракує більшості пошукачів. Відтак, процес перепідготовки має відбуватися з урахуванням побажань конкретного роботодавця та професійних знань і навичок конкретного пошукача.

«У каждого предприятия есть своё видение и представление о востребованности специалистов. Это не возможно обобщить, понимаете, абсолютно. Потому что если это частное предприятие, это особая статья. Это видение директора компании. И вы можете подбирать специалистов только под его видение». (Рекрутер, Одеса)

В зв'язку з цим експерти часто рекомендують починати з якісної профорієнтації для тих, хто відчуває складнощі з працевлаштуванням, щоб з'ясувати їх рівень компетенцій, схильності та галузі, де вони могли б бути особливо ефективними.

«А большинство людей, которые обращаются к нам, это либо люди, которые например, женщины после декретного отпуска, те, которые давно не работали, потеряли квалификацию, которые уже забыли всё, что у них было. Или какое-то время не работали, особенно переселенцы очень часто, переезжают, которые не работали или работали на одном месте очень долго, там, 20 лет я была почтальоном у себя в селе. Судьба меня вынудила переехать, я теперь здесь, что мне делать, куда я пойду. Либо есть люди, которые говорят, что я не знаю кем я хочу быть, я вообще не знаю, я потерялся. Такие у нас потеряшки. Поэтому, мне кажется, для этих людей в первую очередь надо вот профориентация, оценка какая-то, тестирование. Ну, с низов». (Керівник соціального проекту, Запоріжжя)

По-третє, існують загальні системні проблеми, які перешкоджають працевлаштуванню, навіть якщо пошукач має достатньо кваліфікації та досвіду для зайняття посади, або ж робота не потребує особливих навичок. Це неможливість запропонувати затребуваним спеціалістам гідну заробітну плату (це стосується передусім робітничих спеціальностей, медсестер тощо), та складнощі з пошуком мотивованих, працелюбних, орієнтованих на результат співробітників, які були б гнучкі та мали не завищені запити щодо заробітної плати.

«Ну, вот поэтому в рамках краткосрочного надо понимать ещё, подготовить-то можно, но потом какую зарплату будет ему предлагать работодатель, потому что это всё обучение оно может пройти впустую, если потом не будут предлагать нормальную зарплату». (Представник Київського міського центру зайнятості)

«Опять же, проект к чему пытаются подвести? Давайте мы тупо будем готовить бухгалтеров, давайте мы тупо будем готовить слесарей. А почему мы не можем подойти иначе? Почему мы не можем готовить просто людей с активной жизненной позицией, стремлением к росту, к какому-то достижению?». (Радник міністра соціальної політики, Полтава)

Ще одна проблема, яка не має прямого стосунку до кваліфікації пошукача, проте притаманна внутрішньо переміщеним особам та перешкоджає їх працевлаштуванню, - це нестача навичок ефективного пошуку роботи. Серед людей, котрі вимушені були покинути свої міста через збройний конфлікт, є такі, що працювали на одному місці багато років, або не мали потреби працювати взагалі. Тому їм не вистачає досвіду пошуку вакансій, написання резюме, презентації себе на співбесіді. Відтак, разом із профорієнтацією та перепідготовкою варто навчати і цим практичним навичкам також.

«Такие вот реальные, как находит работу, как искать работу, как себя презентовать на собеседовании. Как заинтересовать своим резюме потенциального работодателя». (Заступник директора рекрутингової компанії, Запоріжжя)

Попри загальний спад виробництва у всіх областях, що аналізуються у даному дослідженні, одними з найбільш затребуваних спеціалістів, яких важко знайти, лишаються кваліфіковані робітники з інструментом: фрезерувальники, токарі, електрогазозварники, слюсарі, станочники тощо. Хоча кількість таких вакансій на ринку праці скоротилась, тим не менш, проблеми з наймом цієї категорії працівників стабільні. Серед причин такої ситуації: низька оплата роботи, непрестижність цих спеціальностей, відтак - небажання молодих людей навчатися робітничим професіям. Але навіть тим пошукачам, хто має відповідну спеціальність, дуже часто бракує кваліфікації та досвіду, що є першочерговою вимогою для зайняття таких посад.

Тому підготовка робітників з інструментом з нуля видається недоцільною, оскільки є ризик, що такі люди матимуть кваліфікацію на рівні нещодавніх випускників ПТУ, проте не матимуть перед ними конкурентних переваг та не зможуть претендувати на вищу оплату праці. Більш раціональним було б працювати з людьми, що вже мають деякий досвід або відповідну освіту: наприклад, підвищувати розряд, навчати роботі на новому обладнанні.

«Мы можем направить на курсы повышения квалификации, мы можем направить на переобучение и обучить его на токаря. Он отучился шесть месяцев, ему дали второй разряд. Никакое предприятие на работу его брать не хочет. Потому что опыта нет, возраст достаточный. То есть, вот ему 43 года, к примеру, токарем он никогда не работал. Чтобы из него получился хороший токарь, а предприятию нужны токаря шестого разряда, пятого, чтобы он пришёл и работал. Потому что учит как бы предприятие сильно долго не хочет, оно хочет сразу готового специалиста». (Представник Державної служби зайнятості, Донецьк)

Для такої підготовки вкрай важливим є здобуття практичного досвіду, оптимально – робота з досвідченим наставником:

«Ну, насколько я понимаю, там проблема в том, что, собственно, нет наставничества. И какой-то опыт всё-таки должен быть. Человек его должен наработать, потому что пускать его туда, где твоя копейка вложена, ты не можешь экспериментировать». (Київ, представник компанії, що займається інноваційними технологіями)

Для внутрішньо переміщених осіб, що мають середній або низький рівень кваліфікації і спеціалізацію, поширену на ринку праці, доцільним було б здобути додаткову спеціалізацію, суміжну з основною. Як зазначалось, експерти відмічають зростання попиту на мультифункціональних спеціалістів, які могли б одночасно виконувати різні обов'язки, які у

докризисний період були розподілені між декількома працівниками. Це стосується навіть підсобних робітників.

«Если человек знает хотя бы 2-3 профессии, умеет руками делать и то, и сё, и пятое-десятое, он будет востребован постоянно». (Представник обласного центру зайнятості, Сєверодонецьк)

«Да, кстати, забыла сказать, сейчас любят совмещать несколько должностей. Вот, например, в списке слесарь-ремонтник. В слове ремонтник может скрываться и сантехник, и электрик, и строитель, и завхоз и все, что взбредет работодателю в голову». (Представник рекрутингового агентства, Маріуполь)

Для огляду на вищезазначену тенденцію до збільшення попиту на мультифункціональність, вузьким спеціалістам доцільно було б здобувати неспецифічні знання для підвищення конкурентоздатності на ринку праці та розширення можливих варіантів працевлаштування. Приклади таких знань: навички продажів, ефективної комунікації, робота з затребуваними у професійній галузі комп'ютерними програмами, англійська мова.

«Потому что от специалистов сейчас хотят многозадачности. Чаще всего это конструктор-менеджер, технолог-менеджер. То есть профессии сейчас расширяются». (Представник Центру зайнятості, Дніпропетровськ)

Можливі напрямки для перенавчання та підвищення кваліфікації

Експерти виокремили декілька сфер, де короткотермінове навчання та підвищення кваліфікації могло б дати результат.

Розвиток Інтернет-комерції та Інтернет-маркетингу відкриває простір для працевлаштування в цих сферах. Опанування новими навчаннями не є дуже складним чи тривалим, тобто поріг входження невисокий, а ринок ще не перенасичений такими спеціалістами. До того ж, в цих галузях часто практикується віддалена зайнятість. Відтак, підготовка спеціалістів з SMM, SEO, контент-менеджменту, супроводу соціальних груп, дизайну та верстки сайтів є досить перспективною.

«SEO оптимизация в том числе. Это вёрстка сайтов, потому что компании растут, сайты увеличиваются». (Представник міжнародного фонду, Харків)

Є великий простір для підвищення кваліфікації у бухгалтерів. По-перше, нещодавно вийшла восьма версія програми 1С, з якою далеко не всі спеціалісти ознайомлені. Навчання роботі у восьмій версії програми є наразі дуже затребуваним. Особливо ці навчання потрібні бухгалтерам з Донбасу, де була більш розповсюджена інша програма, «Акцент». По-друге, бухгалтери мають орієнтуватися в останніх змінах у законодавстві. Знання іноземної мови та стандартів міжнародної звітності також буде перевагою.

«Дело всё в том, что версия «1С» программы, которая традиционно используется в бухгалтерии, там уже сейчас восьмерка. Компании многие при переходе на восьмерку сталкиваются с тем, что бухгалтер, который привык работать с семеркой, он не тянет восьмерку». (Представник Центру зайнятості, Дніпропетровськ)

«Сертификации «CAP/CIPA», «DiplFR», иностранных языков, практики в реальных программах каких-то, в которых они должны уметь работать». (Представник рекрутингового агентства, Одеса)

Сфера ІТ визнана дуже перспективною, але такою, що має досить високий поріг входження. Є багато курсів, які готують спеціалістів у цій галузі, але для цього все-таки бажано мати певний техніко-математичний бекграунд. Навіть проходження таких курсів не гарантує успішного працевлаштування, оскільки на ринку достатньо пошукачів рівня Junior, а компанії більше

зацікавлені у досвідчених професіоналах. Втім, є деякі ІТ-спеціалізації, які є затребуваними, і водночас їх легше освоїти на рівні, достатньому для працевлаштування. Це розробники сайтів (зокрема Інтернет-магазинів), тестувальники та програмісти 1С.

«Что обучают программированию на языках, там написанию сайтов, а вот, как раз, программистов «1С» практически никто не обучает. Поэтому их постоянно большая потребность». (Представник Центру зайнятості, Дніпропетровськ)

«Мы недавно запустили курсы для демобилизованных воинов АТО по обучению специальности тестировщик. Это очень востребованная специальность в IT компаниях». (В.о. директора Департаменту по підвищенню конкурентоздатності регіону, Харків)

Інженери, конструктори, технологи – в числі тих спеціалістів, на яких є попит на ринку праці. Для представників цих професій також є деякі можливості для підвищення кваліфікації. Передусім це стосується знання спеціалізованих комп'ютерних програм. З огляду на прогнозований розвиток 3D-друку може зрости попит на тих, хто вміє працювати з цією технологією.

«Для инженеров – это «Компас». «SolidWorks», «Autodesk», «Компас», «ANSYS», «Скат», «Nastran». «ANSYS» – это, вообще, очень сложно, потому что очень мало, кто им владеет на должном уровне. Это как программисты почти. Если они три года в «ANSYS» работают, они котируются. Потом им даётся задание, они его либо делают, либо не делают, всё». (Представник рекрутингового агентства, Одеса)

Роботу в сфері продажу, з одного боку, можна отримати, навіть не маючи спеціальної підготовки. Багато компаній беруть людей навіть без досвіду та навчають, або просто доручають сегмент роботи і дивляться на результат. З іншого боку, успішність та рівень заробітку на цій роботі дуже залежить від характеру працівника: організованості, стресостійкості, комунікабельності, мотивації та націленості на результат. Знання технологій продажу відіграють другорядну роль.

«Есть стандартные эти шаги визитов, ещё чего-то, но в итоге это всё равно сводится к способностям человека, там, коммуникабельный он. И больше он ценит результат или он человек процесса». (Співвласник бізнесу, Харків)

«И чтобы быть продажником, им нужно родиться. Кто не рождается, тот с трудом становится, но не всегда задерживается на одной работе». (Спеціаліст рекрутингового агентства, Запоріжжя)

Тим не менш, експерти виокремлюють деякі навички та знання, яким у короткий термін можна навчити людину для роботи в сфері продажу: навички ведення переговорів, презентацій, спілкування по телефону, принципи клієнтоорієнтованості, сценарії продажу, вміння переконувати, вміння працювати з запереченнями, схеми роботи в бізнес-структурах.

«Чему можно доучить менеджеров по продажам – это хотя бы, потому что есть разные продажи. И тому, как начинать, там есть какие-то разные скрипты. То есть искусству продавать можно научиться в каком-то виде. У кого-то оно будет более хорошо получаться, у кого-то менее, но хотя бы понимать, как это делать неплохо – этому можно научить». (Представник рекрутингово агентства, Дніпропетровськ)

Пошукачі, які претендують на вакансії помічників керівника та секретарів, матимуть більше шансів працевлаштуватись, якщо володітимуть широким діапазоном умінь, від елементарних до комплексних: робота з оргтехнікою, швидкий друк, грамотність, документообіг в організаціях, діловодство, навички роботи з кадрами, знання бухгалтерських програм, англійська мова.

«На помічників, на секретарів, берут людей із вищою освітою. Це більше, як помічники. Це людина різносторонньо занята. До речі, для такого профілю було б теж добре володіння навичками роботи з кадрами, кадрової роботи і навички роботи в бухгалтерських програмах,

без бухгалтерії. Тобто у невеликих фірмах затребуваний помічник керівника, який володіє діловодством». (Заступник директора Центру зайнятості, Полтава)

Експерти дуже рекомендують орієнтувати безробітних на самозайнятість, підприємництво. Це вирішило би проблему з їх власним працевлаштуванням та сприяло створенню нових робочих місць. Самозайнятість може бути рішенням для працівників прикладних професій: наприклад, дрібних ремісників (пошив та ремонт одягу та взуття, ремонт житла тощо), спеціалістів сфери обслуговування (перукарів, косметологів, кухарів, спеціалістів з догляду за дітьми, людьми похилого віку, тваринами, домашньої обслуги). Окрім спеціалізованих для кожного ремесла навичок слід давати базові знання про основи підприємницької діяльності, зокрема її юридичні, податкові аспекти, способи пошуку клієнтів. Для тих, хто хоче започаткувати власний бізнес, потрібно окрім цього вміння писати бізнес-план та прораховувати свої витрати і прибутки. В будь-якому разі, курси для підприємців мають бути дуже сфокусованими на конкретних практичних знаннях та навичках, які знадобляться початківцю.

«На самом деле часто нужны какие-то базовые знания, понимание вообще что такое предпринимательская деятельность, как она ведётся, система налогообложения, отчётности, юридические основы такие самые базовые, да, ведения предпринимательской деятельности. Потому что часто сталкиваемся с тем, что человеку сложно сделать первый шаг, ему сложно начать собственное дело. То есть, есть там какая-то бизнес идея, есть мысль, есть ресурсы для этого даже, но очень сложно переступить и перейти с наёмного труда на самозанятость, что называется». (В.о. директора Департаменту по підвищенню конкурентоздатності регіону, Харків)

Хоча на ринку праці дуже багато водіїв, деякі експерти вважають доцільним перенавчання на категорії, які дозволяють здійснювати вантажні та пасажирські перевезення. У сільськогосподарській сфері спостерігається певна нестача трактористів та комбайнерів, які б вміли керувати сучасною технікою (наприклад, New Holland, John Deere).

Корисним може бути і здобуття спеціалістами в різних галузях універсальних навичок: англійська та інші іноземні мови, вміння правильно розмовляти, вміння презентувати себе, знання основних комп'ютерних програм (Microsoft Office, Skype, хмарні технології Google).

Приклади програм перенавчання та підвищення кваліфікації

Перенавчанням та підвищенням кваліфікації давно займаються Державні центри зайнятості, а з недавнього часу проблемою працевлаштування внутрішньо переміщених осіб почали займатися громадські об'єднання та міжнародні організації. Зокрема великі зусилля спрямовані на підтримку самозайнятості серед ВПО. Експерти в ході інтерв'ю наводили приклади ефективних та неефективних, на їх точку зору, програм, спрямованих на сприяння працевлаштування переселенців.

Київський експерт наводить приклад програми для ВПО, спрямованої на первинну адаптацію до ситуації, в якій вони опинилися, включаючи психологічну допомогу, профорієнтацію та допомогу з працевлаштуванням. Перевагою програми вона вважає її комплексність та тривалий супровід учасників:

«И психологическая работа, и мотивационные мероприятия, и помощь в трудоустройстве, и консультации по трудоустройству, по карьере, и переквалификация, и помощь в получении медицинских книжек в случае необходимости. И проект не заканчивается, это только промежуточные результаты были в понедельник оглашены. Наверное, действительно, должны быть комплексные какие-то подходы. Это очень-очень правильно». (Керівник аналітичного центру HeadHunter, Київ)

Експерт з Одеси, натомість, критично відгукується про відомі йому програми зі сприяння самозайнятості на грантовій основі. Основна проблема, на його погляд, - відсутність гарантованого

результату після проходження тренінгу та тривалий період між участю у програмі та отриманням гранту на розвиток власного бізнесу:

«Значит, у нас сьогодні проооновских грантов не меряно. И все они направлены на предпринимательскую инициативу переселенцев. Я вам скажу, что только в этом году у нас уже как минимум 4-5 организаций разных проводят вот эти все тренинги пятидневные, в которые вкладываются проооновские деньги. Но, к сожалению, гранты получают единицы». (Представник Державної служби зайнятості, Одеса)

«Скажем, то есть, все вот эти гранты, которые даются на предпринимательство, они очень ограничены. «Вот люди прошли в августе, в сентябре. Время идёт, а оно ж пока ещё грантов нет. А время идет. А человеку некогда ждать, ему надо есть сегодня, здесь и сейчас. И он уже себе к тому времени занимается чем-то другим или просто находит официальную работу. Так вот даже вот по тем работодателям, в марте был объявлен этот грант, получили они как минимум его в конце августа. Ребята, пол года прошло». (Представник Державної служби зайнятості, Одеса)

Інший одеський експерт критикує навчальні курси за короткотерміновість та мінімум практичних навичок, які зрештою отримують курсанти. Подібний підхід може бути корисним для спеціаліста, що вже має певний досвід, але нічого не дадуть новачку у відповідній сфері:

«Если он практикующий специалист, тогда, да, может быть, курсы трёхмесячные что-то ему там дадут какие-то новые веяния. А на сегодняшний день то, что предлагают все эти гранты и все эти программы обучение в виде семинаров, в виде курсов, в виде, я не знаю, тренингов, извините за мой французский, это в простонародье говорится бред. Туда люди идут либо для того, чтобы время протянуть, чтобы потом получить какие-то от государства гарантии, какие-то деньги. Либо, я не знаю, там, самоутвердиться, либо ещё для чего-то. Но практических каких-то навыков, каких-то практических знаний они там не получают». (Рекрутер, Одеса)

Натомість представник київського Центру зайнятості вільних людей розповідає про ефективні курси в сфері готельно-ресторанного бізнесу, які допомогли працевлаштувати усіх курсантів. Сильна сторона навчання: дуже практична спрямованість, наявність стажування в кращих закладах та акцент на високих стандартах обслуговування:

«Год назад мы набрали людей, которые хотели бы работать в сфере как раз обслуживания, ну, гостинично-ресторанная сфера. И они проходили практику в лучших ресторанах, заходили и на кухню, и работали с официантами, с администраторами. То есть, мы их не только учили готовить, там ещё очень было много про сервис, про обслуживание. Мы всю группу, там была очень маленькая группа, семь человек, мы всех семерых потом трудоустроили. Их взяли очень быстро». (Представник Центру зайнятості вільних людей, Київ)

Експерт з Полтави на основі досвіду перенавчання внутрішньо переміщених осіб ділиться своїм баченням ефективної програми для сприяння працевлаштуванню. Її особливості – індивідуальний підхід, попередня профорієнтація та підготовка під потреби конкретного роботодавця. Подібні поради щодо оптимізації навчання висловлювали й інші експерти:

«Знаете, у мене уже було таке бачення такої програми, де наші кошти залучили, плюс кошти міжнародних організацій. Де ми брали конкретну особу, по ній визначали план працевлаштування. Разом розробляли по кожній особі. Ми визначали, які треба навички для професійного навчання. Ми тут же, поки іде навчання, з'ясовували його потреби, що він хоче. Під його ми вже проводили опитування роботодавців, визначали роботодавця, який дасть робоче місце. Ми йому пропонуємо створити робоче місце і під гарантії працевлаштування людини на певний строк, наприклад, на три роки, ми даємо певну компенсацію». (Заступник директора Центру зайнятості, Полтава)

Ставлення до ВПО. Бар'єри та переваги працевлаштування ВПО

В експертному середовищі склалося переконання, що більшість роботодавців оцінюють працівника передусім за його кваліфікацією, а не за статусом внутрішньо переміщеної особи. Якщо людина є професіоналом та задовольняє вимоги до посади, вона має можливість бути прийнятою на роботу нарівні з місцевими мешканцями.

«Все-таки преимущественным фактором при решении приема на работу человека являются его профессиональные качества. Если человек обладает какими-то уникальными знаниями в профессии, то его с удовольствием возьмут, это будет самым главным преимуществом перед всеми остальными соискателями». (Консультант по персоналу, Київ)

В Полтаві та Запоріжжі експерти зауважили, що внутрішньо переміщені особи часто мають навіть вищий рівень кваліфікації, аніж місцеві мешканці, особливо у сфері промислового виробництва. Також у всіх областях цінується досвід роботи у компаніях з жорсткими вимогами та працівників та високими стандартами сервісу, тому окремі висококваліфіковані кадри з Донбасу виявились дуже затребувані та швидко працевлаштувались.

«Смотрите, Донбасс всю жизнь был индустриальный. То есть это промышленный регион. Если говорить о Полтаве, то я всегда слышал, что это аграрный регион. То есть, приходя в Полтаву, начиная здесь какой-то промышленный проект, я думаю, что у человека с Донбасса опыта больше, чем у местных». (Менеджер з продажу на підприємстві, Полтава)

«Високий потенціал. Знаєте, другі підходи до організації виробничого процесу, які варто переймати тут». (Заступник директора Центру зайнятості, Полтава)

«Так вот, как раз переселенцы, которые приехали, поскольку наша целевая, да, будем в основном об этом говорить, то эти люди понимают что такое клиентоориентированность». (Представник Центру зайнятості вільних людей, Київ)

Велике значення для готовності працевлаштовувати внутрішньо переміщених осіб має початковий досвід роботодавця з найму переселенців. Якщо досвід виявився позитивним, роботодавець готовий продовжувати наймати ВПО, але якщо він зіштовхнувся з недоброросовісною поведінкою працівника з Донбасу, він ставиться упереджено та віддає перевагу місцевим співробітникам. Загалом, перший рік після початку масової міграції з зони воєнних дій продемонстрував, що поведінка працівника більше залежить від його особистих якостей, а не від статусу внутрішньо переміщеного. Як і серед місцевих, поміж переселенців трапляються як мотивовані, професійні та надійні співробітники, так і недоброросовісні.

«Поэтому есть компании, у которых негативный опыт, а есть компании, то есть, те переселенцы, которые приехали чётко, понимая, устроились на работу и рвут, как лучше, чем наши. Поэтому, знаете, наверное, скорее, всего вопрос не в переселенцах, а вопрос: какой человек?» (Представник Центру зайнятості, Дніпропетровськ)

Водночас, експерти вказують на деякі особливості переселенців, які можуть суттєво ускладнити їх працевлаштування, зокрема:

- Складна життєва ситуація та необхідність сплачувати за оренду житла, що збільшує мінімальну заробітну плату, на яку вони готові погодитись:

«Если они формируют её из затрат, то что им надо снимать квартиру, перевозить семью. Семья без работы. Они это всё вложат в свою заработную плату. И они могут требовать большую заработную плату, чем люди, которые здесь уже живут дальше». (Консультант по персоналу, Київ)

- Вищі очікування щодо заробітної плати, що сформувалися до переїзду, оскільки Донбас в докризові часи був регіоном з кращою оплатою праці порівняно з іншими областями:

«Потому что когда в 14 году в конце весны, начале лета самый большой поток был людей и мы на вокзале до 300 человек в день принимали, то у людей были какие-то мифические представления о зарплатах в Киеве. И когда мы предлагали, показывали вакансии, они просто говорили, да вы что я буду продавцом работать, там, за 4000? Ну, 4000 даже не было, 3000. Да ну вы что, я там десять получала». (Представник Київського міського центру зайнятості)

- Тимчасовий статус переселенця і, як наслідок, вищий ризик того, що новий працівник покине робоче місце і зусилля роботодавця по його пошуку та адаптації не окупляться:

«И многие с тем столкнулись. То, что они могут сорваться, а один день исчезнуть. У нас компания одна есть очень крупная и известная, а у них же трудовые, они не могут людей найти. Они не могут даже рассчитаться и этих людей как-то уволить». (Представник Центру зайнятості, Дніпропетровськ)

- Кваліфікація переселенців не завжди відповідає умовам місцевого ринку праці:

«Потому, что так исторически сложилось, что как раз в Донецком, Луганском регионе – там не настолько высока была конкуренция с одной стороны. С другой стороны, была стабильная, устоявшаяся структура рынка, которая отличается от структуры рынка труда в тех регионах, в которые они поехали. Чаще всего они обладают какими-то уникальными профессиональными навыками и знаниями, которые не применимы в тех областях, куда они приехали». (Керівник аналітичного центру HeadHunter, Київ)

- Випадки посттравматичного стресового розладу, небажання працювати взагалі, залежність від гуманітарної допомоги, випадки агресивного ставлення до оточуючих, окремі епізоди крадіжок на робочому місці. Як наслідок, дехто з роботодавців, зіткнувшись з подібною поведінкою працівників з числа ВПО, відмовляються надалі наймати їх на роботу:

«Если эти люди будут приходит на собеседование с формулировками, что мы внутренне-перемещённые, вы нам уже должны, потом что вы, сволочи, напали на нас, а у нас всё было хорошо, таких очень много, к сожалению людей, которые переехали сюда». (Консультант по персоналу, Київ)

«Отзыв у меня, например, один по донецким ребятам с филиала этой компании, да, то есть, перешли в запорожский филиал. Ну что, говорит, в первый же месяц огромная недостача, пойманные на воровстве». (Президент Центру розвитку кар'єри, Запоріжжя)

- У працівників з Донбасу трапляється звичка до вищих стандартів праці на підприємствах, правильного юридичного оформлення трудових відносин, що не завжди можуть запропонувати підприємства на їх новому місці проживання:

«Знаете, как вот с больших предприятий очень сложно перейти, если человек работает на огромном предприятии, на котором все ISO соблюдаются, оно кучу прошло всех проверок и там есть стандарт определённой работы.». (Директор рекрутингового агентства, Харків)

«Я считаю, что здесь мы сталкиваемся с разной ментальностью, потому что, обычно, никто не хочет обмануть другую сторону, но ребята, переезжающие откуда-то, в стрессе и страшно боятся, что с ними кто-то что-то ещё сделает. Может быть, в том регионе, если зарплата как-то по-другому платится, то это так принято, что, если ты не устроен на полную ставку «по-белому», то тебя обязательно обманут». (Представник рекрутингового агентства, Одеса)

Ближче до лінії розмежування, в Донецькій та Луганській областях, експерти майже не відмічають упереджень щодо внутрішньо переміщених осіб:

«Я бы не выделяла слишком местных и переселенцев. Тем более у нас. Это одна область».
(Представник рекрутингового агентства, Маріуполь)

Окремі експерти зауважили, що ситуація з часом покращується. Якщо раніше, коли тільки розпочалась масова міграція з Донбасу, роботодавці та кадровики ставились до ВПО з пересторогою, то зараз багато з них, маючи позитивний досвід працевлаштування переселенців, змінюють свою думку на краще. Чималу роль тут зіграло розуміння того, що конфлікт – це надовго, і нові співробітники з числа внутрішньо переміщених мають всі шанси затриматись принаймні на декілька років.

«Раньше не хотели принимать переселенцев, думали, что это – временные сотрудники, что они уедут потом. С другой стороны, эти сотрудники – маломотивированы. С третьей стороны, они не обладают нужным объемом знаний, квалификации и опыта. У них слишком сложная психологическая, моральная ситуация, и они не готовы будут влиться и полностью отдаваться работе. Очень много было разных стереотипов, по которым работодатели неохотно на первых порах принимали переселенцев. Сейчас работодатели говорят – «да, с удовольствием. Мы готовы принимать. Но на общих основаниях». (Керівник аналітичного центру HeadHunter, Київ)

«Сейчас уже, мне кажется, меньше стали напряженно относиться. Даже те, кто был не настроен на переселенцев, что уедут. Потому что ситуация такая, что все видят, что это надолго». (Представник «Центру зайнятості вільних людей», Дніпропетровськ)

З огляду на перераховані особливості внутрішньо переміщених осіб, що перешкоджають їх працевлаштуванню, деякі експерти пропонували, перш ніж займатись їх перепідготовкою та підвищенням кваліфікації, проводити з ними тренінги та консультації, спрямовані на адаптацію в новому середовищі, зокрема психологічну:

«Мы просто поняли, что для переселенцев, вне зависимости от возраста, от пола, от профессии, самое главное – это принять то, что они, не жертвуя обстоятельствами, что не стоит ждать манны небесной. На государство надеяться, а сам – не плошай, как говорится. И что вот эти сложные ситуации – это возможность изменить жизнь к лучшему». (Керівник аналітичного центру HeadHunter, Київ)

«То есть, для начала необходимо, может быть, какие-то психологические тренинги. Пускай это будет год, полтора, но они должны понимать, что они должны работать, а не ждать гуманитарной помощи, государственной помощи, не знаю, помощи ООН, гуманитарных конвоев». (Волонтер по роботі з ВПО, Одеса)

Додаток 1: Динаміка руху вакансій у Дніпропетровській області (2014 рік)

	Професія	Кількість вакансій (за 2014 рік)	Навантаження з боку безробітного	Працевлаштовано (за 2014 рік)	Заробітна плата (середня за 2014 рік), грн.
1	водій автотранспортних засобів	4546	1,06	2233	1970
2	підсобний робітник	4382	0,84	1323	1358
3	продавець продовольчих товарів	3241	1,08	1229	1366
4	тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва	2445	1,43	1827	1527
5	охоронник	2170	1,08	875	1819
6	продавець непродовольчих товарів	1991	1,50	950	1352
7	оператор котельні	1463	1,05	1275	1732
8	електрогазоварник	1440	0,85	617	2608
9	спеціаліст державної служби	1402	0,51	245	1486
10	слюсар-ремонтник	1376	1,18	669	2268
11	бухгалтер	1324	1,91	778	2268
12	електрослюсар (слюсар) черговий та з ремонту устаткування	1249	0,39	259	2330
13	продавець-консультант	1130	1,07	413	1349
14	кухар	1048	1,47	603	1603
15	прибиральник службових приміщень	1042	1,21	373	1287
16	вантажник	904	0,87	313	1679
17	сторож	898	1,34	337	1338
18	електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	889	0,66	266	2172
19	фахівець	844	1,06	226	1497
20	сестра медична	794	0,45	159	1282
21	комірник	662	1,52	347	1451
22	менеджер (управитель) із збуту	657	1,52	292	2065
23	тракторист	657	2,10	742	2192
24	двірник	645	0,65	108	1529
25	молодша медична сестра (санітарка, санітарка-прибиральниця та ін.)	627	0,77	148	1395

	Професія	Кількість вакансій (станом на кінець 2014 р)	Навантаження з боку безробітного населення (осіб/вакансії) станом на кінець 2014 р.
1	підсобний робітник	1247	1,22
2	спеціаліст державної служби	196	1,15
3	водій автотранспортних засобів	131	12,91
4	сестра медична	100	0,85
5	фахівець	99	3,87
6	електрогазоварник	85	3,34
7	продавець продовольчих товарів	80	13,63
8	кондуктор громадського транспорту	79	0,41
9	електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	78	2,19
10	охоронник	72	9,67
11	прибиральник територій	67	0,73
12	швачка	63	2,30
13	прибиральник службових приміщень	63	7,56
14	двірник	60	2,53
15	слюсар-ремонтник	58	8,72
16	міліціонер	57	0,18
17	кур'єр	52	0,48
18	токарь	46	2,04
19	прибиральник виробничих приміщень	43	2,23
20	лікар-терапевт	42	0,00
21	продавець непродовольчих товарів	41	25,22
22	мерчендайзер	40	1,10
23	електрослюсар (слюсар) черговий та з ремонту устаткування	40	2,08
24	слюсар-сантехнік	39	2,72
25	пекар	36	1,67

Додаток 2: Динаміка руху вакансій у Харківській області (2014 рік)

	Професія	Кількість вакансій (за 2014 рік)	Навантаження з боку безробітного населення	Працевлаштовано (за 2014 рік)	Заробітна плата (середня за 2014 рік), грн.
1	водій автотранспортних засобів	4427	1,11	2726	1673
2	підсобний робітник	3724	0,39	785	1407
3	продавець продовольчих товарів	3274	1,06	1538	1353
4	продавець непродовольчих товарів	2515	0,88	914	1355
5	тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва	1826	1,30	1373	1826
6	охоронник	1728	1,61	1145	1509
7	робітник фермерського господарства	1693	1,60	1188	1286
8	оператор котельні	1676	0,87	1208	1610
9	менеджер (управитель) із збуту	1609	0,62	398	1623
10	помічник члена комісії	1529	0,14	88	1256
11	тракторист	1487	1,72	1533	1914
12	прибиральник службових приміщень	1280	0,40	211	1329
13	слюсар-ремонтник	1223	1,09	725	1840
14	двірник	1203	0,17	107	1541
15	бухгалтер	1192	1,64	867	1664
16	кухар	981	1,52	754	1471
17	продавець-консультант	950	0,88	315	1403
18	вантажник	902	0,42	187	1610
19	сторож	852	0,42	166	1381
20	сестра медична	778	0,50	236	1395
21	швачка	774	0,82	315	1468
22	комірник	695	0,51	168	1467
23	адміністратор	626	0,67	150	1426
24	укладальник-пакувальник	597	0,58	150	1602
25	вчитель середнього навчально-виховного закладу	579	0,68	193	1495

	Професія	Кількість вакансій (станом на кінець 2014 р)	Навантаження з боку безробітного населення (осіб/вакансії) станом
1	водій автотранспортних засобів	143	10,76
2	двірник	106	0,42
3	токарь	74	1,19
4	фрезерувальник	74	0,32
5	продавець продовольчих товарів	70	16,29
6	кондуктор громадського транспорту	54	0,37
7	швачка	46	3,91
8	стрілець	44	0,89
9	підсобний робітник	44	9,05
10	тракторист	38	22,92
11	слюсар-ремонтник	37	10,00
12	сестра медична	36	2,64
13	охоронник	36	24,83
14	продавець непродовольчих товарів	34	21,21
15	електрогазоварник	34	5,18
16	прибиральник службових приміщень	34	4,88
17	провізор	33	0,82
18	фармацевт	32	0,75
19	водій трамвая	31	0,03
20	тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва	30	28,87
21	слюсар-сантехнік	28	2,43
22	оператор котельні	27	3,44
23	прибиральник виробничих приміщень	27	0,89
24	бухгалтер	26	25,88
25	касир торговельного залу	26	4,00

Додаток 3: Динаміка руху вакансій у м.Києві (2014 рік)

	Професія	Кількість вакансій (за 2014 рік)	Навантаження з боку безробітної	Працевлаштувано (за 2014 рік)	Заробітна плата (середня за 2014 рік), грн.
1	фахівець	3401	0,71	563	2519
2	водій автотранспортних засобів	1533	0,69	257	2450
3	продавець-консультант	1210	0,34	142	1827
4	двірник	1139	0,03	30	1757
5	бухгалтер	1136	1,65	420	2328
6	спеціаліст державної служби	948	0,60	90	1698
7	прибиральник службових приміщень	910	0,19	57	1593
8	продавець непродовольчих товарів	887	0,47	141	1664
9	кухар	841	0,25	90	1788
10	охоронник	791	0,34	79	1800
11	касир торговельного залу	782	0,31	70	1903
12	робітник з комплексного прибирання та утримання будинків з прилеглими територіями	765	0,01	3	2087
13	продавець продовольчих товарів	716	0,24	66	1697
14	сестра медична	675	0,08	28	1567
15	економіст	647	1,64	231	2346
16	менеджер (управитель) із збуту	639	1,28	174	2371
17	контролер-касир	554	0,15	23	3059
18	директор (начальник, інший керівник) підприємства	544	1,77	127	11666
19	начальник відділу	532	2,25	269	4444
20	інженер	482	1,37	136	3048
21	адміністратор	458	0,99	107	1619
22	підсобний робітник	457	0,12	21	2088
23	комірник	436	0,86	101	1762
24	слюсар-сантехнік	417	0,10	16	2265
25	вантажник	387	0,30	39	1905

	Професія	Кількість вакансій (станом на кінець 2014 р.)	Навантаження з боку безробітної
1	двірник	355	0,01
2	водій автотранспортних засобів	280	1,74
3	робітник з комплексного прибирання та утримання будинків з прилеглими територіями	275	0,01
4	фахівець	242	4,76
5	сестра медична	186	0,06
6	контролер-касир	174	0,19
7	охоронник	136	0,74
8	касир торговельного залу	135	0,70
9	продавець-консультант	131	1,11
10	продавець продовольчих товарів	116	0,43
11	кухар	115	0,51
12	міліціонер	113	0,06
13	слюсар-сантехнік	107	0,15
14	машиніст дорожньо-будівельних машин	107	0,00
15	член бригади ресторану	106	0,08
16	прибиральник службових приміщень	102	0,61
17	водій тролейбуса	95	0,00
18	спеціаліст державної служби	91	2,95
19	агент страховий	82	0,04
20	електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	77	0,17
21	токарь	76	0,07
22	директор (начальник, інший керівник) підприємства	69	8,33
23	прибиральник територій	65	0,11
24	вихователь дошкільного навчального закладу	63	0,10
25	підсобний робітник	60	0,23

Додаток 4: Динаміка руху вакансій у Київській області (2014 рік)

	Професія	Кількість вакансій (за 2014 рік)	Навантаження з боку безробітного	Працевлаштовано (за 2014 рік)	Заробітна плата (середня за 2014 рік),
1	водій автотранспортних засобів	1963	1,30	967	2155
2	підсобний робітник	1736	1,27	861	1871
3	продавець продовольчих товарів	1438	1,05	467	1870
4	кухар	800	1,42	444	1680
5	тракторист	789	1,68	680	2162
6	бухгалтер	683	2,33	357	1848
7	вантажник	671	1,01	198	1969
8	оператор котельні	649	0,98	454	2045
9	спеціаліст державної служби	560	0,85	100	1323
10	охоронник	534	2,09	269	1415
11	продавець непродовольчих товарів	530	1,72	189	1378
12	слюсар-ремонтник	517	1,09	222	2006
13	тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва	495	1,20	300	1633
14	прибиральник службових приміщень	429	1,67	174	1559
15	продавець-консультант	388	1,38	106	1785
16	машиніст котлів	355	1,08	312	1864
17	менеджер (управитель) із збуту	343	1,73	119	2297
18	касир торговельного залу	329	1,12	78	1765
19	швачка	326	0,73	94	1723
20	електрогазоварник	274	0,97	93	2454
21	сторож	266	1,55	87	1302
22	укладальник-пакувальник	236	2,34	120	1721
23	робітник з комплексного прибирання та утримання будинків з прилеглими територіями	223	0,24	9	1435
24	двірник	214	0,64	33	1650
25	робітник з комплексного обслуговування сільськогосподарського виробництва	210	1,85	125	1600

	Професія	Кількість вакансій (станом)	Навантаження з боку безробітн
1	водій автотранспортних засобів	66	15,42
2	спеціаліст державної служби	61	3,26
3	швачка	57	1,12
4	охоронник	47	8,45
5	робітник з комплексного прибирання та утримання будинків з прилеглими територіями	47	0,36
6	продавець продовольчих товарів	38	14,03
7	підсобний робітник	32	26,59
8	бухгалтер	25	26,16
9	вантажник	24	9,79
10	прибиральник службових приміщень	24	11,79
11	сестра медична	23	2,13
12	слюсар з ремонту автомобілів	22	2,32
13	кухар	21	17,10
14	електрогазоварник	21	4,95
15	лікар загальної практики-сімейний лікар	18	0,00
16	слюсар-ремонтник	17	12,76
17	двірник	16	3,13
18	головний бухгалтер	16	10,19
19	мийник-прибиральник рухомого складу	15	0,60
20	тракторист	14	37,14
21	касир торговельного залу	14	10,29
22	прибиральник виробничих приміщень	14	5,71
23	слюсар-сантехнік	14	2,64
24	кондитер	14	1,86
25	слюсар-електрик з ремонту електроустановок	14	1,93

Додаток 5: Динаміка руху вакансій у Полтавській області (2014 рік)

	Професія	Кількість вакансій (за 2014 рік)	Навантаження з боку безробітного населення (осіб/вакансії) за 2014 рік	Працевлаштовано (за 2014 рік)	Заробітна плата (середня за 2014 рік), грн.
1	водій автотранспортних засобів	3848	1,42	2266	1598
2	підсобний робітник	2656	2,03	1891	1379
3	тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва	2639	1,84	2265	1652
4	продавець продовольчих товарів	2511	1,17	913	1234
5	охоронник	1394	1,49	520	1404
6	продавець непродовольчих товарів	1277	1,27	441	1191
7	кухар	960	1,73	625	1345
8	слюсар-ремонтник	949	1,30	482	1703
9	тракторист	932	2,09	955	1595
10	оператор котельні	928	0,98	661	1391
11	швачка	830	0,49	144	1645
12	робітник з комплексного обслуговування сільськогосподарського виробництва	743	1,79	500	1431
13	бухгалтер	688	2,19	357	1646
14	прибиральник службових приміщень	607	1,65	242	1230
15	вантажник	511	1,34	238	1531
16	сторож	480	1,88	209	1317
17	електрогазоварник	447	1,33	220	1923
18	сестра медична	395	0,77	120	1294
19	спеціаліст державної служби	386	1,04	81	1528
20	укладальник-пакувальник	371	1,25	152	1511
21	молодша медична сестра (санітарка, санітарка-прибиральниця, санітарка-буфетниця та ін.)	370	1,04	117	1273
22	електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	355	0,88	128	1848
23	комірник	343	1,60	144	1506
24	менеджер (управитель) із збуту	338	1,55	129	1402
25	продавець-консультант	309	1,73	139	1322

	Професія	Кількість вакансій (станом на кінець 2014 р)	Навантаження з боку безробітного населення (осіб/вакансії) станом
1	швачка	156	0,88
2	водій автотранспортних засобів	76	29,34
3	інспектор (пенітенціарна система)	40	0,03
4	молодший інспектор (органи внутрішніх справ)	38	0,11
5	продавець продовольчих товарів	36	28,50
6	токарь	30	2,73
7	охоронник	29	27,10
8	інспектор патрульної служби	28	0,11
9	монтер колії	25	1,00
10	тракторист	24	33,33
11	спеціаліст державної служби	23	6,91
12	бухгалтер	22	24,73
13	слюсар-ремонтник	20	23,30
14	підсобний робітник	20	108,80
15	електрогазоварник	19	12,32
16	кухар	18	34,17
17	слюсар з ремонту автомобілів	18	6,33
18	електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	18	6,06
19	продавець непродовольчих товарів	17	34,29
20	сестра медична	16	5,88
21	листоноша (поштар)	16	9,94
22	сторож	16	23,38
23	кондуктор громадського транспорту	15	1,33
24	двірник	14	6,00
25	лікар загальної практики-сімейний лікар	13	0,10

	Професія	Кількість вакансій (за 2014 рік)	Навантаження з боку безробітного населення	Працевлаштовано (за 2014 рік)	Заробітна плата (середня за 2014 рік), грн.
1	підсобний робітник	2094	1,47	1413	1371
2	водій автотранспортних засобів	1999	1,28	1246	1630
3	тракторист	1726	1,69	1572	1543
4	виноградар	1485	2,22	1513	1296
5	продавець продовольчих товарів	1198	0,91	465	1473
6	тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва	981	1,59	788	1511
7	продавець непродовольчих товарів	965	0,91	334	1315
8	спеціаліст державної служби	881	0,60	146	1406
9	кухар	880	1,15	474	1462
10	продавець-консультант	869	0,49	250	1403
11	оператор котельні	812	0,75	499	1510
12	охоронник	695	1,55	371	1407
13	робітник з комплексного обслуговування сільськогосподарського виробництва	673	1,23	293	1263
14	бухгалтер	623	1,75	334	1658
15	прибиральник службових приміщень	585	1,04	229	1343
16	машиніст (кочегар) котельної	434	0,54	205	1317
17	кочегар-випалювач	387	1,33	412	1260
18	адміністратор	379	0,70	105	1476
19	сестра медична	371	0,45	92	1388
20	електрогазоварник	335	1,17	189	1892
21	двірник	332	0,42	55	1378
22	вантажник	310	0,79	92	1721
23	касир торговельного залу	306	0,79	80	1620
24	слюсар-ремонтник	305	1,12	150	1913
25	сторож	300	1,50	187	1273

Додаток 6: Динаміка руху вакансій в Одеській області (2014 рік)

	Професія	Кількість вакансій (станом на кінець 2014 р)	Навантаження з боку безробітного населення (осіб/вакансії) станом на кінець 2014 р.
1	водій автотранспортних засобів	84	11,0
2	спеціаліст державної служби	78	2,4
3	сестра медична	74	0,5
4	двірник	69	0,7
5	молодший інспектор (органи внутрішніх справ)	68	0,0
6	міліціонер	54	0,2
7	прибиральник службових приміщень	51	4,2
8	охоронник	48	7,5
9	підсобний робітник	40	28,7
10	продавець продовольчих товарів	39	8,3
11	касир торговельного залу	39	1,7
12	лікар загальної практики-сімейний лікар	37	0,0
13	електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	34	0,9
14	контролер енергонагляду	33	0,4
15	водій трамвая	33	0,0
16	кондуктор громадського транспорту	30	0,1
17	слюсар-сантехнік	29	0,9
18	бухгалтер	26	14,3
19	водій тролейбуса	26	0,0
20	прибиральник територій	25	1,8
21	продавець непродовольчих товарів	24	10,9
22	оператор котельні	23	1,4
23	електрогазоварник	22	6,0
24	слюсар-ремонтник	22	5,3
25	водій автотранспортних засобів	22	2,7

Додаток 7: Динаміка руху вакансій у Запорізькій області (2014 рік)

	Професія	Кількість вакансій (за 2014 рік)	Навантаження з боку безробітного населення (осіб/вакансії) за 2014	Працевлаштовано (за 2014 рік)	Заробітна плата (середня за 2014 рік), грн.
1	підсобний робітник	2830	1,76	1706	1052
2	водій автотранспортних засобів	2352	1,73	1876	1824
3	тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва	2028	1,74	1853	1480 (2013)
4	продавець продовольчих товарів	1952	1,61	1282	1412
5	продавець непродовольчих товарів	1235	1,64	617	1293
6	кухар	957	2,17	879	1504
7	охоронник	855	2,29	582	1276
8	прибиральник службових приміщень	818	1,50	373	1228
9	тракторист	741	2,05	855	1405 (2013)
10	сторож	721	1,94	434	1502
11	слюсар-ремонтник	691	1,89	478	1688
12	бухгалтер	640	2,70	517	1460
13	оператор котельні	596	0,92	417	1349
14	молодша медична сестра (санітарка, санітарка-прибиральниця, санітарка-буфетниця та ін.)	589	0,77	174	1361
15	електрогазоварник	506	1,93	428	1810 (2013)
16	вантажник	469	1,80	289	1833
17	сестра медична	466	0,98	244	1588
18	електромонтер з ремонту та обслуговування електроустановок	428	1,49	241	1969
19	комірник	360	2,01	223	2225
20	продавець-консультант	347	1,69	187	1465
21	адміністратор	324	1,59	164	1300
22	двірник	323	1,06	111	1345
23	менеджер (управитель) із збуту	315	2,05	172	1373
24	офіціант	281	2,35	269	1218
25	покоївка	273	1,95	218	1372

	Професія	Кількість вакансій (станом на)	Навантаження з боку безробітного
1	молодша медична сестра (санітарка, санітарка-прибиральниця, санітарка-буфетниця та ін.)	14	10,2
2	сторож	11	49,0
3	продавець продовольчих товарів	10	94,5
4	водій автотранспортних засобів	10	138,6
5	токарь	9	12,1
6	прибиральник службових приміщень	9	54,2
7	сестра медична	8	18,3
8	електромонтер з ремонту та обслуговування електроустановок	8	27,0
9	підсобний робітник	8	249,0
10	слюсар з ремонту автомобілів	7	14,6
11	продавець-консультант	6	36,3
12	продавець непродовольчих товарів	6	119,5
13	слюсар-ремонтник	6	80,2
14	контролер якості	6	4,2
15	машиніст крана (кранівник)	6	11,7
16	майстер	5	13,6
17	бухгалтер	5	132,8
18	фахівець	5	25,8
19	охоронник	5	140,4
20	оператор заправних станцій	5	28,4
21	дверевий	5	1,2
22	оператор котельні	5	9,6
23	фрезерувальник	5	5,2
24	оператор поштового зв'язку	4	12,8
25	кухар	4	172,3

Додаток 8: Динаміка руху вакансій в Україні (2013 рік)

	Професія	Кількість вакансій (за 2013 рік)	Навантаження з боку незайнятого населення (осіб/вакансії) за 2013	Працевлаштовано (за 2013 рік)	Заробітна плата (середня за 2013 рік), грн.
1	водій автотранспортних засобів	70 404	1,01	31 498	1560
2	підсобний робітник	54 725	1,47	25 639	1300
3	продавець продовольчих товарів	49 645	1,11	18 246	1232
4	продавець непродовольчих товарів	30 765	1,12	10 138	1261
5	оператор котельні	26 130	0,88	18 374	1426
6	тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва	26 107	1,44	18 701	1548
7	кухар	24 406	1,30	12 591	1320
8	охоронник	20 798	1,57	9 682	1390
9	бухгалтер	20 777	1,78	11 459	1645
10	прибиральник службових приміщень	19 703	1,09	5 796	1239
11	тракторист	19 609	1,85	18 317	1543
12	спеціаліст державної служби	17 902	0,60	2 886	1316
13	слюсар-ремонтник	15 868	1,18	7 784	1750
14	вантажник	14 577	0,85	4 687	1579
15	сторож	14 223	1,41	5 543	1241
16	сестра медична	11 996	0,62	3 272	1340
17	швачка	11 506	0,78	3 056	1575
18	продавець-консультант	11 458	0,84	3 142	1330
19	двірник	11 218	0,49	1 649	1364
20	менеджер (управитель) із збуту	11 079	1,05	3 396	1590
21	робітник на низькокваліфікованих ручних роботах у сільському господарстві	11 055	1,69	10 652	1249
22	електрогазоварник	10 890	1,05	4 863	1877
23	машиніст (кочегар) котельної	10 340	0,91	6 921	1300
24	молодша медична сестра (санітарка, санітарка-прибиральниця, санітарка-буфетниця та ін.)	9 663	0,89	2 881	1240
25	фахівець	9 568	0,83	1 958	2217

	Професія	Кількість вакансій (станом на кінець 2013 р)	Навантаження з боку незайнятого населення (осіб/вакансії)
1	підсобний робітник	2 039	15,45
2	спеціаліст державної служби	1 952	2,03
3	водій автотранспортних засобів	1 701	13,81
4	продавець продовольчих товарів	1 119	14,95
5	швачка	1 043	2,60
6	двірник	850	1,99
7	сестра медична	746	2,75
8	кухар	740	13,06
9	прибиральник службових приміщень	651	10,90
10	охоронник	612	16,73
11	продавець непродовольчих товарів	612	17,71
12	бухгалтер	549	22,52
13	електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	542	3,40
14	електрогазоварник	516	6,21
15	слюсар-ремонтник	431	13,26
16	фахівець	421	6,27
17	сторож	391	16,84
18	робітник з комплексного прибирання та утримання будинків з прилеглими територіями	367	0,51
19	слюсар з ремонту автомобілів	351	5,05
20	продавець-консультант	345	8,66
21	офіціант	342	7,06
22	слюсар-сантехнік	330	3,21
23	міліціонер	328	0,56
24	головний бухгалтер	317	8,76
25	касир торговельного залу	311	6,49

**Додаток 9: Топ назв оголошень на сайтах працевлаштування в містах
Краматорськ, Маріуполь, Лисичанськ, Северодонецьк**

Топ-20 назв оголошень про роботу у Краматорську			
Вакансії		Резюме	
Менеджер по продажам	17	Продавець-консультант	104
Торговий представитель	14	Оператор ПК	96
Торговий представитель с авто	10	Менеджер по продажам	55
Продавець-консультант	7	Торговий представитель	52
Бухгалтер	5	Бухгалтер	34
Супервайзер	4	Водитель	30
Дизайнер	4	Юрист	29
Продавець	3	Офис-менеджер	25
Водитель	3	Економіст	24
Кассир-операционист	3	Мерчендайзер	24
Преподаватель английского языка	3	Електромонтер	20
Экспедитор	3	Управляющий магазином	20
Торговий агент	2	Помощник руководителя	20
Полиграфолог	2	Секретарь	15
Художник	2	Курьер	15
Middle PHP/Yii Developer	2	Кассир	15
Специалист по установке рекламного оборудования	2	Повар	15
Главный инженер (механик) (ищу в г.Севастополь)	2	Директор	15
Начальник отдела продаж	2	Торговий представитель с авто	14
Грузчик	2	Копирайтер	14

Топ-16 назв оголошень про роботу у Лисичанську			
Вакансії		Резюме	
Торговий представитель	5	Продавець-консультант	20
Менеджер по продажам	5	Водитель	15
Художник	3	Заведующий аптекой	10
Дилер	3	Преподаватель английского	9
Офис-менеджер	3	Руководитель сети аптек	9
Специалист по установке рекламного оборудования	2	Администратор социальных сетей	5
Оформитель	2	Бухгалтер	5
Бухгалтер	2	Видеомонтажер	5
Водитель	2	водитель В и Д	5
Промоутер	2	Водитель міжнародник	5
Дизайнер	2	Геолог	5
Директор представительства	2	Делопроизводитель	5
Маркетолог	2	Инженер	5
Кассир торгового зала	2	Инженер-технолог	5
Курьер	2	Инженер-технолог АЗС, АЗК	5
Экспедитор	2	Картограф	5

Топ-20 назв оголошень про роботу у Сєвєродонецьку			
Вакансії		Резюме	
Торговий представитель	8	Торговий представитель	25
Менеджер по продажам	8	Водитель	24
Торговий представитель с авто	6	Менеджер по продажам	19
Бухгалтер	5	Прораб	15
Офіс-мененджер	4	Бухгалтер	15
Промоутер	4	Юрист	10
Маркетолог	3	Мерчендайзер	10
Мерчендайзер	3	Инженер-механик	9
Руководитель отделения банка	2	Руководитель мукомольного предприятия	9
Художник	2	Инженер-строитель	8
Finance officer	2	Продавец-консультант	5
Водитель	2	Главный энергетик	5
Переводчик	2	Электронщик	5
Дизайнер	2	Грузчик	5
Специалист по установке рекламного оборудования	2	Оператор ПК	5
Дилер	2	Директор	5
Менеджер по снабжению	2	Главный экономист	5
Директор представительства	2	Директор исполнительный	5
Оформитель	2	Администратор ресторана	5
Журналист	2	Директор по персоналу	5

Топ-20 назв оголошень про роботу у Маріуполі			
Вакансії		Резюме	
Торговий представитель	17	Продавец-консультант	239
Менеджер по продажам	14	Менеджер по продажам	122
Продавец-консультант	11	Торговий представитель	82
Преподаватель английского языка	8	Водитель	65
Заместитель главного бухгалтера	6	Бухгалтер	59
Помощник руководителя	6	Оператор ПК	53
Промоутер	6	Экономист	48
Администратор-диспетчер	5	Управляющий магазином	48
Дилер	5	Мерчендайзер	47
Повар	5	Кладовщик	43
Менеджер по работе с клиентами	5	Кассир-операционист	39
Разнорабочий	4	Администратор магазина	38
Водитель	4	Менеджер по работе с клиентами	34
Торговий представитель с авто	4	Администратор	33
Медицинский представитель	4	Курьер	32
Грузчик	4	Продавец-кассир	30
Мерчендайзер	4	Системный администратор	30
Официант	4	Главный бухгалтер	30
Бухгалтер	4	Менеджер по персоналу	29
Бармен	3	Помощник руководителя	24

Додаток 10: Перелік експертів, які брали участь в глибинних інтерв'ю та фокус-групах

Регіон	Глибинне інтерв'ю
Київ та Київська область	1. Керівник аналітичного центру HeadHunter Україна, Київ 2. Консультант по персоналу (фріланс-проекти), а також керівник напрямку «Job Placement and Career Development» в «CFA Ukraine», київ
Донецька область	Заступник директора рекрутингової компанії «Уют-Сервис», Маріуполь
Луганська область	- (немає рекрутингових компаній)
Харківська область	Директор приватного рекрутингового агентства
Дніпропетровська область	Спеціаліст, Центр зайнятості
Запорізька область	1. Заступник директора рекрутингової компанії «Альтернатива» 2. Ведучий спеціаліст рекрутингової компанії «Альпіна»
Одеська область	Заступник директора приватного рекрутингового агентства
Полтавська область	Заступник директора Центру зайнятості

Регіон	Фокус-група
Київ та Київська область	1. Генеральний директор невеликої компанії, яка займається впровадженням інноваційної технології 2. «Молочний альянс», керівник відділу продажів, набирає персонал 3. Спеціаліст ДП «Документ», веде програму «Урядовий контактний центр» 4. Спеціаліст Державної міграційної служби, куратор громадської ради при ДМС 5. Голова правління громадської організації «Кримська діаспора» 6. Координатор проєктів, «Центр зайнятості вільних людей», веде навчальний центр та бізнес-інкубатор для ВПО та військових. 7. Незалежний консультант по персоналу 8. Представник Київського міського центру зайнятості 9. Представник районного центру зайнятості Солом'янського району
Донецька область (Краматорськ)	1. ООО «НПП «Крантехцентр», директор 2. Завод Оборона ДОНМЕТ, директор 3. Краматорський міський центр зайнятості, заступник директора 4. Донецький обласний центр зайнятості, завідувачка відділу статистики та прогнозування 5. ООО «НПП «Крантехцентр», фінансовий директор, член Союзу підприємців м. Краматорськ 6. Донецький обласний центр зайнятості, головний спеціаліст відділу статистики та прогнозування 7. ФОП «Кадровий центр «Вектор», директор 8. Віце-президент Донецької торгівельно-промислової палати 9. Голова ради ГО «Союз виробників художньої кераміки Слов'янська»
Луганська область (Северодонецьк)	1. Голова Северодонецького міського незалежного профсоюзу кооперації та інших форм підприємницької діяльності «Наше право» 2. Перший віце-президент торгівельно-промислової палати 3. Президент торгівельно-промислової палати 4. Директор обласного центру зайнятості 5. Міський центр зайнятості, в.о. директора
Харківська область	1. Співвласник бізнесу з дистрибуції товарів народного споживання. 2. Головний бухгалтер у сфері виробництва товарів народного споживання. 3. HR-менеджер в компанії з роздрібною торгівлі. 4. Представник фірми по рекрутингу, працевлаштуванню за кордон. 5. В.о. директора Департаменту по підвищенню конкурентоздатності регіону. 6. Заступник директора обласного центру зайнятості. 7. Міжнародний фонд, громадська діяльність, робота з працевлаштування ВПО.

Дніпропетровська область	<p>8. Начальник відділу кадрів, завод по металообробці.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Начальник відділу рекрутингу рекрутингової компанії «Астрагал». 2. Журналіст на інформаційно-соціально-політичному порталі. 3. Комерційний директор, журналіст в газеті «Людина 21». 4. Провідний спеціаліст в Жовтневому районному центрі зайнятості. 5. Заступник директора по персоналу на заводі «Мотоднепр». 6. Голова правління громадської організації «Український захист», допомога бізнесу з зони АТО. 7. Генеральний директор концерну «Південруда». 8. Представник «Центру зайнятості вільних людей», кар'єрний консультант. 9. Журналіст, інформаційний портал «Юстус».
Запорізька область	<ol style="list-style-type: none"> 1. Заступник керівника відділу працевлаштування обласного центру зайнятості. 2. Керівник соціального проекту «Перспектива», що займається працевлаштуванням. 3. Президент Центру розвитку кар'єри «Професіонали», HR-консультант ГО «Центру зайнятості вільних людей». 4. Директор рекрутингової компанії «Формула успіху». 5. Запорізький обласний центр молоді, головний спеціаліст сектору з питань працевлаштування молоді. 6. Начальник відділу організації профорієнтаційної роботи в Обласному центрі зайнятості. 7. Заступник начальника відділу організації та сприяння працевлаштуванню Запорізького обласного центру зайнятості 8. Головний спеціаліст Департаменту соцзахисту населення Запорізької ОДА 9. Представник Запорізького обласного союзу промисловців і підприємців роботодавців «Потенціал»
Одеська область	<ol style="list-style-type: none"> 1. Доцент СНУ ім. В. Даля, представник волонтерської групи, яка займається допомогою ВПО. 2. Начальник відділу персоналу заводу 3. Бухгалтер та керівник-HR підприємства «Чорноморстрой». 4. Головний бухгалтер та HR Дзеркального заводу. 5. Керівник відділу організації профорієнтації Одеського обласного центру зайнятості. 6. Провідний спеціаліст Одеського міського центру зайнятості. 7. Рекрутер в приватному агентстві.
Полтавська область	<ol style="list-style-type: none"> 1. Головний бухгалтер та HR у фірмі «Бухгалтерський капітал». 2. Радник міністра соціальної політики в Полтавській області. 3. Представник благодійної організації «Світло надії», працевлаштування ВПО та реабілітованих з місць ув'язнення. 4. Координатор юридичної служби. 5. Менеджер з продажу в швейному виробництві, директор Учбово-виробничого центру.

Додаток 11: Класифікація вакансій та резюме по ISCO-08 (розподіли по областях, % оголошень від розпізнаних)

Код ISCO-08	Класифікація	Дніпропетровська область		Донецька область		Запорізька область		Київська область		Луганська область		м.Київ		Одеська область		Полтавська область		Харківська область	
		Вакансії	Резюме	Вакансії	Резюме	Вакансії	Резюме	Вакансії	Резюме	Вакансії	Резюме	Вакансії	Резюме	Вакансії	Резюме	Вакансії	Резюме	Вакансії	Резюме
12	Керівники підприємств, установ та організацій	1%	2%	1%	3%	1%	1%	1%	1%	1%	4%	1%	2%	1%	2%	1%	2%	0%	1%
13	Менеджери (керівники) підприємств, установ, організацій та їх підрозділів	2%	5%	1%	6%	2%	5%	2%	3%	0%	3%	1%	5%	1%	5%	3%	4%	2%	5%
14	Менеджери (керівники) у готелях і закладах ресторанного господарства, роздрібній та оптовій торгівлі та інших сферах послуг	9%	7%	8%	8%	11%	7%	6%	5%	7%	7%	9%	5%	10%	7%	10%	8%	11%	8%
21	Професіонали в галузі фізичних, математичних та технічних наук	2%	7%	3%	7%	3%	7%	3%	5%	1%	13%	2%	6%	3%	6%	3%	8%	3%	7%
22	Професіонали в галузі медицини	1%	1%	1%	1%	1%	1%	2%	2%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%
23	Професіонали в галузі освіти	2%	2%	3%	2%	2%	2%	2%	2%	0%	4%	3%	2%	2%	2%	2%	2%	3%	2%
24	Професіонали в сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу	7%	6%	4%	6%	5%	5%	5%	5%	2%	4%	5%	8%	6%	7%	6%	5%	6%	6%
25	Професіонали в галузі інформаційних та комунікаційних технологій	3%	2%	1%	1%	3%	2%	1%	1%	0%	0%	4%	3%	3%	3%	2%	1%	6%	3%
26	Професіонали в галузі правознавства, правосуддя та правоохоронної діяльності, Професіонали в сфері архівної справи, музеєзнавства, бібліотечної справи, інформації та кінопрограм, Професіонали в галузі художньої творчості	3%	7%	2%	7%	2%	7%	1%	7%	2%	8%	3%	11%	3%	9%	2%	8%	3%	9%
31	Технічні фахівці (допоміжний персонал) в галузі прикладних наук та техніки	1%	1%	0%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	3%	1%	1%	1%	1%	1%	2%	1%	1%
32	Фахівці у галузі медицини	0%	1%	0%	0%	1%	1%	0%	1%	0%	1%	1%	1%	1%	1%	0%	1%	0%	1%
33	Фахівці у сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу, ефективності підприємництва, раціоналізації виробництва та інтелектуальної власності	15%	10%	16%	12%	15%	11%	13%	14%	14%	9%	8%	11%	14%	11%	16%	14%	12%	8%

96 Оцінка попиту на професії, які затребувані на ринку праці

34	Допоміжний персонал у галузі права, соціального захисту і культури	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
35	Технічні фахівці в галузі інформаційних та комунікаційних технологій	2%	3%	1%	2%	2%	2%	0%	1%	1%	0%	2%	4%	2%	3%	2%	2%	3%	5%
41	Секретарі, службовці, що виконують операції за допомогою клавіатури	12%	8%	5%	9%	6%	11%	4%	11%	4%	5%	6%	9%	8%	10%	6%	8%	8%	11%
42	Службовці, що обслуговують клієнтів	6%	4%	2%	3%	4%	3%	3%	4%	1%	3%	4%	3%	4%	2%	4%	4%	4%	2%
43	Службовці, зайняті з цифровими даними	3%	3%	2%	4%	2%	3%	2%	5%	1%	2%	1%	3%	2%	3%	2%	3%	2%	3%
51	Працівники сфери торгівлі та послуг, що надають персональні послуги	4%	3%	7%	2%	6%	3%	8%	3%	2%	1%	10%	4%	7%	4%	5%	3%	6%	4%
52	Продавці в магазинах	7%	10%	10%	10%	8%	10%	13%	9%	6%	5%	13%	4%	10%	7%	10%	10%	9%	8%
53	Працівники, що здійснюють догляд за окремими особами	0%	1%	0%	0%	0%	1%	0%	2%	0%	2%	2%	1%	0%	1%	0%	1%	0%	1%
54	Працівники служб, що надають захисні послуги	2%	3%	2%	2%	1%	3%	3%	3%	1%	1%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%
55	Інші працівники, пов'язані з наданням послуг окремим особам	2%	1%	3%	1%	2%	2%	1%	1%	2%	0%	2%	3%	2%	2%	1%	1%	1%	3%
61	Кваліфіковані сільськогосподарські робітники	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
71	Будівельники будівель та споруд	2%	0%	13%	0%	4%	1%	4%	1%	36%	2%	1%	0%	2%	1%	5%	0%	2%	0%
72	Робітники металургійних та машинобудівних професій	2%	2%	2%	2%	4%	2%	4%	1%	0%	4%	2%	1%	2%	1%	3%	2%	3%	1%
73	Робітники в галузі точної механіки, ручних ремесел та друкування	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
74	Монтажники електричного та електронного обладнання	2%	1%	0%	2%	2%	1%	2%	1%	0%	3%	1%	1%	1%	1%	2%	1%	1%	1%
75	Робітники у сфері приготування їжі, деревообробки, пошиття одягу та інших суміжних ремесел	1%	0%	2%	0%	1%	0%	3%	0%	0%	0%	3%	0%	2%	0%	2%	0%	1%	0%
82	Робітники, що обслуговують машини, та складальники машин	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
83	Водії та робітники з обслуговування пересувної техніки та установок	4%	7%	4%	6%	4%	6%	4%	9%	2%	10%	4%	6%	4%	6%	4%	6%	3%	4%
91	Прибиральники і технічні робітники	2%	1%	2%	1%	2%	1%	2%	1%	2%	1%	4%	1%	3%	1%	2%	1%	2%	1%
93	Найпростіші професії у видобувних галузях, будівництві, промисловості та на транспорті	2%	1%	4%	1%	3%	2%	7%	1%	9%	1%	2%	1%	3%	1%	3%	1%	2%	1%
96	Збирачі сміття та подібні до них чорнороби	1%	0%	1%	1%	1%	1%	0%	0%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	0%	0%	1%	0%

Додаток 12: Класифікація вакансій та резюме по ISCO-08 (розподіли по областях, N розпізнаних оголошень)

Код ISCO-08	Класифікація	Дніпропетровська область		Донецька область		Запорізька область		Київська область		Луганська область		м.Київ		Одеська область		Полтавська область		Харківська область	
		Вакансії	Резюме	Вакансії	Резюме	Вакансії	Резюме	Вакансії	Резюме	Вакансії	Резюме	Вакансії	Резюме	Вакансії	Резюме	Вакансії	Резюме	Вакансії	Резюме
12	Керівники підприємств, установ та організацій	107	947	12	197	30	258	29	73	8	49	302	3880	78	636	23	264	54	643
13	Менеджери (керівники) підприємств, установ, організацій та їх підрозділів	316	2566	13	443	95	794	50	223	2	44	850	9552	158	1501	66	481	222	1980
14	Менеджери (керівники) у готелях і закладах ресторанного господарства, роздрібній та оптовій торгівлі та інших сферах послуг	1526	3166	110	623	465	1192	178	424	46	91	4901	9387	1036	2160	247	891	1277	3299
21	Професіонали в галузі фізичних, математичних та технічних наук	365	3501	41	574	126	1123	81	435	9	173	1276	10307	280	1886	84	878	291	3118
22	Професіонали в галузі медицини	130	286	21	95	62	190	53	186	7	14	675	1574	100	256	34	124	111	447
23	Професіонали в галузі освіти	321	826	38	125	74	368	69	185	3	48	1534	4254	207	767	40	189	305	992
24	Професіонали в сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу	1086	2796	54	504	230	861	144	456	15	58	2899	14140	599	2018	156	515	634	2395
25	Професіонали в галузі інформаційних та комунікаційних технологій	421	1019	19	108	133	365	40	101	3	5	2144	5451	290	858	55	141	679	1378
26	Професіонали в галузі правознавства, правосуддя та правоохоронної діяльності, Професіонали в сфері архівної справи, музеєзнавства, бібліотечної справи, інформації та кінопрограм, Професіонали в галузі художньої творчості	500	3456	27	542	98	1199	38	640	13	107	1699	18936	266	2781	57	887	374	3873
31	Технічні фахівці (допоміжний персонал) в галузі прикладних наук та техніки	122	516	6	87	42	131	41	113	5	39	446	1852	79	392	29	185	98	525
32	Фахівці у галузі медицини	81	265	6	30	24	94	12	99	1	20	421	1166	71	203	12	67	52	275
33	Фахівці у сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу, ефективності підприємництва, раціоналізації виробництва та інтелектуальної власності	2484	4661	232	969	656	1929	363	1228	89	125	4816	18861	1469	3319	409	1527	1354	3534

98 Оцінка попиту на професії, які затребувані на ринку праці

34	Допоміжний персонал у галузі права, соціального захисту і культури	7	102	1	14	1	35	2	29	1	5	46	687	3	78	1	40	6	155
35	Технічні фахівці в галузі інформаційних та комунікаційних технологій	285	1534	11	124	104	400	7	69	4	5	1216	7204	204	1006	46	194	312	2258
41	Секретарі, службовці, що виконують операції за допомогою клавіатури	1896	3889	75	691	259	1817	116	954	23	64	3197	16127	822	3082	151	918	865	4582
42	Службовці, що обслуговують клієнтів	1044	1709	29	252	168	476	76	341	4	35	2517	5097	434	747	90	413	503	988
43	Службовці, зайняті з цифровими даними	548	1484	25	351	79	517	66	476	7	30	735	4462	228	899	57	286	255	1187
51	Працівники сфери торгівлі та послуг, що надають персональні послуги	674	1234	105	132	242	495	221	294	15	10	5876	7777	699	1154	127	295	709	1854
52	Продавці в магазинах	1189	4591	149	776	355	1677	364	775	36	73	7384	7748	1100	2112	260	1154	996	3441
53	Працівники, що здійснюють догляд за окремими особами	31	456	5	35	6	141	7	143		33	1055	2179	32	253	8	117	25	268
54	Працівники служб, що надають захисні послуги	362	1228	33	129	64	461	79	291	4	20	1153	3172	224	608	54	237	179	814
55	Інші працівники, пов'язані з наданням послуг окремим особам	291	634	46	61	78	276	37	97	15		925	4606	184	686	34	130	167	1143
61	Кваліфіковані сільськогосподарські робітники	9	22			2	19	3	20			73	463	9	35			11	38
71	Будівельники будівель та споруд	366	199	184	38	180	94	106	68	226	23	713	451	244	187	135	44	200	157
72	Робітники металургійних та машинобудівних професій	379	849	34	180	160	331	121	109	3	55	1370	1480	251	384	82	183	316	526
73	Робітники в галузі точної механіки, ручних ремесел та друкування	7	20	1	9	4	15	10				39	72		24			7	20
74	Монтажники електричного та електронного обладнання	261	660	7	122	101	246	52	67	1	44	616	927	141	340	40	117	95	411
75	Робітники у сфері приготування їжі, деревообробки, пошиття одягу та інших суміжних ремесел	205	99	23	10	60	25	76	20			1539	356	211	79	49	9	165	96
82	Робітники, що обслуговують машини, та складальники машин	10	19		5	2		6		2		18	4		4	2	10	2	4
83	Водії та робітники з обслуговування пересувної техніки та установок	621	3081	51	455	185	1115	108	756	13	133	2120	10245	476	1765	96	646	359	1807
91	Прибиральники і технічні робітники	288	544	31	44	87	154	66	110	12	10	2431	1880	274	353	45	76	235	313
93	Найпростіші професії у видобувних галузях, будівництві, промисловості та на транспорті	298	500	58	75	127	266	189	78	60	19	1393	969	299	276	68	120	277	372
96	Збирачі сміття та подібні до них чорнороби	176	202	9	47	24	144	11	27	7	15	574	1180	111	193	10	15	135	190

Додаток 13: Найпопулярніші (1%+) посади (професії) в регіонах особливого інтересу (за результатами аналізу частот слів в назвах оголошень)

Область	Харківська		Дніпропетровська		Запорізька		Одеська		Полтавська		Київська		Донецька		Луганська	
	W _V	W _R	W _V	W _R	W _V	W _R	W _V	W _R	W _V	W _R	W _V	W _R	W _V	W _R	W _V	W _R
Менеджери з продажів, продавці	5,1	4	8	4,5	6,7	5,5	5,8	4	6	5	4,25	3,4	8,3	6,4	10,5	3,25
Менеджери вищої ланки, директори, начальники відділів	2,6	1,3	1,3	4,2	<1	4	<1	4,2	<1	3,2	<1	1	1	1,4	1,6	3,25
Водії	2	1,3	1	1,3	1,25	2,5	1,14	2	1,3	2	1	3,2	1,3	2,2	2	2,35
Менеджери (спеціалісти) по роботі з клієнтами, адміністратори	1,9	5	1	4,5	2,5	3	3,3	4,4	2,4	4,4	2	4,15	4,5	4,45	3	1,3
Інженери	1,7	2	<1	2,3	<1	2	<1	2	1	2	<1	1	2	2	2	4
Бухгалтери	1,6	1	1	1,4	1,2	2	<1	1,4	1	2,1	1	3	1,4	2	1,6	<1
Помічники керівника, секретарі	1,3	1	<1	1,15	<1	1,4	<1	2	<1	<1	<1	2	<1	<1	<1	<1
Оператори колл-центрів	<1	<1	<1	1,3	1,5	<1	1	<1	<1	1,4	1,3	1,3	<1	1,2	<1	1
Повари	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	1,2	<1	<1	<1
Програмісти	<1	2	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	1	<1
Будівельники	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	1	<1
Економісти	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	1	<1	<1
Перекладачі, викладачі англійської мови	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	2
Технологи виробництва	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	1

Позначення: W_V — частка серед вакансій (%), W_R — частка серед резюме (%).

Примітка: чим менше вакансій в певній області, тим більше унікальних назв охоплюють понад 1%.

Додаток 14: Найпопулярніші (1%+) посади (професії) в регіонах особливого інтересу (за результатами аналізу частот слів в назвах оголошень, частоти)

Область	Харківська		Дніпропетровська		Запорізька		Одеська		Полтавська		Київська		Донецька		Луганська	
	F _V	F _R	F _V	F _R	F _V	F _R	F _V	F _R	F _V	F _R	F _V	F _R	F _V	F _R	F _V	F _R
Менеджери з продажів, продавці	731	1881	1746	2528	444	937	985	1748	212	454	216	448	92	182	24	19
Менеджери вищої ланки, директори, начальники відділів	373	959	284	2359	70	681	196	1835	39	291	182	131	12	40	4	19
Водії	287	738	215	284	83	166	194	346	46	71	51	418	15	63	5	14
Менеджери (спеціалісти) по роботі з клієнтами, адміністратори	273	701	218	983	166	199	561	747	85	156	102	542	50	127	7	8
Інженери	244	627	178	502	54	131	121	343	33	73	131	414	23	58	5	23
Бухгалтери	230	591	212	306	82	136	118	238	36	75	53	392	16	54	4	25
Помічники керівника, секретарі	187	480	76	251	22	937	61	340	8	221	148	261	3	363	3	36
Оператори колл-центрів	49	87	63	284	103	32	170	79	8	52	66	170	7	35	3	6
Повари	81	115	103	181	27	56	99	175	15	28	52	78	14	71	1	5
Програмісти	178	733	192	522	74	177	131	392	23	70	125	17	6	109	2	19
Будівельники	8	90	8	184	4	54	15	107	1	60	17	16	4	75	3	20
Економісти	14	350	39	720	10	304	23	427	1	225	68	96	4	29	0	72
Перекладачі, викладачі англійської мови	88	364	50	346	30	144	61	353	11	63	0	23	5	142	2	13
Технологи виробництва	33	247	37	386	11	85	31	196	7	94	129	22	10	54	2	7

Позначення: F_V — частота серед вакансій, F_R — частота серед резюме.

Примітка: чим менше вакансій в певній області, тим більше унікальних назв охоплюють понад 1%.

Найпопулярніші (0,5%+) посади (професії) в місті Києві

Назва професії (посади)	F _V	F _R
Менеджери з продажів, продавці	26945	41401
Менеджери вищої ланки, директори, начальники відділів	2073	43342
Водії	1990	12038
Менеджери (спеціалісти) по роботі з клієнтами, адміністратори	5772	24017
Інженери	1498	8400
Бухгалтери	1891	8628
Помічники керівника, секретарі	1411	14223
Оператори колл-центрів	2077	1723
Повари	2101	4072
Програмісти	1510	809
Дизайнери	748	4104

Позначення: F_V — частота серед вакансій, F_R — частота серед резюме.